

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
W I PÓŁROCZU 2017 R.**

Warszawa, 24 lipca 2017 r.

Spis treści

	strona
Wstęp.....	3
Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju według kwartałów	5
Ludność	6
Rynek pracy	8
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	16
Ceny.....	20
Rolnictwo.....	29
Przemysł	34
Budownictwo	39
Budownictwo mieszkaniowe	43
Rynek wewnętrzny	45
Transport.....	48
Poczta i telekomunikacja.....	50
Usługi biznesowe.....	51
Bilans płatniczy	53
Handel zagraniczny	55
Pieniądz	61
Budżet państwa.....	64
Giełdowy rynek papierów wartościowych	66
Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen	70
Sytuacja gospodarcza w Unii Europejskiej i wybranych krajach świata.....	72
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.....	78
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.....	80

Wstęp

W I półroczu br. w podstawowych obszarach gospodarki obserwowano tendencje wzrostowe. W niektórych rodzajach działalności dynamika w drugim kwartale była nieco wolniejsza niż w pierwszym. Produkcja sprzedana przemysłu w okresie kwiecień-czerwiec br. wzrosła w skali roku w mniejszym stopniu niż w okresie pierwszych trzech miesięcy br.; nieco zwolniło również tempo wzrostu sprzedaży detalicznej oraz sprzedaży usług w transporcie. Umocnił się natomiast wzrost produkcji budowlano-montażowej (po głębokim spadku przed rokiem).

Przeciętne miesięczne nominalne i realne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w drugim kwartale br. wzrosły w skali roku szybciej niż w pierwszym. Nominalne emerytury i renty w obu systemach rosły wolniej niż płace w sektorze przedsiębiorstw. Przy wyższych niż przed rokiem cenach konsumpcyjnych, siła nabywcza świadczeń emerytalno-rentowych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w I półroczu br. pozostała podobna jak przed rokiem, a rolników indywidualnych – obniżyła się.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu br. wzrosło w skali roku o 4,3%; w drugim kwartale wzrost był nieco wolniejszy niż w pierwszym. Napływ do bezrobocia rejestrowanego był mniejszy niż w okresie sześciu miesięcy ub. roku; zmniejszyła się liczba osób wykreślonych z rejestrów. Stopa bezrobocia spadła do 7,1% w końcu czerwca br.

Produkcja sprzedana przemysłu w I półroczu br. wzrosła w skali roku o 5,7%. Wyższa niż przed rokiem była sprzedaż w większości sekcji (z wyjątkiem górnictwa i wydobywania), w tym szybszy niż przeciętnie wzrost obserwowano w przetwórstwie przemysłowym. Zwiększyła się produkcja we wszystkich głównych grupowaniach przemysłowych, najbardziej w zakresie dóbr inwestycyjnych. Wydajność pracy w przemyśle w okresie styczeń-czerwiec br. była o 2,5% większa niż przed rokiem, przy wzroście zatrudnienia o 3,1%. W czerwcu br. produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w skali roku o 4,5%.

Produkcja budowlano-montażowa, po głębokim spadku przed rokiem, w I półroczu br. zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 7,6%. Wzrost produkcji notowano we wszystkich działach budownictwa, w tym znacznie wyższy niż przeciętnie – w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. W czerwcu br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku o 11,6%.

Sprzedaż detaliczna wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku – w I półroczu br. o 6,9%, a w czerwcu br. o 5,8%.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu br. były o 1,9% wyższe niż przed rokiem, kiedy obserwowano ich spadek. W drugim kwartale wzrost był nieco wolniejszy niż w pierwszym. W okresie styczeń-czerwiec br., po spadku przed rokiem, znacznie wzrosły ceny towarów i usług związanych z transportem, a w mniejszej skali – w zakresie mieszkania; notowano szybszy niż w I półroczu ub. roku wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych. W czerwcu br. tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych było

nieco wolniejsze niż w poprzednich miesiącach, m.in. w wyniku osłabienia dynamiki cen towarów i usług w zakresie transportu. Ceny producentów w I półroczu br. wzrosły w skali roku, po spadku obserwowanym w czterech poprzednich latach. W II kwartale br. dynamika cen producentów w przemyśle zwolniła, a cen produkcji budowlano-montażowej nie uległa zmianie.

Według badań koniunktury gospodarczej przeprowadzonych w lipcu br. przedsiębiorcy oceniają ogólny klimat koniunktury w przetwórstwie przemysłowym optymistycznie, podobnie jak w czerwcu br. Korzystne, po negatywnych przed miesiącem, są wskazania dotyczące bieżącej sytuacji finansowej. Utrzymują się optymistyczne diagnozy produkcji, przy pozytywnych, ale ostrożniejszych niż w czerwcu br., ocenach bieżącego portfela zamówień. Przewidywania w zakresie tych obszarów pozostają pozytywne. Podmioty budowlane nadal oceniają koniunkturę korzystnie, podobnie jak w czerwcu br. Utrzymują się optymistyczne oceny bieżącego portfela zamówień oraz produkcji; nieco mniej negatywne są diagnozy w zakresie sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Przewidywania w tych obszarach są nieco mniej korzystne od sformułowanych przed miesiącem. Nastroje przedsiębiorców w handlu detalicznym są pozytywne, podobne jak w czerwcu br. Korzystne, ale nieco ostrożniejsze niż przed miesiącem, są oceny bieżącej sprzedaży, przy utrzymujących się pozytywnych przewidywaniach w tym zakresie. Nadal optymistyczne są prognozy dotyczące popytu na towary. Korzystne, podobne jak w czerwcu br., są wskazania związane z bieżącą i przyszłą sytuacją finansową.

Nastroje konsumenckie dotyczące bieżących i przyszłych tendencji w lipcu br. są mniej optymistyczne niż przed miesiącem. Wpływa na to m.in. pogorszenie ocen obecnej możliwości dokonywania ważnych zakupów, wskazań w zakresie aktualnej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, a także przewidywań dotyczących poziomu bezrobocia.

Na rynku rolnym w I półroczu br. ceny skupu produktów roślinnych (z wyjątkiem cen ziemniaków) były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Powyżej poziomu sprzed roku kształtowały się również ceny skupu produktów zwierzęcych (z wyjątkiem cen żywca drobiowego). Opłacalność produkcji trzody chlewnej pozostawała niska, chociaż relacje cen stopniowo poprawiały się i w czerwcu br. kształtowały się korzystniej niż przed rokiem. Występujące w czerwcu br. opady deszczu, miejscami dość obfite, spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby, wylęgnięcie łąnów zbóż, a miejscami podtopienia.

W okresie styczeń-maj br. obroty towarowe z zagranicą były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Import rósł szybciej niż eksport i w rezultacie dodatnie saldo obrotów ogółem było mniejsze niż przed rokiem. Zwiększyła się wymiana towarów ze wszystkimi grupami krajów, najbardziej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Obroty według cen stałych w okresie styczeń-kwiecień br. zwiększyły się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku; wskaźnik terms of trade kształtował się niekorzystnie.

W I półroczu br. dochody budżetu państwa wyniosły 176,7 mld zł (tj. 54,3% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2017 r.), a wydatki – 170,8 mld zł (odpowiednio 44,4%). W rezultacie odnotowano nadwyżkę budżetu państwa w wysokości 5,9 mld zł.

Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju według kwartałów

Wyszczególnienie	2016				2017		
	kwartały						
	I	II	III	IV	I	II	I-II
a – analogiczny okres poprzedniego roku=100							
Ludność ¹ (w końcu okresu) w tys.	38427	38427	38439	38433	38416	38422 ²	x
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ³ w tys.	5717	5750	5767	5807	5968	5989	5979
a	102,6	103,2	103,2	102,3	104,4	104,2	104,3
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	8900	8910	8909	8917	8914	8908	8911
a	100,4	100,4	100,3	100,3	100,1	100,0	100,1
Liczba bezrobotnych (w końcu okresu) w tys.	1600,5	1392,5	1324,1	1335,2	1324,2	1151,6	x
a	86,0	85,8	86,0	85,4	82,7	82,7	x
Stopa bezrobocia w % (w końcu okresu)	9,9	8,7	8,3	8,3	8,1	7,1	x
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	99,1	99,1	99,2	100,2	102,0	101,8	101,9
a	98,5	99,2	99,9	101,9	104,4	102,8	103,6
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu							
a							
Przeciętne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ³ w zł	4201,91	4246,21	4254,20	4404,17	4390,54	4477,18	4433,94
a	104,7	105,5	105,0	102,6	102,5	103,5	103,0
Przeciętna realna emerytura i renta brutto: z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych							
a	103,2	102,3	102,2	101,3	99,8	100,2	100,0
rolników indywidualnych	102,2	99,9	100,8	100,0	98,7	99,5	99,1
Mieszkania oddane do użytkowania od początku roku w tys.	37,4	73,7	112,0	163,3	40,6	78,3	x
a							
Produkcja sprzedana przemysłu ³ (ceny stałe)	103,0	105,7	102,5	101,5	107,3	104,2	105,7
a							
Produkcja budowlano-montażowa ³ od początku roku (ceny stałe)	86,7	88,1	85,1	85,9	103,9	107,6	x
a	104,4	105,7	105,9	106,5	107,1	106,7	x
Sprzedaż detaliczna ³ (ceny stałe)	102,5	107,1	105,1	109,9	113,9	110,3	x
a	105,5	101,9	105,9	105,2	101,2	107,0	x
Sprzedaż usług w transporcie ³ (ceny stałe)							
a							
Sprzedaż wyrobów i usług pocztowych i telekomunikacyjnych ³ (ceny stałe)							
a							
Rentowność obrotu brutto ⁴ w % (od początku roku)	5,1	5,7	5,4	5,0	5,4	.	x
Rentowność obrotu netto ⁴ w % (od początku roku)	4,2	4,9	4,7	4,2	4,4	.	x
Handel zagraniczny ² (od początku roku) w mln zł:							
eksport	194787,5	398180,8	591789,5	798199,1	215635,3	350723,0 ⁵	x
import	187953,7	382350,3	575469,7	777539,2	213400,1	346862,5 ⁵	x
saldo	6833,8	15830,5	16319,8	20659,9	2235,2	3860,5 ⁵	x
Budżet państwa (od początku roku) w mln zł:							
dochody	76818,0	151610,8	238606,5	314683,6	85246,5	176701,5	x
wydatki	86405,2	170294,6	259221,9	360843,1	87530,8	170841,4	x
wynik	-9587,2	-18683,8	-20615,4	-46159,5	-2284,3	5860,1	x
PKB (ceny stałe)	102,9	103,0	102,4	102,5	104,0	.	x
a							
spożycie w sektorze gospodarstw domowych	103,4	103,4	104,1	104,5	104,7	.	x
a	90,2	95,5	93,3	90,2	99,6	.	x
nakłady brutto na środki trwałe							
a							

1 Dane opracowano na podstawie wyników NSP 2011.

2 Dane wstępne.

3 W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

4 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

5 Dane za okres styczeń-maj.

Ludność

Według wstępnych szacunków, w końcu czerwca br. Polska liczyła ok. 38422 tys. mieszkańców – co oznacza, że w wyniku ruchu naturalnego i migracji zagranicznych liczba ludności zmniejszyła się o ok. 11 tys. w stosunku do stanu z końca ub. roku oraz o ok. 5 tys. w porównaniu ze stanem sprzed roku. W I półroczu br., w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku, odnotowano wzrost zarówno liczby urodzeń, jak i liczby zgonów; przyrost naturalny pozostał ujemny. Szacuje się, że saldo migracji zagranicznych w I półroczu br. – podobnie jak przed rokiem – było dodatnie.

Ze wstępnych danych wynika, że w I półroczu br. zarejestrowano ok. 200 tys. **urodzeń żywych**, tj. o ponad 14 tys. więcej niż przed rokiem; współczynnik urodzeń wzrósł o 0,7 pkt do 10,4‰. Zmarło ok. 211 tys. osób, co oznacza wzrost o blisko 14 tys. w stosunku do I półrocza ub. roku; współczynnik zgonów wyniósł 11,0‰ wobec 10,3‰ przed rokiem. Odnotowano, podobnie jak przed rokiem, **ubytek naturalny** (różnica między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów) w wysokości 11 tys. Współczynnik przyrostu naturalnego kształtował się na poziomie minus 0,6‰.

Nieznacznie wzrosła **umieralność niemowląt** – zmarło ok. 0,8 tys. dzieci w wieku poniżej 1 roku życia (o prawie 100 więcej niż w I półroczu ub. roku), a współczynnik wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniósł 4,0‰ (przed rokiem 3,9‰).

Szacuje się, że w okresie styczeń–czerwiec br. zawarto ok. 71 tys. **małżeństw** (o ponad 2 tys. mniej niż przed rokiem), w tym ponad 60% stanowiły małżeństwa wyznaniowe. Współczynnik małżeństw ukształtował się na poziomie 3,7‰ i był o 0,1 pkt niższy niż przed rokiem. Zwiększyła się natomiast liczba rozwodów – o prawie 2 tys. do ok. 34 tys.; współczynnik **rozwodów** wzrósł o 0,1 pkt i wyniósł 1,8‰. Separację orzeczono wobec prawie 0,9 tys. małżeństw, co oznacza niewielki wzrost w stosunku do analogicznego okresu ub. roku.

Podstawowe dane^a demograficzne prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	1990	2000	2005	2009	2010	2014	2015	2016	I półrocze	
									2016	2017 ^b
Ludność w tys. (stan w końcu okresu).....	38073	38254	38157	38167	38530	38479	38437	38433	38427	38422
Przyrost rzeczywisty:										
w tys.....	85	-9	-17	31	33	-17	-42	-4	-10	-11
w %.....	0,22	-0,02	-0,04	0,08	0,08	-0,04	-0,11	-0,01	-0,03	-0,03
Przyrost naturalny:										
w tys.....	157,4	10,3	-3,9	32,7	34,8	-1,3	-25,6	-5,8	-11,5	-11,0
na 1000 ludności.....	4,1	0,3	-0,1	0,9	0,9	0,0	-0,7	-0,1	-0,6	-0,6
Urodzenia:										
w tys.....	547,7	378,3	364,4	417,6	413,3	375,2	369,3	382,3	185,5	200,0
na 1000 ludności.....	14,3	9,9	9,6	11,0	10,7	9,7	9,6	9,9	9,7	10,4
Zgony ogółem:										
w tys.....	390,3	368,0	368,3	384,9	378,5	376,5	394,9	388,0	197,1	211,0
na 1000 ludności.....	10,2	9,6	9,7	10,1	9,8	9,8	10,3	10,1	10,3	11,0
Zgony niemowląt:										
w tys.....	10,6	3,1	2,3	2,3	2,1	1,6	1,5	1,5	0,7	0,8
na 1000 urodzeń żywych.....	19,3	8,1	6,4	5,6	5,0	4,2	4,0	4,0	3,9	4,0
Małżeństwa:										
w tys.....	255,4	211,2	206,9	250,8	228,3	188,5	188,8	193,5	73,0	71,0
na 1000 ludności.....	6,7	5,5	5,4	6,6	5,9	4,9	4,9	5,0	3,8	3,7
Rozwody:										
w tys.....	42,4	42,8	67,6	65,3	61,3	65,8	67,3	63,5	32,5	34,0
na 1000 ludności.....	1,1	1,1	1,8	1,7	1,6	1,7	1,8	1,7	1,7	1,8
Separacje w tys.	-	1,3	11,6	3,2	2,8	1,9	1,7	1,6	0,8	0,9
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały w tys.	-15,8	-19,7	-12,9	-1,2	-2,1	-15,8	-15,8	1,5	1,1	0,1

^a Dane o liczbie ludności oraz współczynniki demograficzne w przeliczeniu na 1000 ludności zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników kolejnych spisów powszechnych: dla lat 1990–2009 – wyników NSP 2002; od 2010 r. – wyników NSP 2011. ^b Dane wstępne.

Rynek pracy

W I półroczu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w większym stopniu niż przed rokiem. W drugim kwartale br. tempo wzrostu było nieznacznie wolniejsze niż w pierwszym. W okresie styczeń–czerwiec br. mniejszy niż w I półroczu ub. roku był napływ do bezrobocia rejestrowanego; zmniejszyła się liczba osób skreślonych z rejestru bezrobotnych. Stopa bezrobocia obniżyła się do 7,1% w końcu czerwca br.

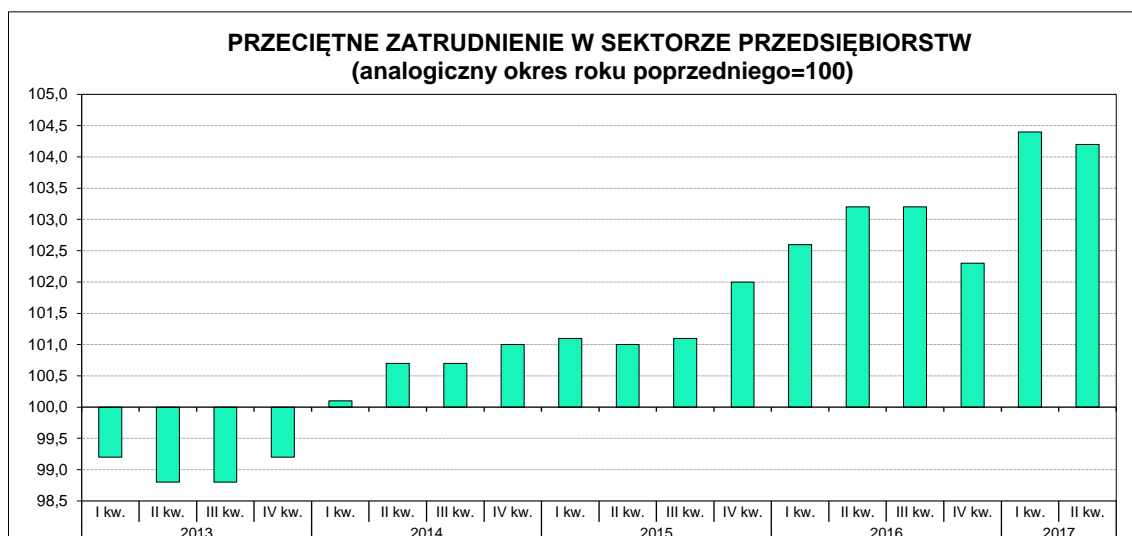
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w I półroczu br. ukształtowało się na poziomie 5978,6 tys. osób i było o 4,3% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 2,9% w analogicznym okresie ub. roku). Najbardziej zwiększyło się zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej (o 9,4%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 9,1%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 7,0%). Wzrost zatrudnienia (w granicach 2,4% – 6,6%) notowano również w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, informacji i komunikacji, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, obsłudze rynku nieruchomości, przetwórstwie przemysłowym oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji. Niższe niż w I półroczu ub. roku było zatrudnienie w górnictwie i wydobywaniu (o 5,5% wobec spadku o 8,0% przed rokiem), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,6%) oraz budownictwie (o 0,3%).

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2017		2016		2017	
	VI		I-VI		I-VI	
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys.		w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	6001,5	104,3	103,1	102,9	104,3	5978,6
w tym:						
Przemysł	2647,6	103,1	102,4	102,1	103,1	2638,8
górnictwo i wydobywanie	128,4	95,3	91,9	92,0	94,5	130,1
przetwórstwo przemysłowe	2280,0	103,9	103,5	103,2	103,9	2269,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	116,1	98,6	96,3	95,5	98,4	116,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	123,1	102,6	102,2	102,3	102,4	122,6
Budownictwo	382,4	100,7	98,9	100,0	99,7	380,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1238,2	104,7	102,8	102,6	104,6	1233,8
Transport i gospodarka magazynowa	546,3	106,7	103,4	102,8	107,0	544,0
Zakwaterowanie i gastronomia	115,5	108,9	102,6	102,7	109,1	114,7
Informacja i komunikacja	217,8	105,6	110,8	110,5	105,8	217,0
Obsługa rynku nieruchomości	96,0	103,7	98,9	98,9	104,1	96,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	202,5	106,8	103,7	102,8	106,6	201,4
Administrowanie i działalność wspierająca	409,8	109,2	111,3	110,8	109,4	407,5

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

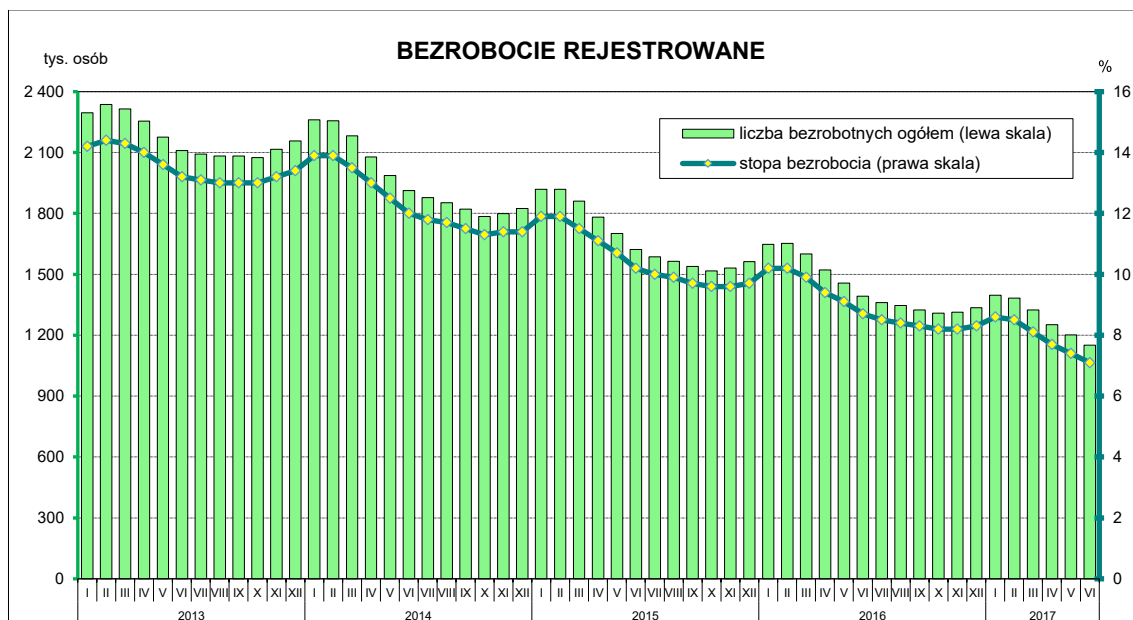
Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, w okresie styczeń–czerwiec br. notowano wzrost zatrudnienia w skali roku m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się transportem lądowym i rurociągowym (o 8,8%), produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 8,0%), handlem hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawą (o 7,7%), produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 6,5%), produkcją mebli (o 5,6%) oraz magazynowaniem i działalnością usługową wspomagającą transport (o 5,3%). Spadek zatrudnienia, mniejszy niż przed rokiem, notowano w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (8,6% wobec 11,5%). Obniżyło się również zatrudnienie w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją odzieży (o 1,2%), budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 0,9%), budową budynków (o 0,7%) oraz produkcją maszyn i urządzeń (o 0,3%).

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w kolejnych kwartałach kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2016				2017	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI
	analogiczny okres roku poprzedniego=100					
Sektor przedsiębiorstw	102,6	103,2	103,2	102,3	104,4	104,2
w tym:						
Przemysł	101,9	102,4	102,9	101,7	103,2	103,0
górnictwo i wydobywanie	92,0	92,1	92,8	94,1	94,0	95,0
przetwórstwo przemysłowe	103,0	103,5	104,0	102,5	104,1	103,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	95,3	95,7	96,8	96,7	98,2	98,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	102,1	102,4	102,5	101,2	102,7	102,1
Budownictwo	99,7	100,3	98,3	99,0	99,9	99,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	102,3	102,8	102,8	104,2	104,8	104,4
Transport i gospodarka magazynowa	102,5	103,1	103,8	103,2	106,9	107,1
Zakwaterowanie i gastronomia	102,5	103,0	105,1	102,3	109,2	108,9
Informacja i komunikacja	109,9	111,1	101,0	97,9	106,4	105,2
Obsługa rynku nieruchomości	99,3	98,5	99,3	99,2	104,1	104,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	102,4	103,1	105,1	99,3	106,5	106,7
Administrowanie i działalność wspierająca	110,3	111,2	112,5	107,4	109,3	109,5

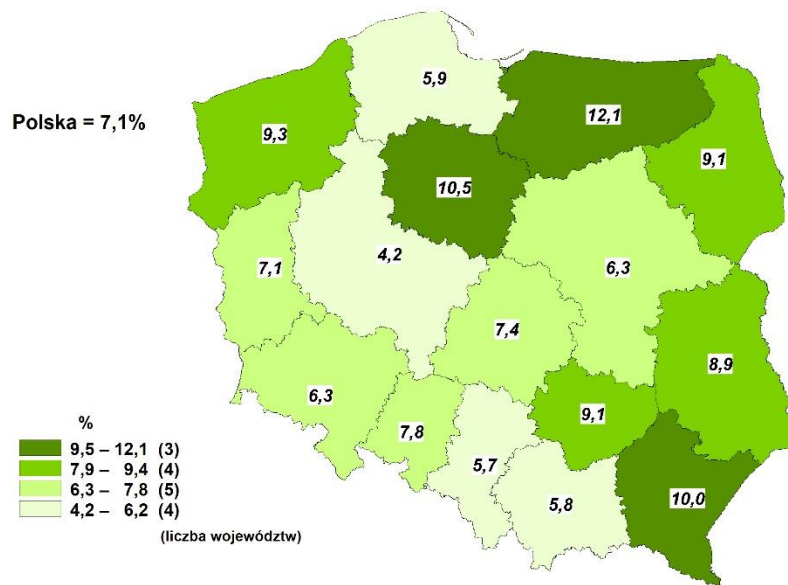
^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W czerwcu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 6001,5 tys. osób i było o 4,3% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,5% w maju br. i o 3,1% w czerwcu ub. roku). Największy wzrost zatrudnienia obserwowano w administrowaniu i działalności wspierającej (o 9,2%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,9%). Zwiększyło się również zatrudnienie (w granicach od 0,7% do 6,8%) m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, transporcie i gospodarce magazynowej, informacji i komunikacji, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, przetwórstwie przemysłowym, obsłudze rynku nieruchomości, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji oraz w budownictwie. W mniejszym stopniu niż w czerwcu ub. roku obniżyło się zatrudnienie w górnictwie i wydobywaniu (o 4,7% wobec 8,1% przed rokiem) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,4% wobec 3,7%). Spośród działań o największym udziale w zatrudnieniu, największy wzrost zatrudnienia w czerwcu br. notowano w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 8,0%), transporcie lądowym i rurociągowym (o 7,8%), magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport, a także w handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (po 7,7%). Niższe niż w czerwcu ub. roku było przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach zajmujących się wydobywaniem węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 7,3%), produkcją odzieży (o 0,8%) oraz budową budynków (o 0,7%).

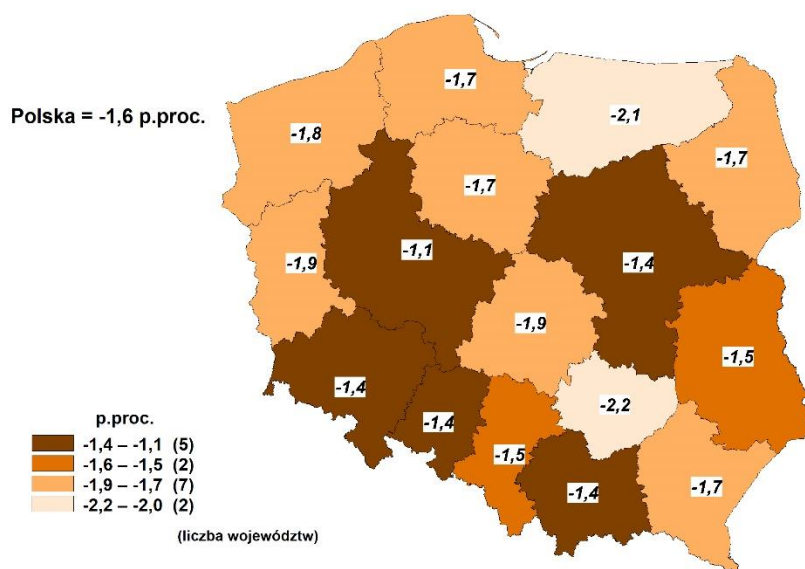

W końcu czerwca br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy ukształtowała się na poziomie 1151,6 tys. i zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 4,2%, tj. o 50,5 tys.) oraz w skali roku (o 17,3%, tj. o 240,8 tys.). **Stopa bezrobocia** rejestrowanego wyniosła 7,1%, tj. obniżyła się o 0,3 p.proc. wobec notowanej w końcu maja br. i była o 1,6 p.proc. niższa niż przed rokiem.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO
 Stan w końcu czerwca 2017 r.

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO
 Czerwiec 2017 r. do czerwca 2016 r.

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 4,2% w wielkopolskim do 12,1% w warmińsko-mazurskim. W porównaniu z poprzednim miesiącem jej spadek obserwowano we wszystkich województwach. W największym stopniu stopa bezrobocia zmniejszyła się w województwie warmińsko-mazurskim (o 0,6 p.proc.) oraz lubuskim i zachodniopomorskim (po 0,5 p.proc.), a w najmniejszym – w małopolskim, śląskim i wielkopolskim (po 0,2 p.proc.). W skali roku stopa bezrobocia również obniżyła się we wszystkich województwach, najbardziej w województwie świętokrzyskim (o 2,2 p.proc.), a najmniej – w wielkopolskim (o 1,1 p.proc.).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016				2017	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI
Bezrobotni zarejestrowani (w końcu okresu):						
w tys. osób.....	1600,5	1392,5	1324,1	1335,2	1324,2	1151,6
analogiczny okres roku poprzedniego=100	86,0	85,8	86,0	85,4	82,7	82,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani:						
w tys. osób.....	600,0	482,7	530,5	556,6	520,5	414,3
analogiczny okres roku poprzedniego=100	96,1	96,5	89,0	85,8	86,7	85,8
Bezrobotni wyrejestrowani:						
w tys. osób.....	562,9	690,7	598,8	545,6	531,5	586,9
analogiczny okres roku poprzedniego=100	95,6	93,5	88,2	87,4	94,4	85,0
Płynność bezrobocia (napływ – odpływ).....	37,1	-208,0	-68,3	11,0	-11,0	-172,6
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w %.....	9,9	8,7	8,3	8,3	8,1	7,1

W końcu czerwca br. w **strukturze zarejestrowanych bezrobotnych** udział kobiet był wyższy niż mężczyzn i wyniósł 54,7% (o 1,8 p.proc. więcej niż przed rokiem). W porównaniu z czerwcem ub. roku zwiększył się odsetek osób wcześniej pracujących (o 1,0 p.proc. do 86,0%) oraz nieznacznie – osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,1 p.proc. do 31,0%). Obniżył się natomiast odsetek osób bez prawa do zasiłku (o 0,8 p.proc. do 85,3%) oraz nieznacznie – absolwentów (o 0,1 p.proc. do 2,1%).

Spśród osób bezrobotnych znajdujących się w **szczególnej sytuacji na rynku pracy**, w stosunku do analogicznego okresu ub. roku, zmniejszył się udział następujących kategorii w liczbie zarejestrowanych ogółem:

- osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia (o 1,4 p.proc. do 25,9%, w tym udział osób w wieku poniżej 25 roku życia był mniejszy niż przed rokiem o 1,1 p.proc. i wyniósł 12,3%),

- osób długotrwale bezrobotnych² (o 0,2 p.proc. do 56,6%).

Zwiększył się natomiast odsetek osób bezrobotnych:

- posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia (o 2,1 p.proc. do 18,9%),

- w wieku powyżej 50 roku życia (o 1,1 p.proc. do 29,2%),

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

- korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 0,3 p.proc. do 2,3%),
- niepełnosprawnych (o 0,1 p.proc. do 6,3%).

Podobnie jak przed rokiem kształtował się udział bezrobotnych posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia (0,2%).

W I półroczu br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 934,8 tys. osób i była o 13,7% mniejsza niż przed rokiem (wobec spadku o 3,7% w analogicznym okresie ub. roku). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku (o 0,3 p.proc. do 82,9%). Zmniejszył się również odsetek osób długotrwale bezrobotnych, osób dotychczas niepracujących, absolwentów, osób bez kwalifikacji zawodowych, osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy oraz osób zamieszkałych na wsi.

Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-VI 2016		I-VI 2017		I-VI 2016	
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys.	w % bezrobotnych nowo zarejestrowanych		
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	1082,7	96,3	86,3	934,8	x	x
Z liczby ogółem – bezrobotni:						
zarejestrowani po raz kolejny	900,3	97,1	86,1	775,0	82,9	83,2
dotychczas niepracujący	157,8	86,6	80,0	126,3	13,5	14,6
w tym absolwenci ^a	102,8	100,2	83,2	85,5	9,1	9,5
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	48,1	79,9	82,4	39,7	4,2	4,4
zamieszkali na wsi	458,9	98,0	86,2	395,6	42,3	42,4
bez kwalifikacji zawodowych	319,9	95,0	85,3	272,9	29,2	29,5
długotrwale bezrobotni ^b	363,1	85,7	79,4	288,3	30,8	33,5

^a Zaliczono osoby, dla których okres od momentu zakończenia nauki do momentu rejestracji nie przekroczył 12 m-cy.

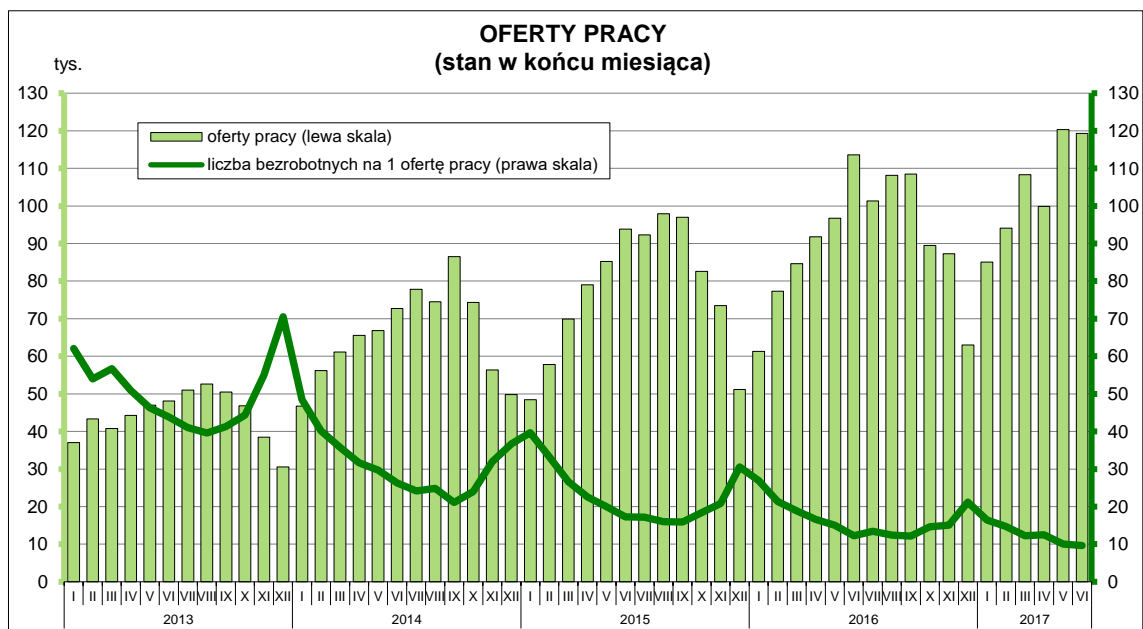
^b Zaliczono osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Z ewidencji bezrobotnych w okresie sześciu miesięcy br. **skreślono** 1118,4 tys. osób, tj. o 10,8% mniej niż przed rokiem (wobec spadku o 5,5% w analogicznym okresie ub. roku). Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 534,0 tys. osób (tj. mniej niż przed rokiem, kiedy skreślono 619,3 tys. osób). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w skali roku o 1,7 p.proc. do 47,7%. Mniej osób niż w I półroczu ub. roku podjęło pracę niesubsydiowaną (419,7 tys. wobec 496,8 tys.) i subsydiowaną (114,3 tys. wobec 122,5 tys.). Wśród wyrejestrowanych zmniejszył się udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy oraz osób, które nabyły uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego. Zwiększył się natomiast odsetek osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego oraz osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe. Na zbliżonym poziomie do notowanego przed rokiem ukształtował się odsetek osób, które rozpoczęły staż lub szkolenie u pracodawców.

Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy według przyczyn kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-VI 2016		I-VI 2017		I-VI 2016	
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys.	w % bezrobotnych wyrejestrowanych ogółem	x	x
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	1253,6	94,5	89,2	1118,4	x	x
Z liczby ogółem — bezrobotni, którzy:						
podjęli pracę	619,3	98,7	86,2	534,0	47,7	49,4
niesubsydiowaną	496,8	91,3	84,5	419,7	37,5	39,6
subsydiowaną	122,5	146,6	93,3	114,3	10,2	9,8
rozpoczęli szkolenie lub staż	139,0	118,5	89,0	123,7	11,1	11,1
nie potwierdzili gotowości do podjęcia pracy....	238,1	77,8	88,5	210,7	18,8	19,0
dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego	89,9	103,5	94,0	84,5	7,6	7,2
nabyli prawa emerytalne lub rentowe	9,5	67,1	118,1	11,2	1,0	0,8
nabyli uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego	16,4	96,5	71,8	11,8	1,1	1,3

W I półroczu br. do urzędów pracy zgłoszono 867,3 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 12,5% więcej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 11,6% ogółu ofert (wobec 13,7% w analogicznym okresie ub. roku). Liczba ofert z tego sektora zmniejszyła się (o 5,0%), natomiast z sektora prywatnego – wzrosła (o 15,3%). W końcu czerwca br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 25,6% ogółu ofert (wobec 22,2% przed rokiem). Spośród wszystkich ofert 6,4% dotyczyło stażu, 4,5% było adresowanych do osób niepełnosprawnych, a 0,2% – do absolwentów.

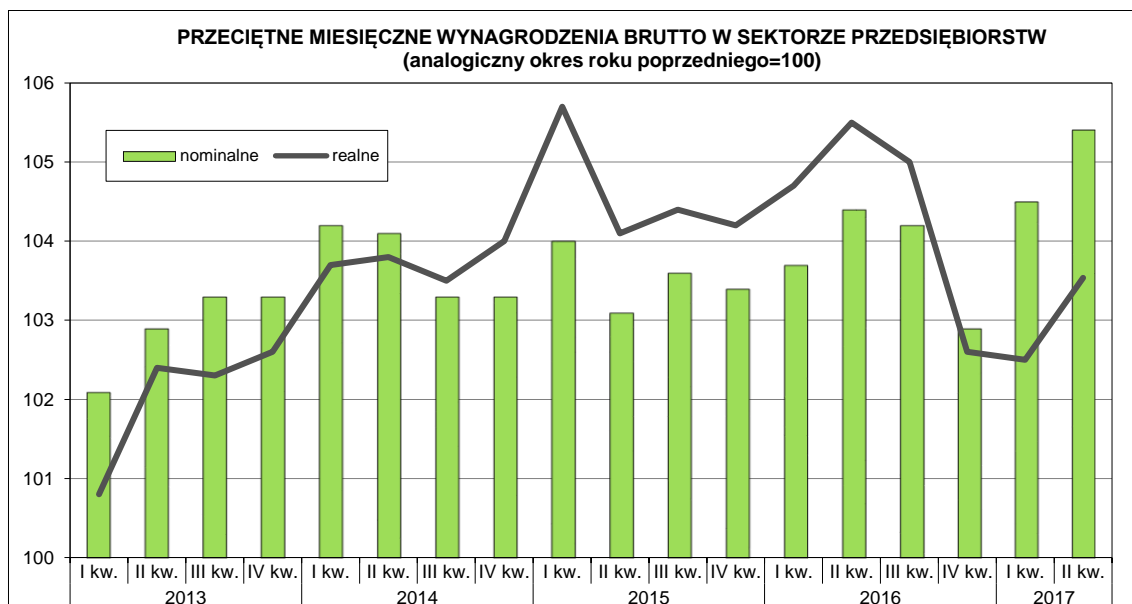
³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

W końcu czerwca br. w ramach zwolnień grupowych pracodawcy zadeklarowali zwolnienie nieco mniejszej liczby pracowników niż przed rokiem – 145 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 14,6 tys. pracowników, w tym 3,8 tys. osób z sektora publicznego (w końcu czerwca ub. roku odpowiednio 286 zakładów, 14,9 tys. pracowników, w tym 2,1 tys. z sektora publicznego).

W I półroczu br. zarejestrowano 1,5 tys. **strajków**, w których uczestniczyło 29,3 tys. pracowników, tj. 37,7% zatrudnionych w jednostkach, w których wystąpiły strajki (w analogicznym okresie ub. roku odpowiednio 4 strajki, 0,7 tys. strajkujących pracowników, tj. 20,8% zatrudnionych). Straty czasu pracy z tytułu uczestnictwa w strajkach wyniosły 171,1 tys. roboczogodzin, tj. blisko 6 godzin nieprzepracowanych na 1 strajkującego (w I półroczu ub. roku odpowiednio 80,8 roboczogodzin, tj. 121,2 godzin nieprzepracowanych).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W I półroczu br. wzrost przeciętnych nominalnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był szybszy niż w poprzednich okresach; w II kwartale br. dynamika umocniła się. Przy wyższych niż przed rokiem cenach konsumpcyjnych, realne wynagrodzenia brutto wzrosły w mniejszym stopniu niż w I i II półroczu ub. roku. Nominalne emerytury i renty brutto w obu systemach rosły wolniej niż płace w sektorze przedsiębiorstw; siła nabywcza emerytur i rent z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w I półroczu br. była podobna jak przed rokiem, a świadczeń rolników indywidualnych – nieco spadła.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁴

w I półroczu br. wyniosło 4433,94 zł i było o 5,0% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem notowano wzrost o 4,0%). Wyższy niż przeciętnie wzrost płac obserwowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (6,7%), górnictwie i wydobywaniu (6,6%), obsłudze rynku nieruchomości (6,3%), administrowaniu i działalności wspierającej (5,9%), przetwórstwie przemysłowym oraz zakwaterowaniu i gastronomii (po 5,7%). Wyższe niż w I półroczu ub. roku były przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w większości działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu. Znacznie wzrosły płace m.in. w handlu detalicznym (o 8,1%), produkcji odzieży (o 7,3%), produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz budowie obiektów inżynierii lądowej

⁴ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

i wodnej (po 7,2%), produkcji artykułów spożywczych (o 6,9%) oraz produkcji maszyn i urządzeń (o 6,3%).

W czerwcu br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 4508,08 zł i było o 6,0% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu w maju br. o 5,4% oraz w czerwcu ub. roku o 5,3%). Przeciętne wynagrodzenia wzrosły we wszystkich obserwowanych sekcjach; najbardziej w górnictwie i wydobywaniu (o 21,4%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 8,4%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 7,7%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,6%), pozostałej działalności usługowej (o 7,3%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,6%) oraz informacji i komunikacji (o 6,1%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2017		2016		2017	
	VI		I-VI			
	w zł	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw	4508,08	106,0	105,3	104,0	105,0	4433,94
w tym:						
Przemysł	4603,56	106,1	105,4	103,1	105,0	4459,78
górnictwo i wydobywanie	7999,67	121,4	102,8	95,2	106,6	6478,96
przetwórstwo przemysłowe	4308,41	105,1	106,7	104,4	105,7	4235,80
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	7004,08	108,4	102,8	105,6	102,7	6907,50
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	4264,83	104,0	103,6	103,6	103,3	4137,16
Budownictwo	4496,83	105,9	108,2	105,0	104,7	4368,21
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	4193,36	107,6	105,8	105,3	106,7	4174,92
Transport i gospodarka magazynowa	4045,40	104,6	101,9	103,2	104,0	3973,44
Zakwaterowanie i gastronomia	3248,26	106,6	106,4	106,3	105,7	3214,20
Informacja i komunikacja	7583,44	106,1	104,0	104,2	103,6	7879,74
Obsługa rynku nieruchomości	4852,00	105,2	105,5	104,6	106,3	4729,29
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	6496,73	102,4	106,2	105,7	101,7	6525,51
Administrowanie i działalność wspierająca	3175,68	107,7	104,5	104,2	105,9	3156,90

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W I półroczu br. **kwota wynagrodzeń** w sektorze przedsiębiorstw wzrosła w skali roku o 9,5% (wobec wzrostu o 7,1% przed rokiem).

Dynamika przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2016				2017	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI
	analogiczny okres roku poprzedniego=100					
Sektor przedsiębiorstw	103,7	104,4	104,2	102,9	104,5	105,4
w tym:						
Przemysł.....	103,0	103,2	104,6	102,1	104,1	105,9
górnictwo i wydobywanie.....	96,7	93,8	110,8	91,2	104,4	108,9
przetwórstwo przemysłowe	104,1	104,6	104,8	104,2	105,2	106,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	105,6	105,6	104,3	102,7	99,0	106,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	103,3	103,9	103,3	103,4	102,7	103,8
Budownictwo.....	103,7	106,3	103,6	103,8	105,6	104,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych.....	104,4	106,2	106,1	104,6	106,7	106,8
Transport i gospodarka magazynowa.....	103,1	103,4	103,5	103,3	103,7	104,4
Zakwaterowanie i gastronomia	106,0	106,6	107,5	108,4	104,8	106,6
Informacja i komunikacja.....	104,2	104,2	102,5	108,3	103,6	103,6
Obsługa rynku nieruchomości	105,5	103,8	103,9	104,7	105,2	107,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	105,9	105,6	104,1	100,2	100,7	102,8
Administrowanie i działalność wspierająca.....	103,6	104,8	102,3	101,3	104,6	107,3

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

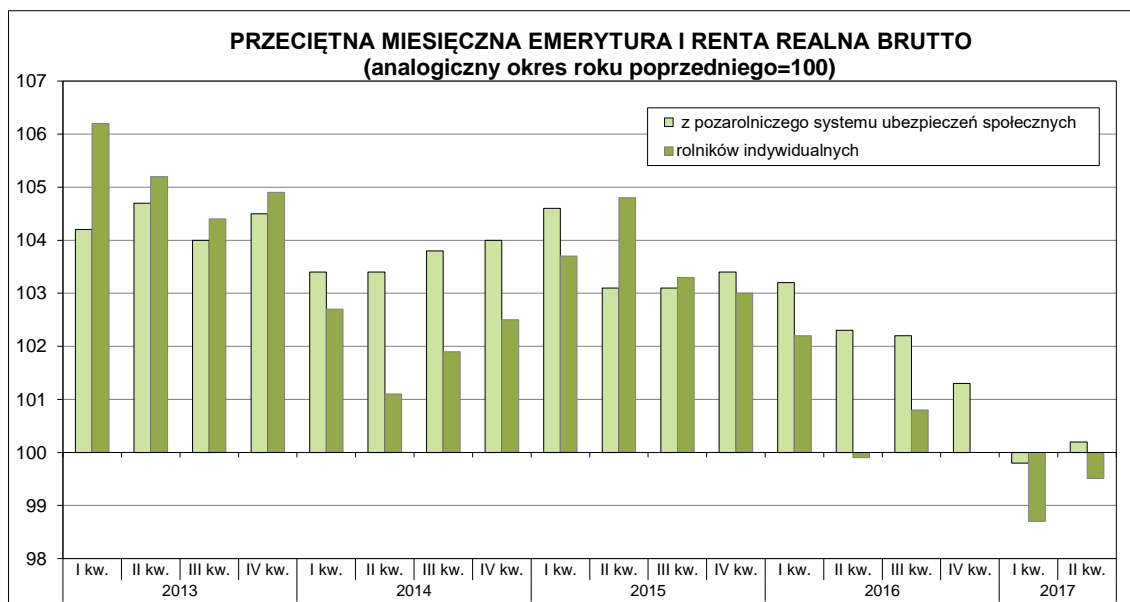
W I półroczu br. **siła nabywczą przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** była wyższa niż przed rokiem o 3,0% (w I kwartale br. notowano odpowiednio wzrost o 2,5%, natomiast w II kwartale br. – o 3,5%). W czerwcu br. płaca realna brutto zwiększyła się w skali roku o 4,5% (w analogicznym miesiącu ub. roku notowano wzrost o 6,1%).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016		2017			
	I-VI	VII-XII	I-III	IV-VI	I-VI	VI
Przeciętna liczba emerytów i rencistów:						
w tys. osób	8905,1	8912,8	8913,5	8907,8	8910,6	8909,5
analogiczny okres roku poprzedniego=100	100,4	100,3	100,1	100,0	100,1	99,9
Pobierający emerytury i renty:						
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych						
w tys. osób	7706,7	7722,3	7730,3	7730,9	7730,6	7734,4
rolników indywidualnych w tys. osób	1198,4	1190,5	1183,2	1176,9	1180,0	1175,1
Przeciętna emerytura i renta:						
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych						
w zł	2079,39	2093,30	2109,47	2129,43	2119,49	2128,36
analogiczny okres roku poprzedniego=100	102,2	101,5	101,7	102,2	101,9	102,2
rolników indywidualnych w zł.....	1182,86	1182,77	1188,16	1202,34	1195,24	1195,19
analogiczny okres roku poprzedniego=100	100,4	100,1	100,6	101,5	101,0	101,5

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w I półroczu br. była o 1,9% wyższa niż przed rokiem i wyniosła 2119,49 zł. W czerwcu br. ukształtowała się ona na poziomie 2128,36 zł (tj. wzrosła w skali roku o 2,2%). Przeciętna miesięczna **realna emerytura i renta brutto**

z **pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w I półroczu br. ukształtowała się na poziomie zbliżonym do notowanego w analogicznym okresie ub. roku, a w czerwcu br. była o 0,4% wyższa niż przed rokiem.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w I półroczu br. wyniosła 1195,24 zł, tj. o 1,0% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku (w czerwcu – 1195,19 zł, tj. odpowiednio o 1,5% więcej). Jej **siła nabywcza** nieco obniżyła się w skali roku – w I półroczu br. o 0,9%, a w czerwcu br. o 0,3%.

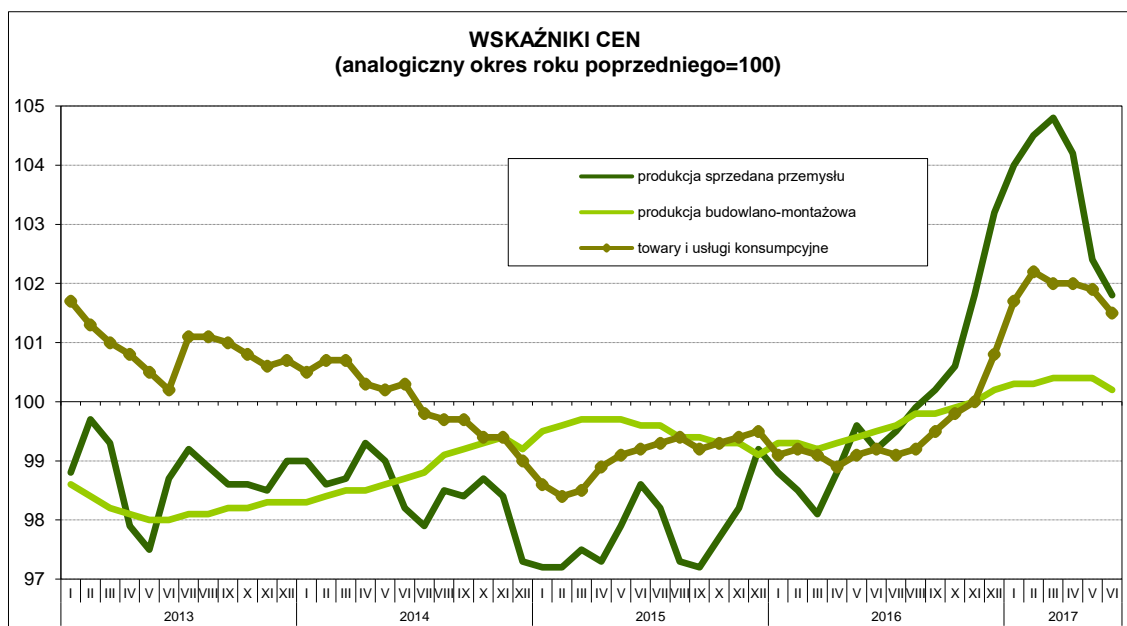
Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie styczeń–czerwiec br. 844,0 mln zł, tj. o 14,0% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. W czerwcu br. wypłacono bezrobotnym 129,2 mln zł zasiłków, tj. o 4,6% mniej niż w maju br. oraz o 13,3% mniej niż w czerwcu ub. roku.

Łączna kwota wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w okresie styczeń–czerwiec br. wyniosła 1094,9 mln zł i była o 4,2% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku. W czerwcu br. wypłacono 179,9 mln zł zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, tj. o 4,8% mniej niż przed rokiem.

W I półroczu br. przeciętna liczba osób pobierających **wypłaty z Funduszu Emerytur Pomostowych** wyniosła 20,8 tys. (wobec 16,4 tys. przed rokiem), a łączna kwota wypłat z tego funduszu wyniosła 314,5 mln zł (o 29,9% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). W czerwcu br. suma wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 55,0 mln zł (o 29,6% więcej niż przed rokiem), a świadczenia z tego źródła pobierało przeciętnie 21,9 tys. osób (wobec 17,4 tys. osób w czerwcu ub. roku).

Ceny

W I półroczu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były wyższe niż przed rokiem, kiedy obserwowano ich spadek. Znacznie wzrosły ceny towarów i usług związanych z transportem oraz ceny żywności i napojów bezalkoholowych. W czerwcu br. tempo wzrostu cen konsumpcyjnych było najniższe od początku roku. W podobnej skali jak przed miesiącem wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem. Po znacznym wzroście w poprzednich miesiącach, ceny towarów i usług związanych z transportem ukształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem. Nieco pogłębił się spadek cen odzieży i obuwia. W I półroczu br. notowano wzrost w skali roku cen produkcji sprzedanej przemysłu oraz produkcji budowlano-montażowej (wobec spadku przed rokiem). W II kwartale br. tempo wzrostu cen producentów w przemyśle zwolniło, natomiast w budownictwie nie uległo istotnej zmianie.

Według wstępnych danych, w czerwcu br. **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** były o 0,9% niższe od notowanych w grudniu ub. roku (wobec wzrostu o 0,5% przed rokiem). Spadek cen obserwowano w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (o 6,8%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 0,8%). Wyższe były natomiast ceny w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,8%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 1,0%).

W porównaniu z **poprzednim miesiącem** ceny produkcji sprzedanej przemysłu w czerwcu br. były niższe o 0,4%. Spadek cen obserwowano w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (o 3,7%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 0,3%). Ceny w sekcji dostawa

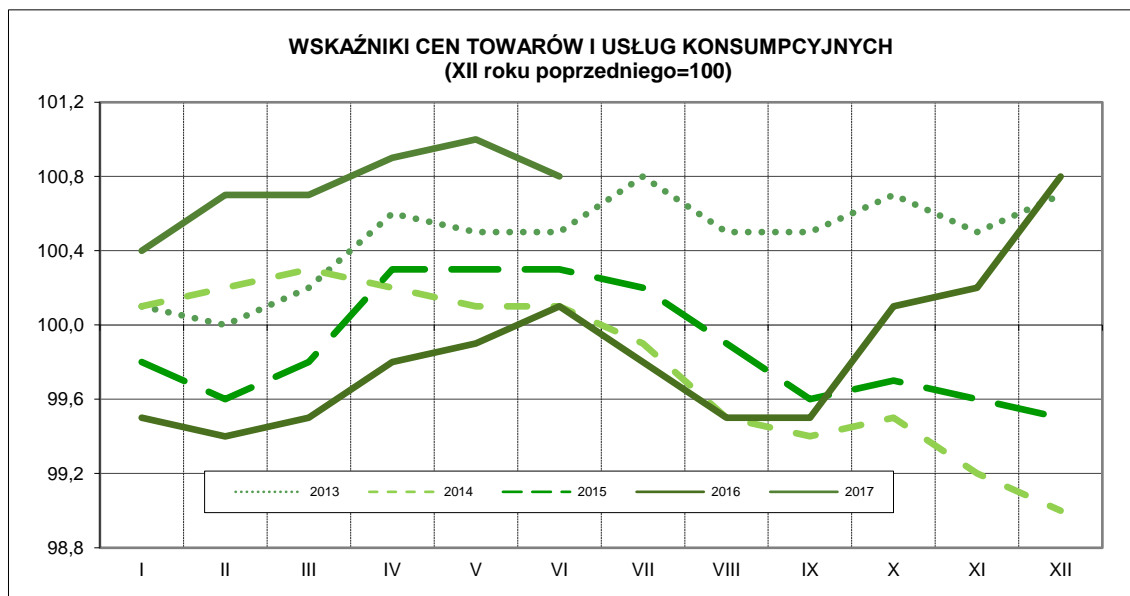
wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem. Nieznacznie wzrosły natomiast ceny w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,1%). Spośród działów przetwórstwa przemysłowego niższe niż przed miesiącem były ceny m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 4,8%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 1,0%) oraz metali (o 0,8%). Spadły także ceny w produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 0,4%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (po 0,2%), a także wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, urządzeń elektrycznych, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych oraz mebli (po 0,1%). Na niezmiennym poziomie pozostały ceny w produkcji papieru i wyrobów z papieru. Wzrosły natomiast ceny m.in. w produkcji wyrobów z metali, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz maszyn i urządzeń (po 0,1%), a także napojów (o 0,2%), artykułów spożywczych (o 0,5%) i wyrobów tytoniowych (o 1,2%).

W czerwcu br. obserwowano wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu **w skali roku** o 1,8% (wobec wzrostu o 2,4% w maju br.). Wyższe niż przed rokiem były ceny we wszystkich sekcjach, w tym największy wzrost notowano w górnictwie i wydobywaniu (o 18,5%). Ceny w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja wzrosły o 2,7%, przetwórstwo przemysłowe – o 1,2%, a w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 0,4%. W przetwórstwie przemysłowym znacznie wzrosły ceny m.in. w produkcji metali (o 7,8%), artykułów spożywczych (o 4,6%) oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 3,3%). Wyższe niż przed rokiem były również ceny w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 1,8%), wyrobów z metali (o 1,0%), koksu i produktów rafinacji ropy naftowej oraz napojów (po 0,7%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 0,3%) oraz urządzeń elektrycznych (o 0,2%). Spadły natomiast ceny m.in. w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 0,1%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 0,5%), papieru i wyrobów z papieru (o 0,9%) oraz pozostałego sprzętu transportowego (o 1,0%). Niższe niż przed rokiem były również ceny w produkcji maszyn i urządzeń (o 1,4%), mebli (o 1,5%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 1,6%).

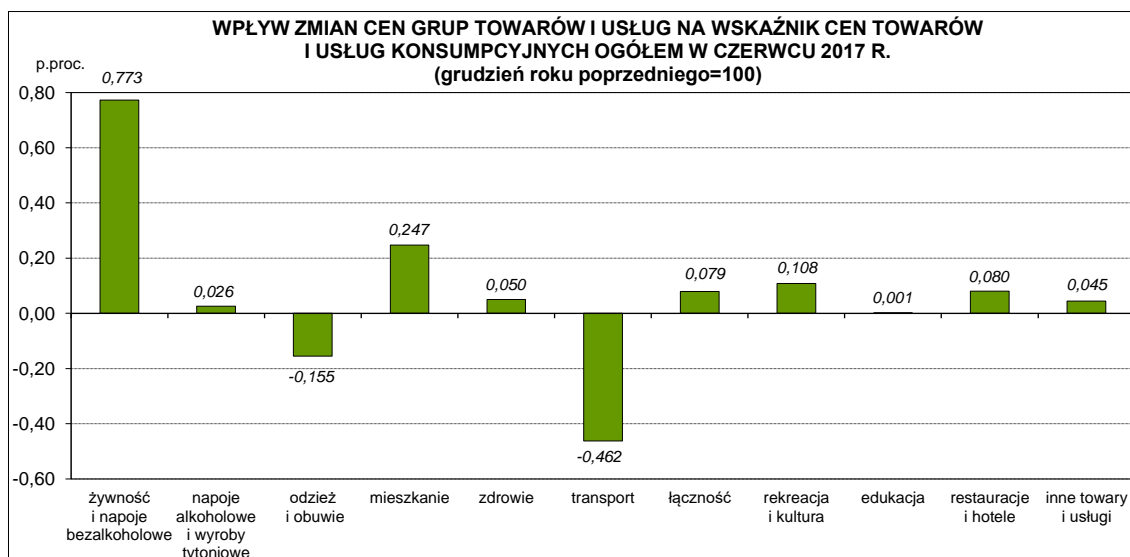
Szacuje się, że w czerwcu br. **ceny produkcji budowlano-montażowej** były niższe niż przed miesiącem oraz w grudniu ub. roku (po 0,1%). W skali roku obserwowano wzrost cen w budownictwie o 0,2%.

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

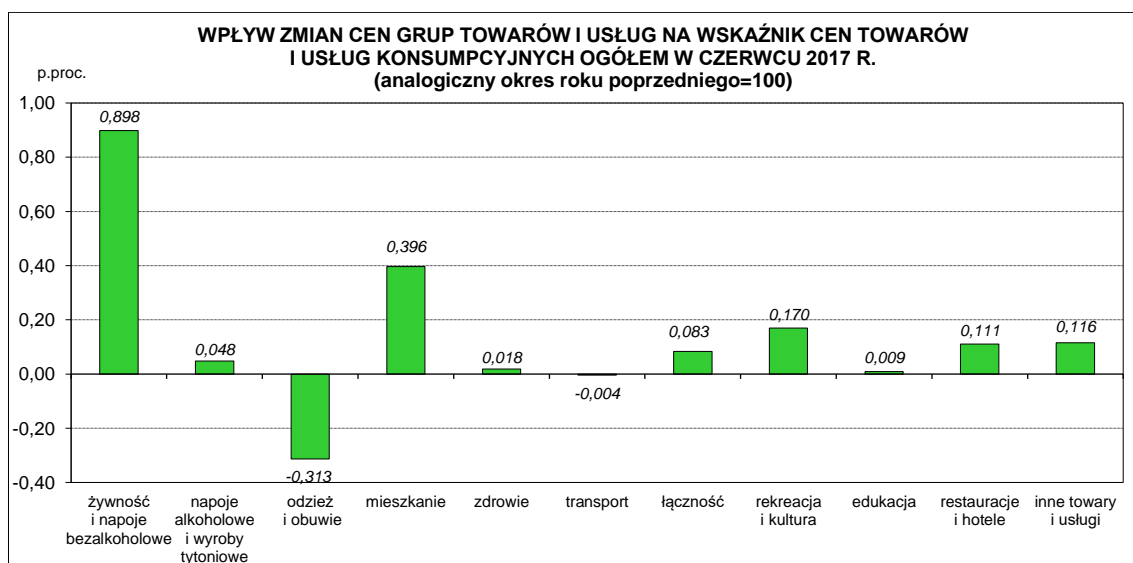
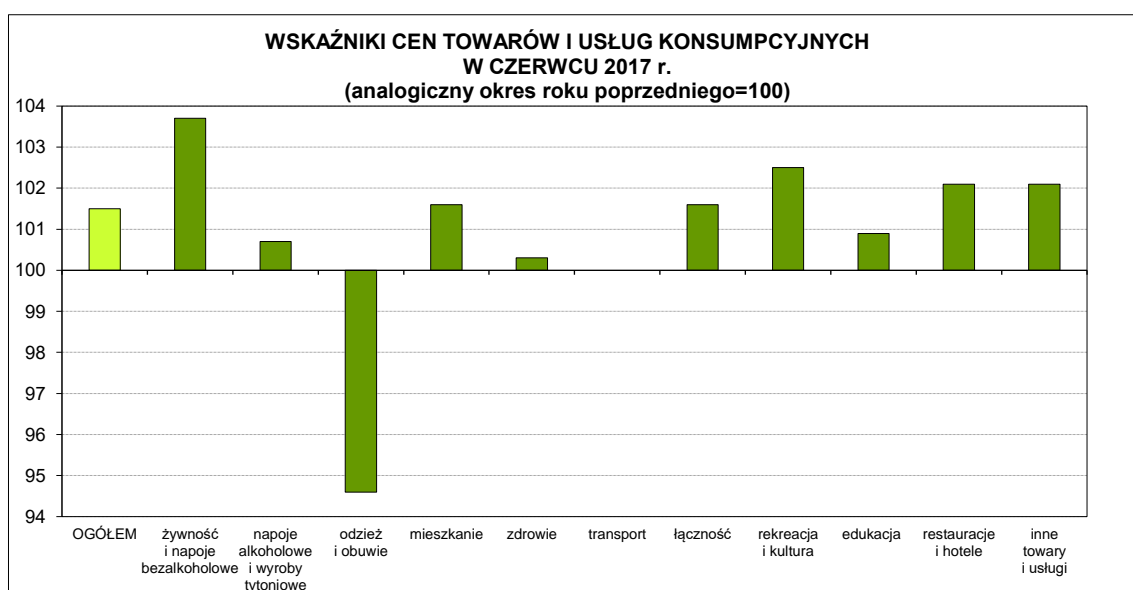
Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2016	Grudzień roku poprzedniego=100					
VI.....	100,5	97,7	100,8	98,5	101,7	99,8
2017						
VI.....	99,1	93,2	99,2	100,8	101,0	99,9
2016	Miesiąc poprzedni=100					
VI.....	100,2	100,5	100,2	100,6	100,0	100,1
VII.....	99,9	103,4	99,8	99,5	100,2	100,1
VIII.....	99,6	99,3	99,6	100,1	100,2	100,1
IX.....	100,3	98,9	100,4	100,0	100,0	100,0
X.....	100,5	101,2	100,5	100,0	100,2	100,0
XI.....	101,2	117,9	100,6	100,0	100,4	100,1
XII.....	101,2	105,0	101,1	100,0	100,7	100,1
2017						
I.....	100,3	99,6	100,3	100,0	100,5	100,0
II.....	100,1	101,5	100,0	100,5	100,1	99,9
III.....	99,9	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0
IV.....	99,8	97,7	99,8	100,5	100,1	100,1
V.....	99,4	97,7	99,4	100,1	100,1	100,0
VI.....	99,6	96,3	99,7	100,1	100,0	99,9
2016	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
VI.....	99,2	93,6	99,6	97,5	100,9	99,5
VII.....	99,5	99,0	99,8	97,0	101,2	99,6
VIII.....	99,9	100,1	100,1	97,4	101,3	99,8
IX.....	100,2	98,3	100,5	97,9	101,7	99,8
X.....	100,6	97,7	100,9	98,2	102,3	99,9
XI.....	101,8	117,3	101,5	98,1	102,8	100,0
XII.....	103,2	124,3	102,8	98,1	103,4	100,2
2017						
I.....	104,0	128,9	103,3	99,3	103,3	100,3
II.....	104,5	130,2	103,9	100,0	103,3	100,3
III.....	104,8	129,0	104,2	99,7	103,3	100,4
IV.....	104,2	126,9	103,6	101,0	103,0	100,4
V.....	102,4	123,8	101,6	100,9	102,7	100,4
VI.....	101,8	118,5	101,2	100,4	102,7	100,2
2016						
I-III.....	98,5	91,0	98,9	97,9	100,8	99,3
IV-VI.....	99,2	92,0	99,7	97,2	101,0	99,4
I-VI.....	98,9	91,5	99,3	97,6	100,9	99,3
VII-IX.....	99,9	99,1	100,1	97,4	101,4	99,7
X-XII.....	101,9	112,9	101,7	98,1	102,8	100,0
2017						
I-III.....	104,4	129,3	103,8	99,7	103,3	100,3
IV-VI.....	102,8	123,1	102,1	100,7	102,8	100,3
I-VI.....	103,6	126,2	103,0	100,2	103,1	100,3

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w czerwcu br. były wyższe niż w grudniu ub. roku o 0,8% (wobec wzrostu o 0,1% przed rokiem). Wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 3,2%), towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 1,6%), towarów i usług w zakresie łączności oraz restauracji i hoteli (po 1,5%) oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 1,0%). Więcej niż w grudniu ub. roku konsumenci płacili również za towary i usługi związane ze zdrowiem (o 0,9%), napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 0,4%), a także towary i usługi związane z edukacją (o 0,1%). Obniżyły się natomiast ceny odzieży i obuwia (o 2,8%) oraz towarów i usług w zakresie transportu (o 5,1%). Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem, które podwyższyły wskaźnik ogółem o 0,77 p.proc. i 0,25 p.proc. Spadki cen towarów i usług w zakresie transportu oraz odzieży i obuwia obniżyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,46 p.proc. i 0,16 p.proc.

W I półroczu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były wyższe niż **w analogicznym okresie ub. roku** o 1,9% (wobec spadku o 0,9% odpowiednio przed rokiem), w tym ceny towarów konsumpcyjnych wzrosły o 1,8%, a ceny usług konsumpcyjnych – o 2,2%. Podniesiono ceny towarów i usług w zakresie transportu (o 7,0%), żywności i napojów bezalkoholowych (o 3,4%), towarów i usług w zakresie restauracji i hoteli (o 1,9%), mieszkania (o 1,3%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (po 1,0%), towarów i usług w zakresie edukacji (o 0,9%), a także zdrowia (o 0,7%). Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny odzieży i obuwia (o 5,4%) oraz towarów i usług w zakresie łączności (o 0,2%).

W czerwcu br. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku wyniósł 1,5% (wobec 1,9% przed miesiącem). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen miały

wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem, które podwyższyły ten wskaźnik odpowiednio o 0,90 p.proc. i 0,40 p.proc. Spadek cen odzieży i obuwia obniżył wskaźnik cen ogółem o 0,31 p.proc.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoho- lowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszka- nie	zdrowie	transport	łącność	rekreacja i kultura	edukacja	restaura- cje i hotele
2016											
Grudzień roku poprzedniego=100											
VI.....	100,1	102,2	100,6	97,9	99,4	98,9	98,7	99,2	98,4	99,9	101,0
2017											
VI.....	100,8	103,2	100,4	97,2	101,0	100,9	94,9	101,5	101,6	100,1	101,5
2016											
Miesiąc poprzedni=100											
VI.....	100,2	100,2	100,1	99,4	100,0	100,2	101,6	99,7	100,7	99,9	100,1
VII.....	99,7	99,0	100,0	96,9	100,1	99,8	99,8	100,0	101,5	100,0	100,1
VIII.....	99,8	99,5	100,0	97,5	100,0	100,2	99,4	100,1	100,2	100,1	100,1
IX.....	100,0	99,8	100,0	100,9	100,1	99,1	101,1	100,0	98,6	100,6	100,4
X.....	100,5	100,5	100,2	103,6	100,2	100,0	101,5	100,0	100,0	100,0	100,0
XI.....	100,1	100,4	100,1	99,7	100,0	100,2	99,6	100,0	100,3	100,0	100,0
XII.....	100,7	101,2	100,0	98,9	100,2	100,2	104,3	100,0	100,2	100,0	100,1
2017											
I.....	100,4	101,8	100,1	95,7	100,7	100,4	99,6	99,7	100,3	100,1	100,2
II.....	100,3	101,0	100,5	98,2	100,1	100,2	100,4	99,9	100,9	100,0	100,2
III.....	99,9	99,6	100,1	101,8	99,9	100,3	99,1	100,0	99,9	100,0	100,2
IV.....	100,3	100,0	99,6	103,0	100,2	100,2	100,7	100,0	100,3	100,0	100,2
V.....	100,0	100,8	100,2	99,7	100,1	99,5	97,7	102,4	99,0	100,0	100,4
VI.....	99,8	100,1	99,9	99,0	100,0	100,3	97,4	99,6	101,1	99,9	100,3
2016											
Analogiczny okres roku poprzedniego=100											
VI.....	99,2	100,9	100,5	95,9	99,1	100,4	94,0	99,6	97,0	100,8	101,3
VII.....	99,1	101,0	100,6	95,3	99,2	98,8	92,9	98,6	97,7	100,7	101,3
VIII.....	99,2	101,2	100,6	95,2	99,3	98,6	93,1	98,6	97,7	100,7	101,4
IX.....	99,5	100,4	100,6	95,1	99,6	97,9	97,5	98,8	97,9	100,9	101,7
X.....	99,8	100,4	100,8	95,4	99,8	97,9	100,3	99,2	98,2	100,7	101,7
XI.....	100,0	101,2	100,9	95,3	99,7	98,2	99,8	99,3	98,8	100,7	101,6
XII.....	100,8	102,5	101,0	95,3	100,0	98,4	104,3	99,3	99,2	100,7	101,6
2017											
I.....	101,7	103,3	100,9	94,5	101,0	100,6	108,7	98,9	98,8	100,8	101,8
II.....	102,2	103,9	101,1	94,5	101,2	100,9	111,2	98,8	99,3	100,8	101,9
III.....	102,0	103,1	101,3	94,5	101,2	101,2	109,4	98,8	101,1	100,8	101,9
IV.....	102,0	102,8	100,8	94,7	101,5	101,2	108,7	99,3	102,4	100,9	101,8
V.....	101,9	103,7	100,9	94,9	101,5	100,2	104,2	101,7	102,1	101,0	101,9
VI.....	101,5	103,7	100,7	94,6	101,6	100,3	100,0	101,6	102,5	100,9	102,1
2016											
I-III.....	99,1	100,4	100,6	95,8	99,4	100,0	92,6	99,8	98,9	100,8	101,2
IV-VI.....	99,1	100,8	100,5	95,9	99,1	100,3	93,1	99,0	97,0	100,8	101,3
I-VI.....	99,1	100,6	100,5	95,9	99,3	100,1	92,9	99,4	98,0	100,8	101,2
VII-IX.....	99,2	100,9	100,6	95,2	99,4	98,5	94,5	98,7	97,8	100,8	101,5
X-XII.....	100,2	101,3	100,9	95,3	99,8	98,1	101,5	99,3	98,7	100,7	101,6
2017											
I-III.....	102,0	103,4	101,1	94,5	101,1	100,9	109,8	98,8	99,7	100,8	101,9
IV-VI.....	101,8	103,4	100,8	94,7	101,5	100,6	104,2	100,9	102,3	100,9	102,0
I-VI.....	101,9	103,4	101,0	94,6	101,3	100,7	107,0	99,8	101,0	100,9	101,9

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w skali roku w czerwcu br. wyniósł 3,7%, przy czym żywność podrożała o 3,9%, a napoje bezalkoholowe – o 1,7%. Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili m.in. za oleje i tłuszcze (o 12,8%, w tym masło podrożało o 24,2%), cukier (o 12,4%), owoce (o 6,2%), a także mięso (przeciętnie o 5,8%, w tym za mięso wieprzowe – o 11,8%, wędliny – o 5,6%, mięso wołowe – o 3,4% oraz drobiowe – o 0,4%). Wzrosły także ceny artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 4,9%, w tym podrożały jaja, jogurty, śmietana – po 5,6%, sery i twarogi – o 5,2% oraz mleko – o 3,4%). Notowano również wzrost cen ryb i owoców morza (o 3,9%), ryżu (o 2,8%), pieczywa (o 2,3%), a także kasz i ziaren zbóż oraz makaronów i produktów makaronowych (po 1,3%). Spadły natomiast ceny warzyw (o 2,0%) oraz mąki pszennej (o 0,7%).

Utrzymał się spadek cen odzieży oraz obuwia (odpowiednio o 6,3% i 4,0%).

Ceny w zakresie mieszkania wzrosły w skali roku o 1,6%. Podniesiono opłaty za wywóz śmieci (o 4,2%), zaopatrywanie w wodę (o 2,4%) oraz usługi kanalizacyjne (o 2,0%). Droższe były nośniki energii (o 1,3%), w tym opał – o 2,8% oraz energia elektryczna – o 2,7%. Spadły natomiast ceny energii cieplnej (o 0,8%) oraz gazu (o 0,6%). Wzrost cen obserwowano w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,4%).

Artykuły i usługi związane ze zdrowiem były droższe niż przed rokiem o 0,3%. Podniesiono opłaty za usługi lekarskie (o 4,1%), stomatologiczne (o 3,6%), szpitalne (o 1,7%) oraz sanatoryjne (o 0,8%). Obniżono natomiast ceny wyrobów farmaceutycznych (o 1,8%).

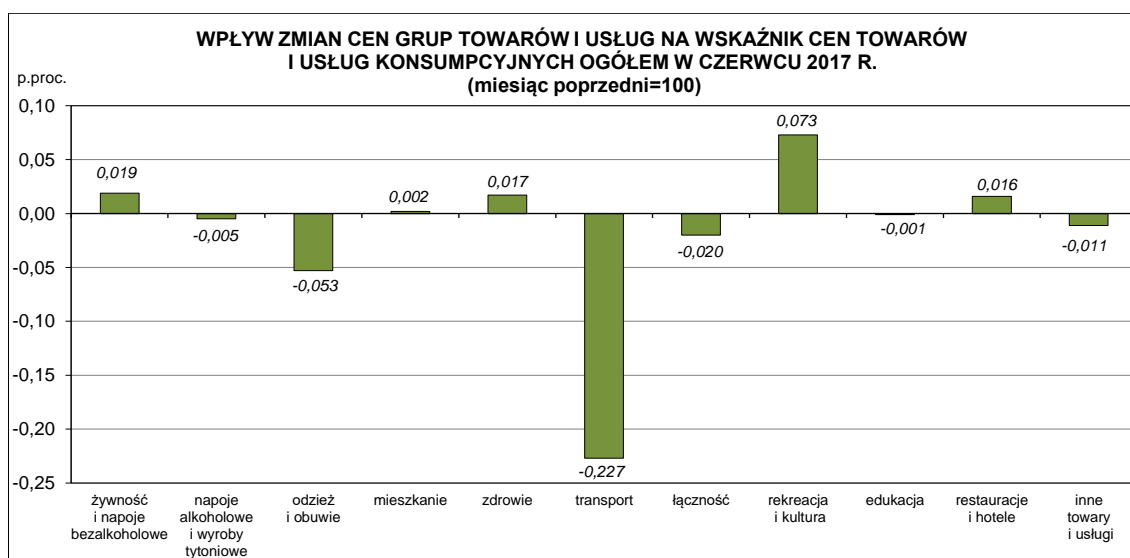
Ceny towarów i usług w zakresie transportu kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem. Obserwowano wzrost cen paliw i smarów do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 0,4%, w tym gaz ciekły podrożał o 20,5%, przy spadku cen benzyny – o 1,8% oraz oleju napędowego – o 0,4%). Więcej konsumenci płacili za usługi transportowe (o 2,3%), natomiast mniej za samochody osobowe (o 4,9%).

Ceny towarów i usług w zakresie łączności były wyższe niż przed rokiem o 1,6%. Droższy był m.in. pozostały sprzęt telekomunikacyjny (o 9,0%) oraz usługi pocztowe (o 2,3%). Spadły natomiast opłaty za usługi internetowe (o 3,5%).

Ceny w zakresie rekreacji i kultury w czerwcu br. były wyższe niż przed rokiem o 2,5%. Więcej należało zapłacić za usługi w zakresie turystyki zorganizowanej (o 5,9%), gazety i czasopisma (o 5,4%) oraz bilety do kin, teatrów i na koncerty (o 2,9%). Niższe były natomiast ceny książek (o 2,5%) oraz sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 2,3%).

W czerwcu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były niższe niż **przed miesiącem** o 0,2%. Największy wpływ na poziom wskaźnika cen miał spadek cen towarów i usług związanych z transportem, który obniżył wskaźnik cen ogółem o 0,23 p.proc. Wzrosty cen towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury oraz żywności i napojów

bezalcoholowych podwyższyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,07 p.proc. i 0,02 p.proc.

Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w czerwcu br. były wyższe niż w maju br. o 0,1%, przy czym żywność podrożała również o 0,1%, a napoje bezalkoholowe – o 0,3%. Więcej niż przed miesiącem konsumenci płacili m.in. za ryż (o 1,1%), owoce (o 0,8%), oleje i tłuszcze, kasze i ziarna zbóż oraz mięso (po 0,5%). Wzrosły ceny wędlin – o 0,8%, mięsa wołowego – o 0,2%, wieprzowego – o 0,1%, natomiast ceny mięsa drobiowego nie uległy zmianie. Podrożało pieczywo (o 0,3%), a także artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 0,1%, w tym wzrosły ceny śmietany o 0,4%, serów i twarogów – o 0,2%, przy spadku cen mleka oraz jaj – po 0,2%, a także jogurtów – 0,1%). Niższe niż przed miesiącem były natomiast ceny warzyw (o 1,8%), mąki pszennej (o 0,9%), makaronów i produktów makaronowych (o 0,7%) oraz cukru (o 0,6%).

Ceny odzieży oraz obuwia spadły odpowiednio o 1,3% i 0,3%.

Ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem w czerwcu br. kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. Więcej niż w maju br. należało zapłacić za usługi kanalizacyjne – o 0,1%, przy niezmiennych opłatach za zaopatrywanie w wodę oraz wywóz śmieci. Nieznacznie niższe niż przed miesiącem były również ceny nośników energii (przeciętnie o 0,1%), w tym gazu – o 0,3%. Na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem kształtowały się natomiast ceny energii elektrycznej oraz ciepłej, opału, a także ceny w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Opłaty związane ze zdrowiem były wyższe niż przed miesiącem o 0,3%. Więcej konsumenci płacili za usługi sanatoryjne (o 2,6%), lekarskie (o 0,6%), stomatologiczne (o 0,4%), szpitalne (o 0,1%), a także za wyroby farmaceutyczne (o 0,2%).

Ceny w zakresie transportu były niższe niż przed miesiącem o 2,6%. Spadły ceny paliw i smarów do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 4,1%, w tym gazu ciekłego – o 7,7%, oleju napędowego – o 4,3% oraz benzyny – o 3,5%). Niższe były również ceny samochodów osobowych (o 1,9%). Wzrosły natomiast opłaty za usługi transportowe (o 0,4%).

Wyższe niż w maju br. były ceny związane z rekreacją i kulturą – o 1,1%. Więcej płacono za turystykę zorganizowaną (o 3,8%), książki (o 2,3%) oraz bilety do kin, teatrów i na koncerty (o 0,4%). Na niezmiennym poziomie pozostały ceny gazet i czasopism, natomiast obniżyły się ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 0,6%).

W I półroczu br., w wyniku szybszego wzrostu w skali roku przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw niż cen towarów i usług konsumpcyjnych (wzrost odpowiednio o 5,0% i 1,9%), zwiększyła się **siła nabywczą płac** w odniesieniu do większości podstawowych grup towarów i usług konsumpcyjnych. Relatywnie tańsze niż przed miesiącem były m.in. odzież, obuwie, książki, sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny, wyroby farmaceutyczne, towary i usługi w zakresie łączności, wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego oraz nośniki energii. Notowano także wzrost siły nabywczej w odniesieniu do większości towarów żywnościowych, w tym m.in. mąki pszennej, makaronów i produktów makaronowych, warzyw, kasz i ziaren zbóż, ryżu, pieczywa, artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” oraz mięsa. Zmniejszyła się natomiast siła nabywczą płac w odniesieniu do m.in. cukru, olejów i tłuszczów oraz owoców. Relatywnie droższe były również m.in. paliwa i smary do prywatnych środków transportu oraz gazety i czasopisma.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie lipiec 2016 r. – czerwiec 2017 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 0,8% (wobec wzrostu o 0,6% w okresie czerwiec 2016 r. – maj 2017 r.). Ceny konsumpcyjne **według zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁵ wzrosły w tym okresie o 0,8%.

⁵ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2017 r. – struktura spożycia z 2015 r. w cenach z grudnia 2016 r.). Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP).

Rolnictwo

Na rynku rolnym w I półroczu br. przeciętne ceny skupu większości podstawowych produktów rolnych były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Niższe były jedynie ceny skupu ziemniaków i żywca drobiowego.

Średnia temperatura powietrza w I półroczu br. wyniosła 6,7°C i była niższa od średniej sprzed roku o 1,0°C oraz wyższa od średniej z lat 1971–2000 o 0,6°C. Średnia suma opadów wyniosła ok. 276 mm i była wyższa o 3,7% od ubiegłorocznej i o 4,2% od średniej wieloletniej. W czerwcu br. średnia temperatura powietrza wyniosła 17,6°C i była o 1,8°C wyższa od średniej z wielolecia. Średnia suma opadów wyniosła ok. 76 mm i była wyższa od średniej wieloletniej o 3,5%.

Warunki agrometeorologiczne w czerwcu br. były zróżnicowane. Ciepłe dni na początku miesiąca na ogół sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin, pomimo występującego lokalnie niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Notowane w drugiej połowie miesiąca opady deszczu, miejscami dość obfite, wpłynęły na dobre uwilgotnienie gleby. Lokalnie ulewne deszcze połączone z burzami i silnym wiatrem oraz gradobicia spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby, wylegnięcie łąnów zbóż, a miejscami podtopienia pól.

W pierwszej połowie czerwca br. obserwowano kwitnienie żyta i pszenżyta ozimego, a w ciągu miesiąca pszenicy ozimej. W trzeciej dekadzie czerwca żyto i pszenżyto ozime weszły w fazę dojrzewania, a pod koniec miesiąca rozpoczęło się dojrzewanie pszenicy ozimej. Prawie w całym kraju w trzeciej dekadzie miesiąca zakwitły ziemniaki. W połowie czerwca zbiór pierwszego pokosu siana łąkowego i wieloletnich roślin motylkowych dobiegł końca. Pogoda sprzyjała dosuszaniu siana.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2016 – VI 2017			VI 2017		
	w tys. t	VII 2015– VI 2016=100	udział skupu w zbiorach 2016 r. w %	w tys. t	VI 2016=100	V 2017=100
Ziarno zbóż^b.....	9292,2	98,5	36,7	324,3	61,8	79,1
w tym:						
pszenica.....	7005,7	105,7	64,7	258,2	60,7	77,5
żyto.....	682,5	86,0	31,0	22,2	62,2	114,7

^a W okresie styczeń–czerwiec br. bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego) w okresie lipiec 2016 r. – czerwiec 2017 r. wynosił 9,3 mln ton i był o 1,5% mniejszy niż w poprzednim roku gospodarczym; w tym skup pszenicy był o 5,7% większy, a żyta o 14,0% mniejszy. Skup zbóż podstawowych stanowił 36,7% zbiorów wobec 38,1% w analogicznym okresie ub. roku. W czerwcu br. skup ziarna był mniejszy niż przed rokiem (o 38,2%), na co wpłynął spadek podaży pszenicy (o 39,3%) oraz żyta (o 37,8%).

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I-VI 2017		VI 2017		
	w tys. t	I-VI 2016=100	w tys. t	VI 2016=100	V 2017=100
Żywiec rzeźny ^b	1677,1	101,1	327,7	123,6	119,7
w tym:					
bydło (z cielętami).....	105,9	104,6	19,0	109,3	104,1
trzoda chlewna.....	578,3	99,3	90,4	97,3	92,7
drób.....	991,4	101,9	218,1	141,1	138,3
Mleko.....	5693,6 ^c	103,7	982,9 ^c	106,0	97,0

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. *b* Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. *c* W milionach litrów.

W okresie styczeń–czerwiec br., przy wzroście krajowej podaży żywca drobiowego oraz wołowego (w skali roku odpowiednio o 1,9% i o 4,6%), skup **żywca rzeźnego** (w wbc) wyniósł 1677,1 tys. ton i był o 1,1% większy niż w analogicznym okresie ub. roku. W czerwcu br., przy bardzo wysokiej podaży żywca drobiowego, skup żywca rzeźnego ogółem (327,7 tys. ton) był większy o 19,7% niż w maju br. i o 23,6% niż przed rokiem.

Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

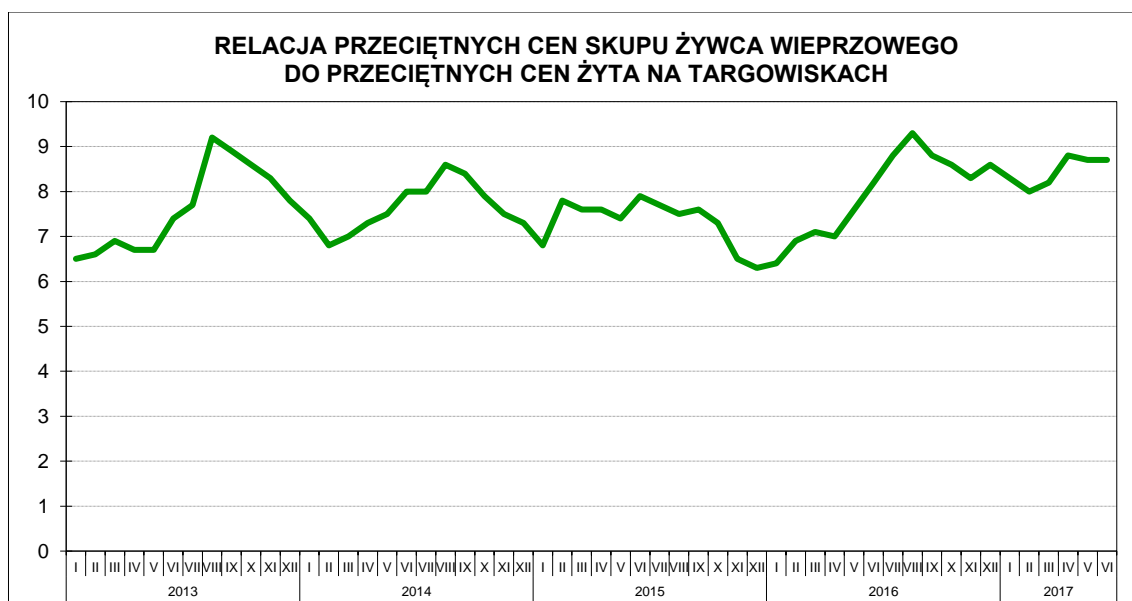
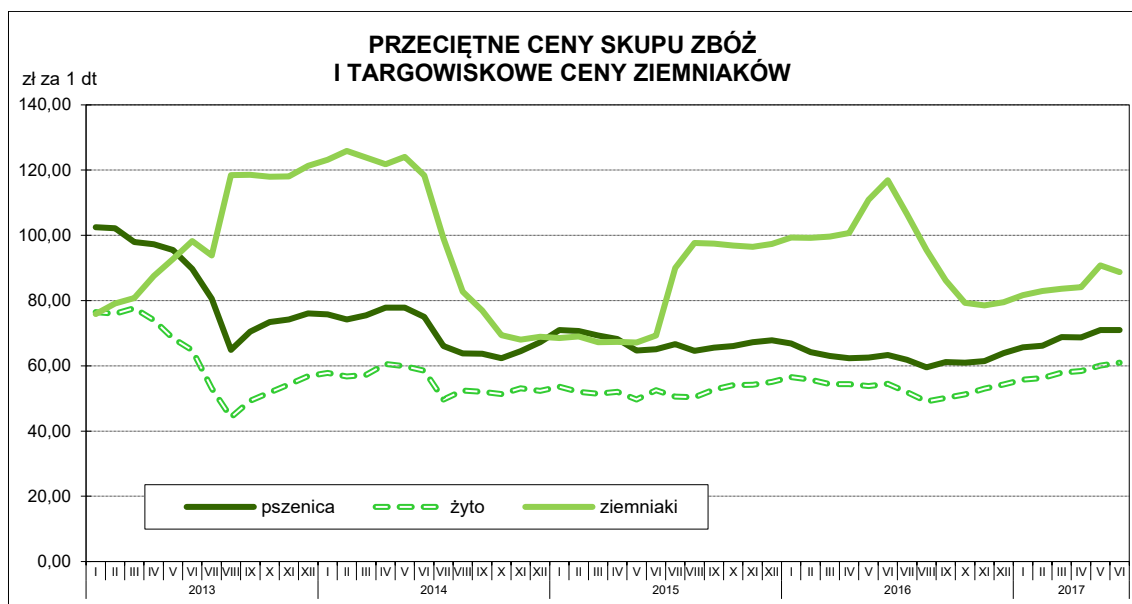
Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	VI 2017			I-VI 2017		VI 2017			I-VI 2017	
	zł	VI 2016= =100	V 2017= =100	zł	I-VI 2016= =100	zł	VI 2016= =100	V 2017= =100	zł	I-VI 2016= =100
Pszenica za 1 dt ^a	70,98	112,0	100,0	68,24	107,2	81,30	108,3	102,2	77,51	102,0
Żyto za 1 dt ^a	60,92	111,8	101,4	57,89	105,2	64,80	108,0	102,0	61,63	103,3
Ziemniaki ^b za 1 dt.....	62,42	90,8	84,3	62,78	98,7	88,70	75,9	97,7	85,33	81,7
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło ^c (bez cieląt).....	6,23	101,9	99,2	6,24	105,1	6,98	107,4	98,7	6,97	106,3
w tym młode bydło.....	6,40	100,4	99,4	6,43	103,6	7,30	106,6	98,5	7,32	104,9
trzoda chlewna.....	5,61	114,6	101,5	5,20	121,4	5,30	117,5	101,0	5,01	116,0
drób.....	3,74	99,6	104,2	3,58	97,1	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.....	.	x	x	.	x	188,12	124,9	100,3	178,45	121,8
Mleko za 1 hl.....	133,01	133,0	101,1	131,93	125,9	.	x	x	.	x

a W skupie bez ziarna siewnego. *b* Na targowiskach – jadalne. *c* Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

W okresie styczeń–czerwiec br. przeciętne **cen**y skupu **zbóż** kształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem; wzrosły zarówno ceny pszenicy (o 7,2%), jak i żyta (o 5,2%). W czerwcu br., po dalszym sezonowym wzroście, ceny skupu pszenicy i żyta były wyższe niż przed rokiem po ok. 12%. W obrocie targowiskowym ceny tych zbóż były wyższe niż w czerwcu ub. roku po ok. 8%.

W I półroczu br., przy zwiększonej podaży **ziemniaków** z ubiegłorocznych zbiorów (o 22,3%), ich przeciętne **cen**y na obu rynkach były niższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Przeciętna cena ziemniaków w skupie obniżyła się o 1,3%, a na targowiskach –

o 18,3%. W czerwcu br. za ziemniaki w skupie i na targowiskach płacono mniej niż przed miesiącem (odpowiednio o 15,7% i o 2,3%) i przed rokiem (stosownie o 9,2% i o 24,1%).

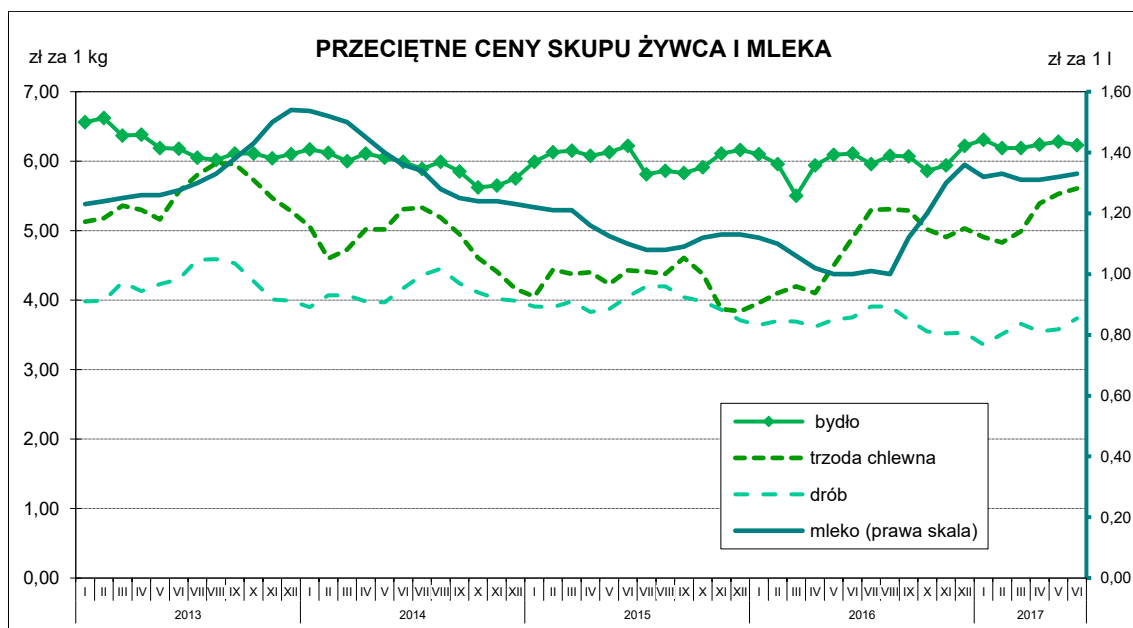
W okresie styczeń-czerwiec br., przy nieco mniejszej niż przed rokiem krajowej podaży **żywca wieprzowego** (o 0,7%), ceny tego surowca na obu rynkach wykazały wyraźny wzrost w skali roku. W skupie za żywiec wieprzowy płacono więcej niż w analogicznym okresie ub. roku o 21,4%, a w obrocie targowiskowym – o 16,0%. W czerwcu br., przy sezonowym ograniczeniu podaży (o 7,3%), za żywiec wieprzowy płacono w skupie o 1,5% więcej niż przed miesiącem i o 14,6% więcej niż przed rokiem. W obrocie targowiskowym przeciętna cena żywca wieprzowego była również wyższa w skali miesiąca i roku (odpowiednio o 1,0% i o 17,5%). W I półroczu br. zmiany cen na rynku żywca wieprzowego i zbóż wpłynęły na poprawę niskiej opłacalności tuczu trzody chlewnej. W czerwcu br. relacja cen skupu żywca do targowiskowych cen żyta wynosiła 8,7

(wobec 8,2 przed rokiem). Ceny prosiąt w obrocie targowiskowym wykazywały również tendencję wzrostową. Przeciętna cena za 1 prosię do dalszego chowu w I półroczu br. była o 21,8% wyższa w skali roku. W czerwcu br. za prosię płacono o 24,9% więcej niż przed rokiem.

Przy bardzo wysokiej krajowej podaży **żywca drobiowego**, w I półroczu br. przeciętne ceny drobiu rzeźnego były niższe (o 2,9%) niż w analogicznym okresie ub. roku. W czerwcu br., po ponownym sezonowym wzroście cen (o 4,2%), za żywiec płacono o 0,4% mniej niż przed rokiem.

Na rynku wołowiny sezonowe zmiany cen w okresie styczeń-czerwiec br. były niewielkie. W porównaniu z I półroczem ub. roku przeciętne **ceny bydła rzeźnego i młodego bydła rzeźnego** kształtowały się na poziomie wyższym; w skupie stosownie o 5,1% i o 3,6%, a na targowiskach odpowiednio o 6,3% i o 4,9%. W czerwcu br., w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku, ceny żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego wzrosły zarówno w skupie (odpowiednio o 1,9% i o 0,4%), jak i na targowiskach (stosownie o 7,4% i o 6,6%).

Od początku br. skupiono łącznie 5693,6 mln l **mleka**, tj. o 3,7% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W I półroczu br. przeciętna cena mleka była o 25,9% wyższa niż przed rokiem. W czerwcu br. cena tego surowca była wyższa o 1,1% w skali miesiąca i wyższa o 33,0% w skali roku.

W okresie styczeń-czerwiec br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, w obrocie targowiskowym przeciętna cena **krowy dojnej** (ok. 2995 zł) była niższa o 4,7%, a **jałówki jednorocznej** (ok. 2250 zł) wyższa o 14,7%.

Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

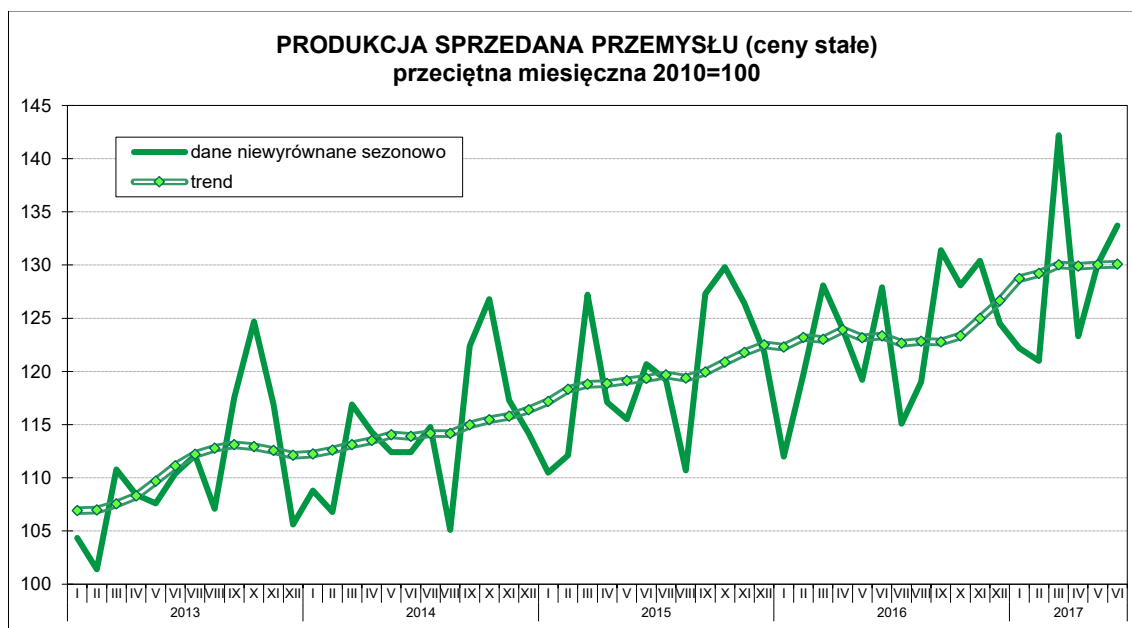
Wyszczególnienie	Lata/ Kwartały	Ceny środków produkcji wyrażone w:				hl mleka
		dt				
		pszenicy	żyta	żywca		
wieprzowego	wołowego					
Ciągnik rolniczy^a – szt.	2016	2818	3344	377	295	1585
	I	2710	3149	428	301	1607
	II	2789	3225	389	289	1735
	III	2890	3494	330	290	1653
	IV	2816	3326	352	292	1364
	2017					
	I	2657	3143	362	286	1348
	II	2556	3002	326	287	1361
Saletra amonowa – 1 dt	2016	2,1	2,5	0,28	0,22	1,2
	I	2,1	2,5	0,34	0,24	1,3
	II	2,2	2,5	0,30	0,22	1,3
	III	2,1	2,5	0,24	0,21	1,2
	IV	1,9	2,3	0,24	0,20	0,94
	2017					
	I	1,9	2,2	0,25	0,20	0,90
	II	1,8	2,1	0,23	0,20	1,0
Mieszanka paszowa dla tuczników – 1 dt	2016	2,2	2,6	0,30	0,23	1,2
	I	2,1	2,5	0,34	0,24	1,3
	II	2,2	2,5	0,30	0,23	1,4
	III	2,3	2,7	0,26	0,23	1,3
	IV	2,2	2,6	0,28	0,23	1,1
	2017					
	I	2,1	2,5	0,28	0,22	1,1
	II	2,0	2,3	0,25	0,22	1,0
Olej napędowy – 1 hl	2016	6,7	7,9	0,89	0,70	3,8
	I	6,0	6,9	0,94	0,66	3,5
	II	6,5	7,6	0,91	0,68	4,1
	III	7,0	8,4	0,80	0,70	4,0
	IV	7,2	8,5	0,90	0,74	3,5
	2017					
	I	7,0	8,2	0,95	0,75	3,5
	II	6,3	7,4	0,80	0,71	3,4

^a Dane dotyczą ciągnika „Ursus 11054”.

W II kwartale br., w stosunku do poprzedniego kwartału, odnotowano poprawę relacji cen detalicznych wybranych środków produkcji do cen skupu zbóż i żywca wieprzowego. W niewielkim stopniu poprawiły się relacje cen detalicznych oleju napędowego do cen skupu żywca wołowego i mleka, natomiast relacje cen detalicznych ciągnika rolniczego do cen skupu tych produktów rolnych nieznacznie się pogorszyły.

Przemysł

W I półroczu br. **produkcja sprzedana przemysłu**⁶ była wyższa niż przed rokiem o 5,7%. W drugim kwartale br. tempo wzrostu było wolniejsze niż w pierwszym (4,2% wobec 7,3%).

Wyższą niż w okresie styczeń–czerwiec ub. roku produkcję sprzedaną notowano w przetwórstwie przemysłowym – o 6,2%, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 5,3% oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 4,3%. Utrzymał się natomiast spadek produkcji w górnictwie i wydobywaniu – o 4,5%.

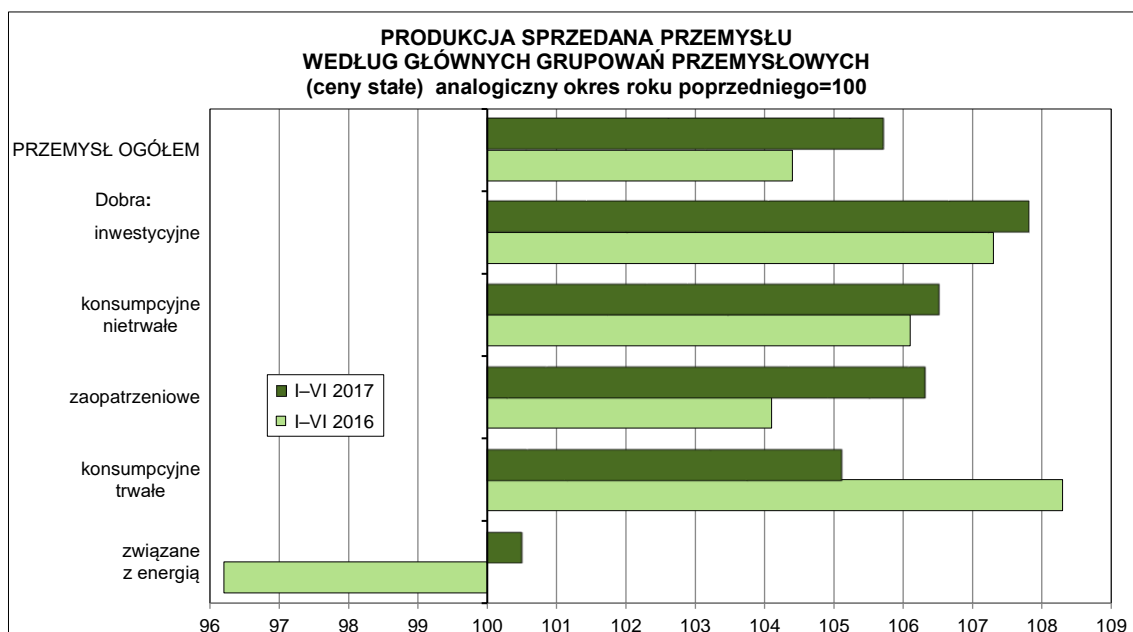
W czerwcu br. produkcja sprzedana przemysłu była wyższa niż przed rokiem o 4,5% (wobec wzrostu o 9,2% w maju br. oraz o 6,0% w czerwcu ub. roku). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja sprzedana zwiększyła się w skali roku o 6,7%, a w odniesieniu do maja br. wzrosła o 0,7%.

Wyższa niż w czerwcu ub. roku była produkcja w przetwórstwie przemysłowym – o 5,0%, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 4,1% oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę – o 2,1%. Spadek produkcji w skali roku odnotowano natomiast w górnictwie i wydobywaniu o 4,7%. Spośród działów przetwórstwa przemysłowego wzrost sprzedaży notowano m.in. w produkcji maszyn i urządzeń (o 29,8%), urządzeń elektrycznych (o 8,6%), metali (o 7,6%) oraz wyrobów z metali (o 6,2%). Niższa, po wysokim wzroście przed rokiem, była natomiast

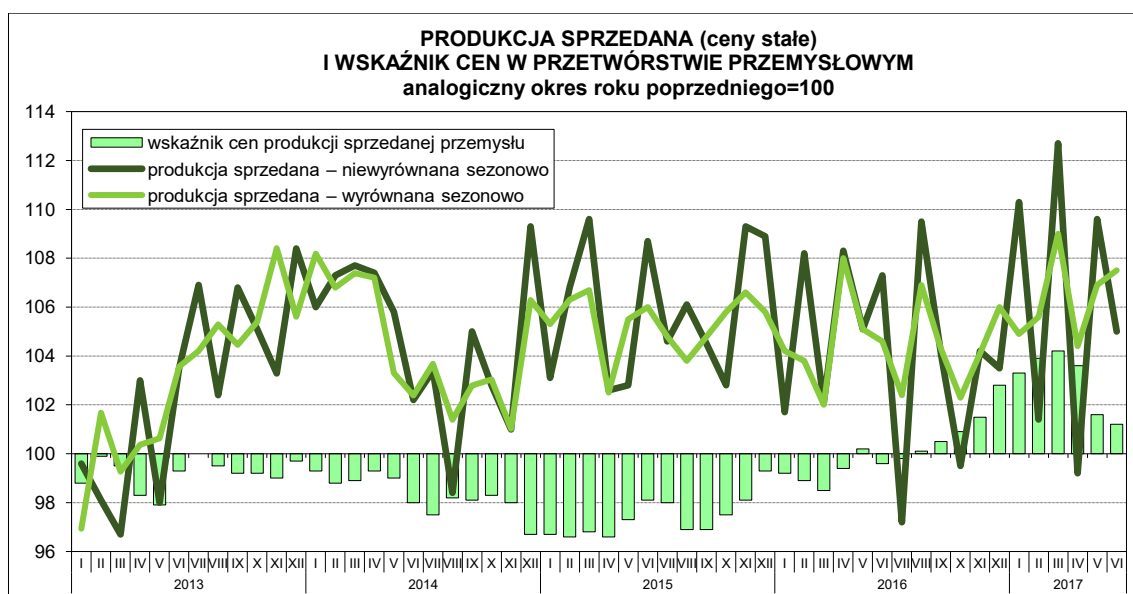
⁶ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

sprzedaż m.in. w produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 5,8%) oraz wyrobów farmaceutycznych (o 4,2%).

We wszystkich **głównych grupowaniach przemysłowych** w I półroczu br. sprzedaż była wyższa niż przed rokiem. Produkcja dóbr inwestycyjnych zwiększyła się o 7,8%, konsumpcyjnych nietrwałych – o 6,5%, zaopatrzeniowych – o 6,3%, konsumpcyjnych trwałych – o 5,1%, a związanych z energią – o 0,5%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–czerwiec br. była o 2,5% wyższa niż przed rokiem, przy przeciętnym zatrudnieniu większym o 3,1% i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 5,0%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016				2017				2016	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI	VI	I-VI	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100								struktura w %	
Przemysł	103,0	105,7	102,5	101,5	107,3	104,2	105,7	104,5	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie	94,6	91,8	100,1	92,8	96,7	94,4	95,5	95,3	3,5	3,2
przetwórstwo przemysłowe	103,8	107,3	103,3	102,2	108,1	104,4	106,2	105,0	87,0	87,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	98,7	96,1	92,7	97,5	103,7	107,6	105,3	102,1	7,2	7,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	104,4	101,1	103,5	102,9	104,8	103,8	104,3	104,1	2,3	2,3
Z przemysłu ogółem – działy:										
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	98,7	87,9	102,6	90,1	92,1	88,6	90,3	94,2	1,7	1,5
produkcja artykułów spożywczych	102,6	110,0	104,9	108,2	108,1	105,7	106,9	104,2	16,3	16,0
produkcja napojów	102,1	99,3	95,3	90,3	98,6	105,4	102,4	104,9	1,5	1,6
produkcja odzieży	107,4	112,6	101,2	96,1	104,1	96,8	100,4	96,6	0,6	0,6
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	102,8	105,0	104,9	100,2	108,4	103,2	105,7	103,6	2,6	2,7
produkcja papieru i wyrobów z papieru	102,7	107,0	102,3	102,2	106,0	103,2	104,6	105,2	3,0	3,1
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	96,4	92,8	96,5	95,4	97,2	97,4	97,3	104,0	4,7	4,2
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ...	102,6	104,9	98,3	102,7	106,5	101,7	104,1	99,8	4,7	4,7
produkcja wyrobów farmaceutycznych	100,5	110,4	97,4	94,9	106,3	95,0	100,7	95,8	1,0	1,1
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	108,0	109,0	106,3	103,9	110,3	104,9	107,5	105,9	6,6	6,6
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	104,4	107,9	107,1	105,2	110,7	105,3	107,7	105,9	3,7	3,8
produkcja metali	98,8	100,3	99,1	104,1	111,1	108,1	109,6	107,6	4,2	3,7
produkcja wyrobów z metali	107,6	112,2	108,6	106,7	112,4	107,9	110,0	106,2	6,8	6,7
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	107,0	111,5	100,0	109,1	104,6	104,1	104,3	101,9	2,8	2,9
produkcja urządzeń elektrycznych	105,6	100,6	105,9	97,4	101,9	104,1	103,0	108,6	4,0	4,2
produkcja maszyn i urządzeń	96,8	104,6	109,0	104,0	113,8	112,9	113,3	129,8	3,3	3,3
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	105,7	113,8	103,5	105,8	112,1	103,4	107,6	101,0	11,7	11,9
produkcja pozostałego sprzętu transportowego ...	106,5	112,4	103,2	70,8	114,7	101,2	107,5	94,2	1,5	1,5
produkcja mebli	111,4	115,6	115,3	107,0	109,2	104,3	106,8	103,2	3,1	3,2

W I półroczu br. wzrost produkcji sprzedanej w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku notowano w 29 (spośród 34) działach przemysłu, m.in. w produkcji:

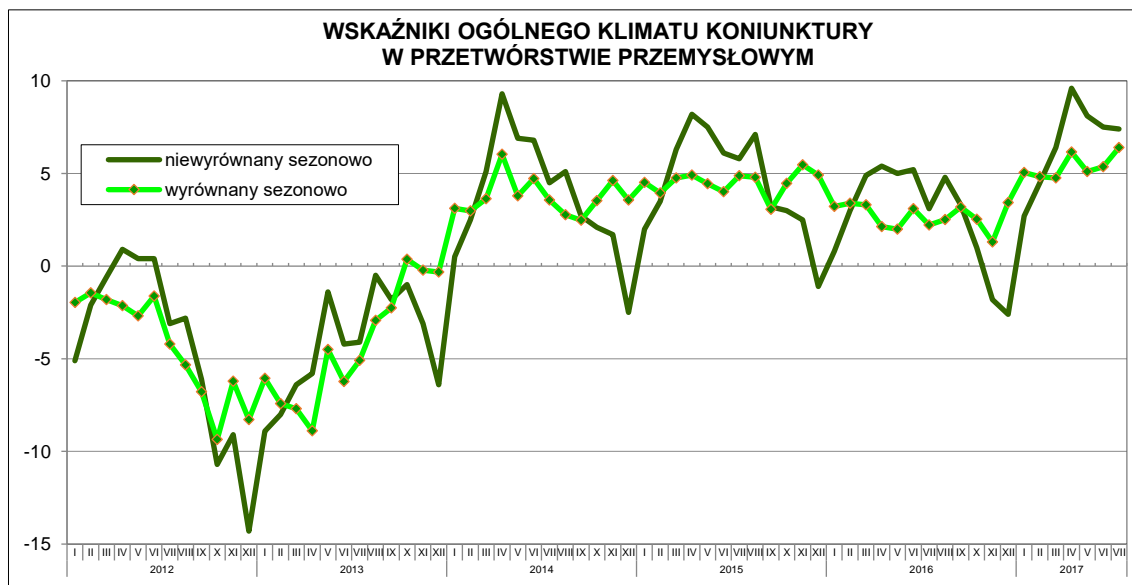
– maszyn i urządzeń – o 13,3% (w tym maszyn ogólnego przeznaczenia – o 32,8%),

- wyrobów z metali – o 10,0% (m.in. metalowych elementów konstrukcyjnych – o 11,7%),
- metali – o 9,6% (w tym surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych – o 12,8%),
- wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 7,7% (m.in. wyrobów z betonu, cementu i gipsu – o 13,5%),
- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 7,6% (w tym części i akcesoriów do pojazdów silnikowych – o 9,4%),
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 7,5% (m.in. wyrobów z tworzyw sztucznych – o 8,8%),
- pozostałego sprzętu transportowego – o 7,5% (w tym lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego – o 23,1%),
- mebli – o 6,8%.

W porównaniu z okresem styczeń–czerwiec ub. roku zmniejszyła się natomiast m.in. produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 2,7%).

Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca ponad 16% produkcji sprzedanej przemysłu) w I półroczu br. była o 6,9% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 6,2%). Największy wzrost obserwowano w przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 16,9% oraz produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 11,3%. Zwiększyła się również sprzedaż w przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 9,0%, przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 8,1%, produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 6,0%, wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 5,8%, wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 5,5%, produkcji pozostałych artykułów spożywczych – o 3,3%. Zmniejszyła się natomiast sprzedaż w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 7,6%.

Z obserwowanych w okresie sześciu miesięcy br. 282 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 180 była wyższa niż przed rokiem, w tym najbardziej wzrosła produkcja: odkurzaczy, pestycydów, samochodów ciężarowych i ciągników do ciągnięcia naczep, ciągników rolniczych, tarcicy liściastej, stali surowej, pojazdów do transportu publicznego, wyrobów z gumy, akumulatorów kwasowo-ołowiowych do pojazdów samochodowych, węgla brunatnego, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), komputerów, mięsa drobiowego, produktów uboju bydła i cieląt, soków z owoców i warzyw, tarcicy iglastej, papierosów, cementu oraz mleka. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 102 wyrobów i grup wyrobów, w tym w największym stopniu zmniejszyła się produkcja: aluminium niestopowego, rowerów, kuchni gazowych z piekarnikiem, przerobu ropy naftowej, cukru, zmywarek do naczyń, płyt pilśniowych, kuchni elektrycznych oraz węgla kamiennego.

W lipcu br. **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym oceniany jest pozytywnie, podobnie jak w czerwcu br. Oceny bieżącego portfela zamówień są korzystne, ale ostrożniejsze niż przed miesiącem; pozytywne pozostają diagnozy produkcji. Optymistycznie (po negatywnych wskazaniach przed miesiącem) oceniana jest sytuacja finansowa. Prognozy w tych obszarach pozostają korzystne. Przedsiębiorcy planują zwiększenie zatrudnienia oraz wzrost cen wyrobów przemysłowych.

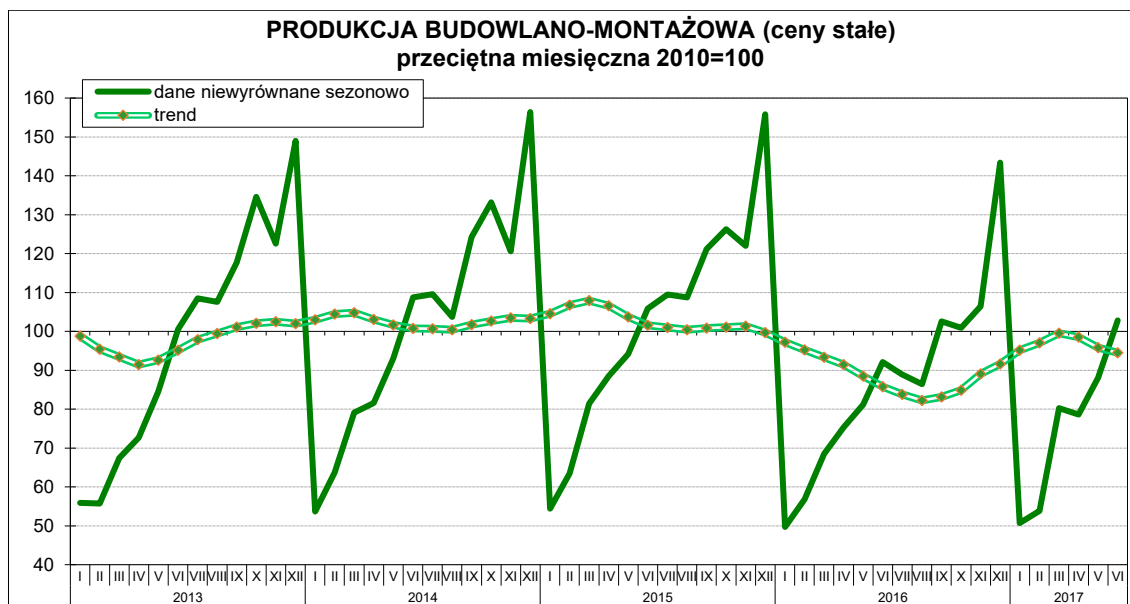
Stan zapasów wyrobów gotowych nieznacznie przekracza poziom uznawany za wystarczający. W stosunku do poprzedniego miesiąca wzrost zapasów zgłaszają m.in. przedsiębiorstwa produkujące chemikalia i wyroby chemiczne oraz wyroby z gumy i tworzyw sztucznych. Spadek zgłaszają natomiast m.in. producenci wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz pozostałego sprzętu transportowego.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym zgłaszane przez przedsiębiorców wynosi w lipcu br. 80,5% (przed rokiem – 79,5%). W większym stopniu niż przed rokiem są wykorzystywane moce produkcyjne m.in. w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny.

Wśród barier ograniczających bieżącą działalność przedsiębiorstw najbardziej uciążliwymi pozostają koszty zatrudnienia, niedostateczny popyt na rynku krajowym oraz wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W skali roku najbardziej zwiększyła się dotkliwość niedoboru pracowników, natomiast zmniejszyła się uciążliwość niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej.

Budownictwo

W I półroczu br. **produkcja budowlano-montażowa**⁷ zrealizowana na terenie kraju była o 7,6% większa niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec spadku o 11,9% przed rokiem). Było to wyższe tempo wzrostu niż obserwowane w I kwartale br. (3,9%).

Produkcja budowlano-montażowa w I półroczu br. zwiększyła się w skali roku we wszystkich działach budownictwa, najbardziej w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 14,8%. W przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne notowano wzrost o 4,9%, a w jednostkach specjalizujących się w budowie budynków – o 3,6%. Większa niż w I półroczu ub. roku była zarówno sprzedaż robót o charakterze remontowym – o 7,9%, jak i robót inwestycyjnych – o 7,5%.

Wśród podmiotów zajmujących się budową budynków produkcja zwiększyła się zarówno w przypadku jednostek specjalizujących się we wznoszeniu budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (największa grupa tego działu) – o 3,2%, jak też w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie realizacją projektów związanych ze wznoszeniem budynków – o 7,9%. W dziale robót dotyczących obiektów inżynierii lądowej i wodnej największy wzrost produkcji notowały jednostki specjalizujące się w robotach związanych z budową dróg kołowych i szynowych (o 29,7%). Nieco wzrosła produkcja w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 0,8%), natomiast w jednostkach specjalizujących się w budowie rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych wystąpił spadek

⁷ W cenach stałych; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

(o 8,4%). W dziale robót budowlanych specjalistycznych produkcja najbardziej zwiększyła się w podmiotach zajmujących się głównie wykonywaniem robót budowlanych wykończeniowych (o 25,8%). Wzrost notowano także w pozostałych grupach tego działu, tj. w przedsiębiorstwach specjalizujących się w rozbiórce i przygotowaniu terenu pod budowę (o 11,5%), pozostałych specjalistycznych robotach budowlanych (o 3,0%) oraz wykonywaniu instalacji elektrycznych, wodnokanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych (o 1,6%).

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowały się następująco:

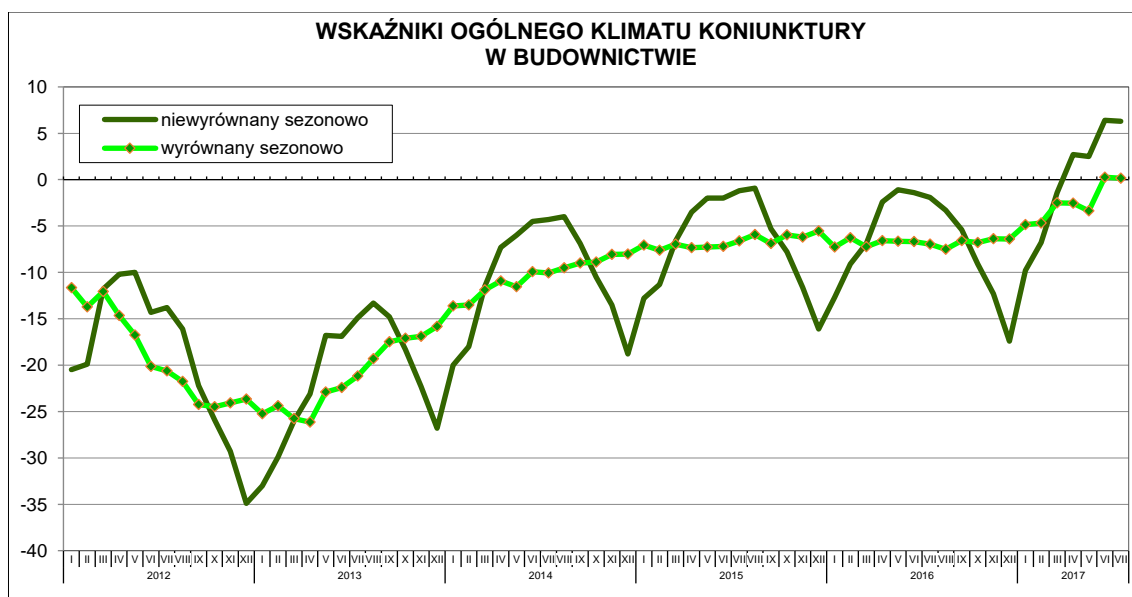
Wyszczególnienie	2016			2017			2016	
	I-III	I-VI	VI	I-III	I-VI	VI	I-VI	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100						struktura w %	
O g ó ł e m	86,7	88,1	87,0	103,9	107,6	111,6	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze:								
inwestycyjnym	87,4	88,4	88,1	102,2	107,5	112,0	63,8	63,9
remontowym.....	85,5	87,6	85,1	107,2	107,9	111,0	36,2	36,1
Budowa budynków.....	91,4	92,3	90,9	106,6	103,6	101,2	35,8	37,2
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej.....	79,3	83,0	82,1	102,0	114,8	127,4	34,6	32,6
Roboty budowlane specjalistyczne..	88,4	88,8	89,0	102,1	104,9	104,0	29,6	30,2

W czerwcu br. produkcja budowlano-montażowa była o 11,6% wyższa niż przed rokiem. Wzrost notowano we wszystkich działach budownictwa, największy w jednostkach specjalizujących się w robotach związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 27,4%. W przedsiębiorstwach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne produkcja zwiększyła się o 4,0%, a w podmiotach specjalizujących się w budowie budynków – o 1,2%. Wyższa niż w czerwcu ub. roku była sprzedaż zarówno robót inwestycyjnych – o 12,0%, jak i remontowych – o 11,0%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym, produkcja budowlano-montażowa ogółem w czerwcu br. była o 12,9% wyższa niż przed rokiem oraz o 2,1% wyższa niż przed miesiącem.

W strukturze produkcji budowlano-montażowej ogółem wg rodzajów obiektów budowlanych w I półroczu br. nieznacznie większy niż w analogicznym okresie ub. roku był udział budynków, w tym wzrósł udział budynków mieszkalnych, a zmalał – niemieszkalnych. Nieco mniejszy niż przed rokiem był natomiast udział obiektów inżynierii lądowej i wodnej, w tym obniżył się udział m.in. rurociągów, linii telekomunikacyjnych oraz linii elektroenergetycznych przesyłowych, rurociągów sieci rozdzielczej i linii kablowych rozdzielczych oraz kompleksowych budowli na terenach przemysłowych, przy wzroście udziału m.in. mostów, wiaduktów i estakad, tuneli i przejść nadziemnych i podziemnych, dróg szynowych, dróg kolei napowietrznych lub podwieszanych oraz autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych.

Struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych przedstawiała się następująco:

Rodzaje obiektów	Struktura (w %)	
	I-VI 2016	I-VI 2017
OGÓŁEM	100,0	100,0
Budynki razem	55,1	55,3
Budynki mieszkalne	18,9	19,7
w tym:		
mieszkalne jednorodzinne.....	2,0	2,2
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkanie.....	15,9	16,1
Budynki niemieszkalne	36,2	35,6
w tym:		
biurowe	4,3	4,4
handlowo-usługowe	8,6	8,1
przemysłowe i magazynowe	14,7	14,7
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej.....	5,6	5,7
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	44,9	44,7
w tym:		
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe.....	15,3	15,9
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych.....	2,9	3,6
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	2,2	3,4
budowle wodne	1,0	1,0
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe.....	6,8	5,2
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	6,5	6,3
w tym oczyszczalnie wód i ścieków	0,7	0,5
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	8,6	7,5
budowle sportowe i rekreacyjne	0,5	0,6
obiekty pozostałe, gdzie indziej nie sklasyfikowane	0,9	1,0

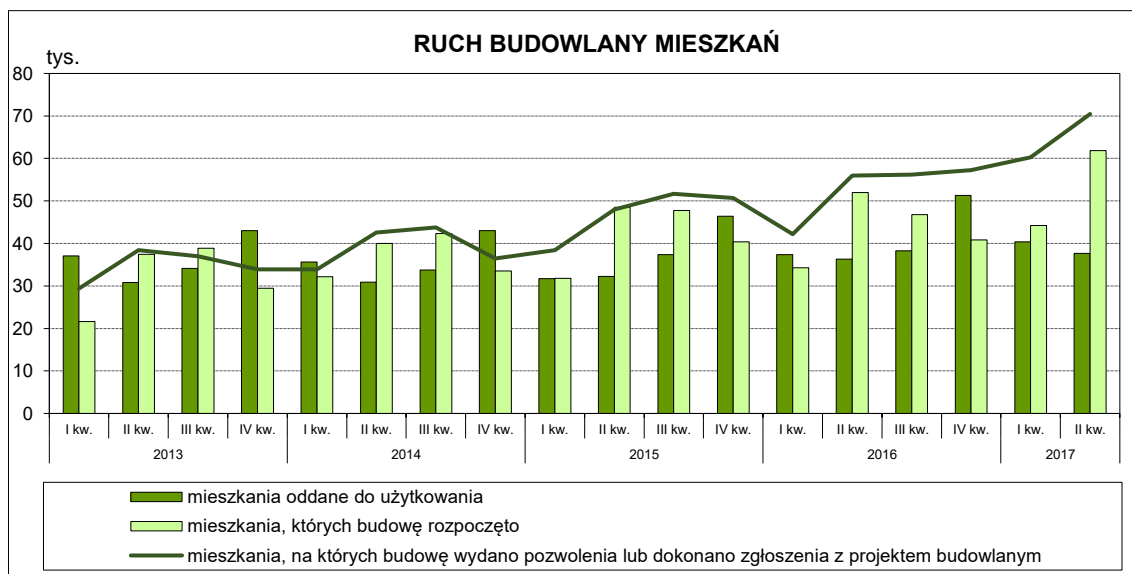

W lipcu br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie jest oceniany pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem. Utrzymują się korzystne diagnozy portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw jest oceniana

niedco mniej negatywnie niż w czerwcu br. Odpowiednie przewidywania są niedco mniej korzystne od prognoz sprzed miesiąca. Przedsiębiorcy nadal planują wzrost zatrudnienia w zakresie działalności budowlano-montażowej (w skali niedco mniejszej niż przewidywano przed miesiącem) oraz oczekują wzrostu cen robót budowlano-montażowych. Podobnie jak przed miesiącem i przed rokiem, w lipcu br. jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlanej wskazywane są koszty zatrudnienia, konkurencja na rynku i wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W skali roku najbardziej zwiększyła się odczuwalność utrudnień związanych z niedoborem wykwalifikowanych pracowników oraz niejasnymi i niespójnymi przepisami prawnymi, a najbardziej zmniejszyło się znaczenie barier związanych z konkurencją na rynku i niedostatecznym popytem. W ocenie przedsiębiorców moce produkcyjne firm budowlanych wykorzystywane są aktualnie w 82,5%, tj. w stopniu większym niż przed rokiem (kiedy ich wykorzystanie oceniano na 78,9%).

Budownictwo mieszkaniowe

W I półroczu br. oddano do użytkowania więcej mieszkań niż w analogicznym okresie ub. roku. Znacznie wzrosła liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym, więcej było też mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Według wstępnych danych⁸, w I półroczu br. **oddano do użytkowania** 78,3 tys. mieszkań, tj. o 6,1% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem notowano wzrost o 15,3%). Wzrost obserwowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 7,6% do 37,4 tys. oddanych mieszkań) oraz w budownictwie indywidualnym (o 6,6% do 39,4 tys.), a spadek – w budownictwie spółdzielczym (o 25,3% do 0,8 tys.). W pozostałych formach budownictwa liczba mieszkań przekazanych do użytkowania była mniejsza niż w I półroczu ub. roku: w budownictwie komunalnym (436 wobec 494), społecznym czynszowym (199 wobec 424), zakładowym (20 wobec 48).

W czerwcu br. oddano do użytkowania 14,4 tys. mieszkań, tj. o 22,8% więcej niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 2,5%). Znacznie wzrosła liczba mieszkań oddanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 50,9% do 7,8 tys.), w niewielkim stopniu – w budownictwie indywidualnym (o 1,9% do 6,4 tys.). Więcej niż w czerwcu ub. roku mieszkań przekazano do użytkowania w budownictwie komunalnym (113 wobec 32), a mniej – w budownictwie spółdzielczym (45 wobec 61) i zakładowym (5 wobec 26). W budownictwie społecznym czynszowym nie oddano w czerwcu br. żadnego mieszkania (wobec 111 przed rokiem).

⁸ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Formy budownictwa	I-VI 2016				I-VI 2017			
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego =100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w m ²
Ogółem	73741	100,0	115,3	97,3	78276	100,0	106,1	96,2
Indywidualne	36990	50,1	96,0	136,4	39439	50,4	106,6	133,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	34769	47,1	145,5	58,2	37423	47,8	107,6	58,7
Spółdzielcze	1016	1,4	198,8	56,6	759	1,0	74,7	53,3
Społeczne czynszowe	424	0,6	178,2	49,3	199	0,2	46,9	49,7
Komunalne	494	0,7	87,7	42,0	436	0,6	88,3	43,0
Zakładowe	48	0,1	22,2	83,3	20	0,0	41,7	114,3

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–czerwiec br. wyniosła 96,2 m² i była o 1,1 m² mniejsza niż przed rokiem.

W I półroczu br. liczba mieszkań, na których budowę **wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** wyniosła 130,7 tys. (o 33,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), a liczba mieszkań, których **budowę rozpoczęto** – 106,0 tys. (odpowiednio o 22,9% więcej). W czerwcu br. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 24,0 tys. mieszkań (o 15,2% więcej niż przed rokiem) oraz rozpoczęto budowę 22,4 tys. mieszkań (odpowiednio o 27,3% więcej).

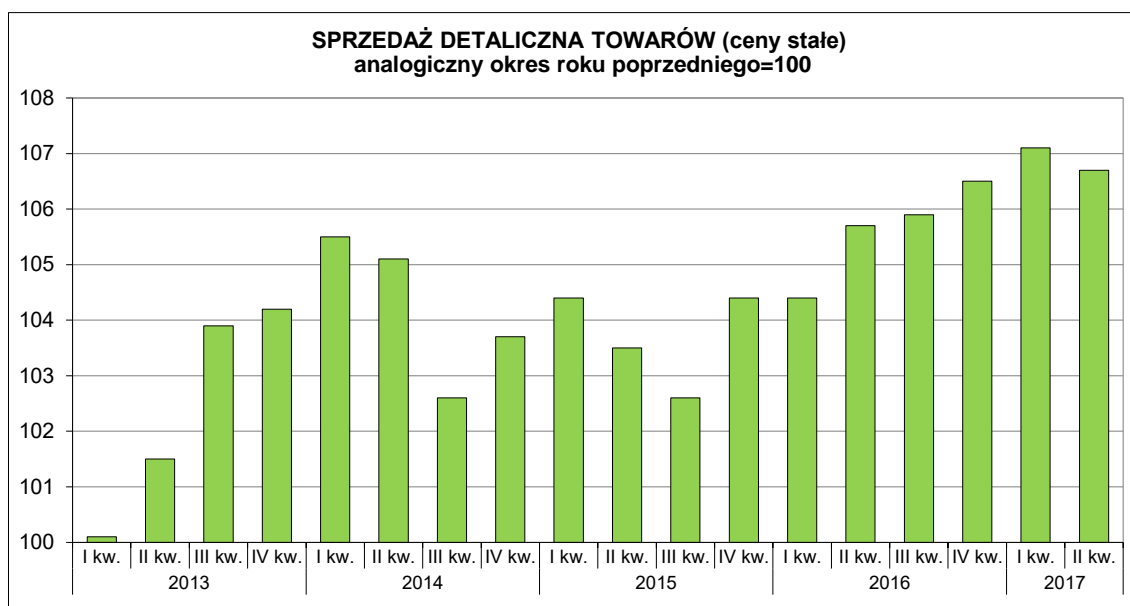
Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-VI 2017					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Ogółem	130687	100,0	133,2	106036	100,0	122,9
Indywidualne	56555	43,3	121,3	49941	47,1	119,9
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	71198	54,5	144,5	53786	50,7	126,1
Spółdzielcze	869	0,6	188,5	1060	1,0	98,1
Społeczne czynszowe	655	0,5	147,9	742	0,7	363,7
Komunalne	1332	1,0	102,9	450	0,4	74,3
Zakładowe	78	0,1	123,8	57	0,1	51,8

Szacuje się, że w końcu czerwca br. **w budowie** pozostawało 759,0 tys. mieszkań, tj. o 3,5% więcej niż na koniec czerwca ub. roku.

Rynek wewnętrzny

W I półroczu br. **sprzedaż detaliczna**⁹ była wyższa niż przed rokiem o 6,9%. W drugim kwartale br. dynamika sprzedaży była nieznacznie wolniejsza niż w pierwszym (wzrost o 6,7% wobec 7,1%).

Wyższa niż w I półroczu ub. roku była sprzedaż we wszystkich grupach. Spośród grup o istotnym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem znaczny wzrost notowano w jednostkach zajmujących się handlem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (o 7,8%), pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (o 6,6%) oraz pozostałą sprzedażą detaliczną w niewyspecjalizowanych sklepach (o 6,3%). Zwiększenie sprzedaży obserwowano również w grupach: pozostałe (o 4,4%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 3,0%).

W czerwcu br. sprzedaż detaliczna zwiększyła się w skali roku o 5,8% (wobec wzrostu przed miesiącem o 7,4% oraz przed rokiem o 6,5%). Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem wzrost obserwowano m.in. w grupach: paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 7,0%), pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 6,2%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 3,8%).

⁹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

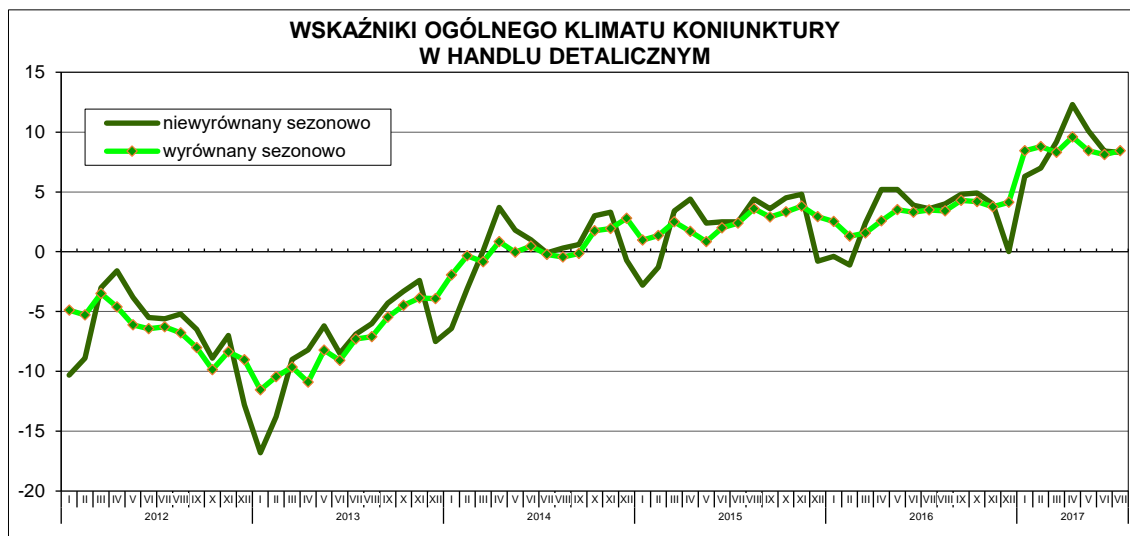
Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016				2017				2016	
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI	VI	I-VI	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100								struktura w %	
Ogółem^a	104,4	105,7	105,9	106,5	107,1	106,7	106,9	105,8	100,0	100,0
w tym:										
pojazdy samochodowe, motocykle, części	112,2	112,8	106,3	104,6	109,3	103,8	106,6	102,5	10,3	10,7
палиwa stałe, ciekłe i gazowe	97,5	100,7	104,4	105,8	111,1	105,3	107,8	107,0	14,9	13,7
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	105,8	104,5	104,5	110,5	99,0	106,7	103,0	103,8	26,8	27,4
pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	107,3	109,0	109,5	98,4	105,6	106,9	106,3	106,2	11,4	11,8
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	109,7	112,8	114,1	115,2	113,6	113,5	113,6	113,9	6,5	6,2
tekstylia, odzież, obuwie	114,4	121,4	111,1	118,0	117,4	112,0	114,4	113,5	6,3	6,3
meble, rtv, agd	106,9	112,6	108,7	107,8	110,4	106,3	108,2	102,5	7,8	7,8
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach ...	103,9	106,5	109,8	106,9	114,0	108,5	111,1	110,5	5,3	5,2
pozostałe	89,4	89,0	96,6	96,0	106,7	102,6	104,4	102,6	9,6	9,9

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹⁰ w przedsiębiorstwach handlowych w I półroczu br. wzrosła w skali roku o 14,1%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 13,1% (wobec wzrostu przed rokiem odpowiednio o 4,8% oraz o 1,8%). Znacznie wyższą niż w analogicznym okresie ub. roku sprzedaż hurtową notowano w grupach: żywność (o 24,6%) oraz półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złom (o 20,4%). Niższa niż przed rokiem była natomiast sprzedaż w grupie napoje alkoholowe i bezalkoholowe (o 6,3% wobec wzrostu przed rokiem o 27,5%). W czerwcu br. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych była o 6,8% większa niż przed rokiem, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrosła o 6,1% (wobec wzrostu przed rokiem odpowiednio o 11,6% i 8,5%).

¹⁰ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W lipcu br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem. Korzystne wskazania podmiotów dużych utrzymują się na poziomie z czerwca br. Nieco mniej optymistyczne są wskazania podmiotów średnich i mikro, przy nieznacznie negatywnych ocenach jednostek małych. Pozytywne oceny koniunktury są zgłaszane przez przedsiębiorstwa we wszystkich badanych branżach, w tym najlepsze – w tekstyliach, odzieży i obuwiu. Optymistyczne, choć nieco ostrożniejsze niż w czerwcu, są wskazania ogółu przedsiębiorstw dotyczące bieżącej sprzedaży; utrzymują się pozytywne prognozy w tym zakresie. Bieżąca i przyszła sytuacja finansowa oceniana jest korzystnie, podobnie jak przed miesiącem. Poziom zapasów nadal jest uważany za nadmierny. Przedsiębiorcy prognozują możliwość wzrostu cen towarów oraz przewidują zwiększenie zatrudnienia.

Wśród barier ograniczających działalność przedsiębiorstw w lipcu br. najbardziej uciążliwe pozostają konkurencja na rynku oraz koszty zatrudnienia. W skali roku najbardziej zmniejszyła się dotkliwość bariery związanej z wysokim obciążeniem na rzecz budżetu oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej, a zwiększyła – dotyczącej niedoboru pracowników.

Transport

W I półroczu br. **sprzedaż wyrobów i usług**¹¹ w jednostkach transportu ogółem¹² była o 11,9% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 5,3% przed rokiem). W drugim kwartale br. dynamika sprzedaży była nieco wolniejsza niż w pierwszym (wzrost o 10,3% wobec 13,9%). W czerwcu br., podobnie jak przed miesiącem, sprzedaż usług w jednostkach transportu ogółem była o 11,1% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 7,1% w czerwcu ub. roku).

Spośród grup o wysokim udziale w transporcie ogółem w I półroczu br. w największym stopniu zwiększyła się sprzedaż w transporcie samochodowym (o 12,0%), magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 11,6%) oraz w transporcie kolejowym (o 11,3%).

W I półroczu br. przewieziono ogółem 259,9 mln ton **ładunków**, tj. o 8,7% więcej niż przed rokiem. Zwiększyła się wielkość przewozów w większości rodzajów transportu, z wyjątkiem transportu rurociągowego. W czerwcu br. przewieziono 45,8 mln ton ładunków ogółem, tj. o 6,5% więcej niż przed rokiem.

Masa ładunków przewiezionych **transportem kolejowym** w I półroczu br. wyniosła 114,0 mln ton, tj. o 9,5% więcej niż przed rokiem. Wyższa niż w okresie styczeń-czerwiec ub. roku była wielkość przewozów w komunikacji wewnętrznej (o ok. 11%). W komunikacji międzynarodowej masa przewozów była o ok. 6% wyższa od notowanej przed rokiem, w tym obserwowano wzrost przewozów masy ładunków tranzytowych (o ok. 44%) oraz masy ładunków importowanych (o ok. 10%), przy spadku przewozów ładunków eksportowanych (o ok. 3%). W czerwcu br. transportem kolejowym przewieziono 20,0 mln ton ładunków (wzrost w skali roku o 6,4%). Średniodobowe przewozy ładunków w czerwcu br. były o 1,2% większe niż przed miesiącem.

Transportem samochodowym zarobkowym w I półroczu br. przewieziono 116,5 mln ton ładunków, tj. o 11,7% więcej niż przed rokiem, a w czerwcu br. – 20,8 mln ton, tj. odpowiednio o 8,8% więcej. Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 11,5%.

Transportem rurociągowym w I półroczu br. przetłoczono 24,0 mln ton ropy i produktów naftowych (o 7,7% mniej niż przed rokiem), natomiast w czerwcu br. – 3,9 mln ton (o 7,9% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

Masa ładunków przewiezionych **transportem morskim** w I półroczu br. wzrosła o 12,3% w skali roku (do 3,7 mln ton). W czerwcu br. żeglugą morską przetransportowano 0,7 mln ton ładunków (o 11,1% więcej niż przed rokiem).

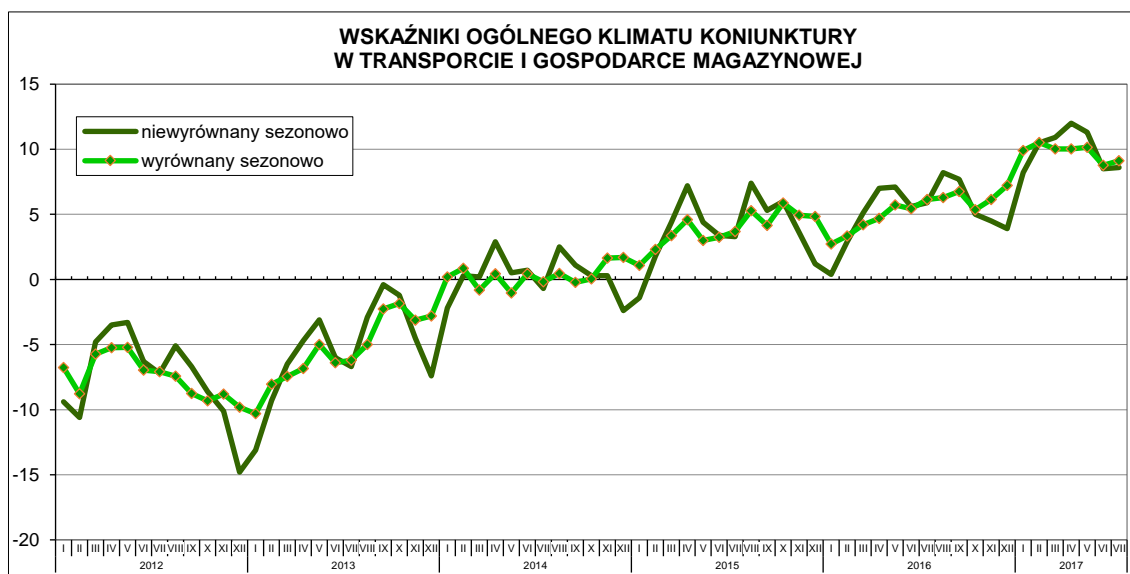
¹¹ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, pasażerów, bagażu i poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹² W cenach stałych; w przedsiębiorstwach transportowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W **portach morskich** w I półroczu br. przeładowano 37,1 mln ton ładunków, tj. o 4,4% więcej niż przed rokiem. Wzrost masy przeładunków notowano w ładunkach masowych ciekłych – o 27,6% (w tym ropy naftowej – o 20,7%), pozostałych ładunkach drobnicowych – o 8,0% oraz ładunkach tocznych – o 1,7%. Obniżyła się wielkość ładunków masowych suchych – o 5,4% (w tym przeładunków węgla i koksu – o 17,5%) oraz kontenerów – o 2,8%. W czerwcu br. w portach morskich przeładowano 6,6 mln ton ładunków, tj. o 14,8% więcej niż przed rokiem.

W I półroczu br. wzrosła w skali roku masa przeładunków w większości portów morskich, z wyjątkiem Gdańska, gdzie odnotowano nieznaczny spadek (o 0,1% do 15,3 mln ton). W Świnoujściu masa przeładunków zwiększyła się o 14,8% (do 7,2 mln ton), w Gdyni – o 6,1% (do 9,2 mln ton), w Policach – o 6,0% (do 1,0 mln ton), a w Szczecinie – o 1,7% (do 4,3 mln ton).

Środkami komunikacji publicznej w I półroczu br. przewieziono 328,5 mln pasażerów, tj. o 3,1% mniej niż przed rokiem. Zmniejszyły się przewozy pasażerów transportem samochodowym (o 9,2% do 171,0 mln osób). Wzrosły natomiast przewozy pasażerów transportem lotniczym (o 21,1% do 5,6 mln osób) oraz kolejowym (o 4,1% do 151,4 mln osób). W czerwcu br. środkami komunikacji publicznej przewieziono 52,2 mln osób, tj. o 6,3% mniej niż przed rokiem.

W lipcu br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem. Nadal korzystne są oceny bieżące dotyczące popytu oraz sprzedaży, a przewidywania w tym zakresie są optymistyczne, nieco lepsze niż w czerwcu br. Nieznacznie pozytywne są diagnozy dotyczące sytuacji finansowej, a prognozy w tym obszarze są optymistyczne, zbliżone do zgłaszanych w czerwcu br. Przedsiębiorcy przewidują możliwość wzrostu zatrudnienia. Ceny usług w najbliższych trzech miesiącach mogą rosnąć.

Poczta i telekomunikacja

W I półroczu br. **sprzedaż wyrobów i usług pocztowych i telekomunikacyjnych ogółem**¹³ (obejmująca wpływy za usługi pocztowe i kurierskie oraz za usługi telekomunikacyjne) była o 4,1% wyższa niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku – większa o 3,4%). W większym stopniu wzrosła sprzedaż usług telekomunikacyjnych niż usług pocztowych i kurierskich.

W końcu czerwca br. liczba abonentów i użytkowników (usługi z przedpłata) **telefonii ruchomej** ukształtowała się na poziomie 51,7 mln i była o 9,6% mniejsza niż przed rokiem (oraz o 5,7% niższa w stosunku do notowanej w końcu grudnia ub. roku). Liczba abonentów wzrosła w skali roku o 9,1% (do 33,3 mln), a liczba użytkowników obniżyła się o 30,9% (do 18,4 mln). Na 100 mieszkańców w końcu czerwca br. przypadało 134,5 abonentów i użytkowników (wobec 148,8 przed rokiem oraz 142,5 w końcu grudnia ub. roku).

Liczba **telefonicznych łączy głównych**¹⁴ w sieci publicznej telefonii przewodowej w końcu czerwca br. wyniosła ok. 4,6 mln i była o ok. 3,1% mniejsza niż w końcu grudnia ub. roku. Wskaźnik gęstości abonenckiej, mierzony liczbą łączy głównych przypadających na 100 mieszkańców, w końcu czerwca br. wyniósł 12,0 (wobec 12,4 w końcu grudnia ub. roku). Liczba łączy w dostęпах ISDN¹⁵ w końcu czerwca br. wyniosła ok. 699 tys. (w tym ok. 92% zainstalowano w miastach) i była o ok. 1,3% mniejsza niż w końcu grudnia ub. roku.

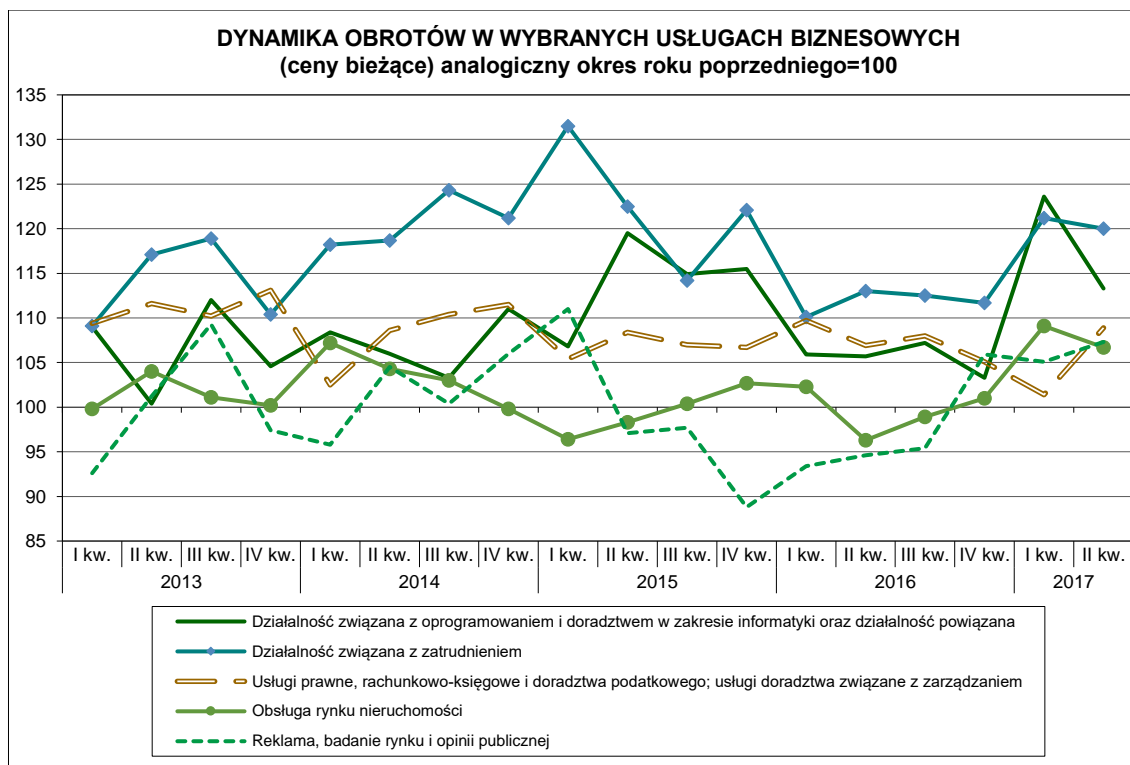
¹³ W cenach stałych, w jednostkach łączności o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁴ Standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) powiększone o liczbę łączy w dostęпах ISDN.

¹⁵ ISDN – telefoniczna sieć cyfrowa z integracją usług, umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci do transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

Usługi biznesowe

W I półroczu br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, notowano wzrost obrotów¹⁶ w większości badanych grupowań z obszaru **usług biznesowych**¹⁷.

Wysoki wzrost w skali roku, szybszy niż w I półroczu ub. roku, obserwowano w działalności związanej z zatrudnieniem (20,6%). Umocnił się również wzrost m.in. w działalności: związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej (18,0%), a także w działalności detektywistycznej i ochroniarskiej (17,0%). Zbliżone do notowanego przed rokiem było tempo wzrostu w działalności związanej z administracyjną obsługą biura i pozostałej działalności wspomagającej prowadzenie działalności gospodarczej (9,2%). Po spadku przed rokiem, zwiększyły się

¹⁶ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁷ Usługi biznesowe to usługi związane z obsługą działalności gospodarczej. Badaniem objęto wybrane grupowania Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007: z sekcji Informacja i komunikacja działły: działalność wydawnicza, działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana, działalność usługowa w zakresie informacji; sekcję Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; z sekcji Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna: dział działalność prawnicza, rachunkowo-księgowo i doradztwo podatkowe, grupę doradztwo związane z zarządzaniem oraz działły: działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne; reklama, badanie rynku i opinii publicznej; pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; z sekcji Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca działły: działalność związana z zatrudnieniem; działalność detektywistyczna i ochroniarska, grupę sprzątanie obiektów oraz dział działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej.

obroty m.in. w działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości (o 7,9%) oraz w usługach związanych z reklamą, badaniem rynku i opinii publicznej (o 6,3%). Wolniej niż przed rokiem wzrosły obroty w działalności usługowej w zakresie informacji (o 8,4%) oraz w usługach prawnych, rachunkowo-księgowych i doradztwa podatkowego; usługach związanych z zarządzaniem (o 5,3%). Spadek obrotów w skali roku notowano natomiast w działalności wydawniczej (o 2,8%), po niewielkim wzroście w I półroczu ub. roku.

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych, **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**¹⁸ w maju br. wyniosło minus 0,7 mld zł (wobec 6,1 mld zł przed rokiem). **Saldo obrotów towarowych** ukształtowało się na poziomie minus 0,8 mld zł (wobec 1,7 mld zł rok wcześniej), przy czym eksport zwiększył się o 9,2% do 68,3 mld zł, a import wzrósł o 13,6% do 69,2 mld zł. **Saldo usług** wyniosło 6,3 mld zł i było wyższe niż w maju ub. roku o 0,7 mld zł, a złożyły się na nie salda: usług transportowych (1,9 mld zł), podróży zagranicznych (1,5 mld zł) i pozostałych usług (2,9 mld zł). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 17,6 mld zł (wzrost o 8,6%), a rozchody z tytułu importu usług wyniosły 11,3 mld zł (tj. o 7,1% więcej). **Saldo dochodów pierwotnych** w maju br. wyniosło minus 5,9 mld zł i pogłębiło się o 5,1 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. O wysokości salda dochodów pierwotnych w największym stopniu zdecydowały: saldo dochodów z inwestycji w kwocie minus 7,3 mld zł oraz dochody uzyskane przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach w wysokości 6,7 mld zł. Dochody nierezydentów z inwestycji portfelowych wyniosły 1,5 mld zł. **Saldo dochodów wtórnych** w maju br. wyniosło minus 0,3 mld zł (wobec minus 0,4 mld zł w maju ub. roku), przy czym wartość przychodów pozostała na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem, tj. 1,8 mld zł, a wartość rozchodów zmniejszyła się o 0,04 mld zł do poziomu 2,1 mld zł.

Rachunek kapitałowy zamknął się dodatnim saldem w wysokości 1,0 mld zł (wobec minus 0,1 mld zł w maju ub. roku). Kwoty przychodów i rozchodów ukształtowały się odpowiednio na poziomie 1,1 mld zł oraz 0,1 mld zł (wobec 0,1 mld zł przychodów oraz 0,2 mld zł rozchodów przed rokiem).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego w maju br. wyniosło 0,1 mld zł (wobec 4,4 mld zł rok wcześniej). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** ukształtowało się na poziomie 3,2 mld zł, przy czym saldo pasywów inwestycji bezpośrednich wyniosło 2,4 mld zł. Saldo **polskich inwestycji za granicą** wyniosło 3,3 mld zł, w tym saldo aktywów inwestycji bezpośrednich ukształtowało się na poziomie minus 1,2 mld zł. Na wielkość salda rachunku finansowego wpływały również **inwestycje portfelowe**, gdzie odnotowano spadek wartości aktywów rezydentów o 1,1 mld zł oraz napływ kapitału nierezydentów w kwocie 0,5 mld zł. W **pozostałych inwestycjach** odnotowano wzrost aktywów rezydentów w kwocie 8,2 mld zł oraz napływ kapitału nierezydentów w wysokości 0,3 mld zł. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie minus 0,3 mld zł. Wartość **oficjalnych aktywów rezerwowych** na koniec maja br. wyniosła 409,8 mld zł, tj. zmniejszyła się w skali miesiąca o 2,2 mld zł.

¹⁸ Opracowano na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego (NBP).

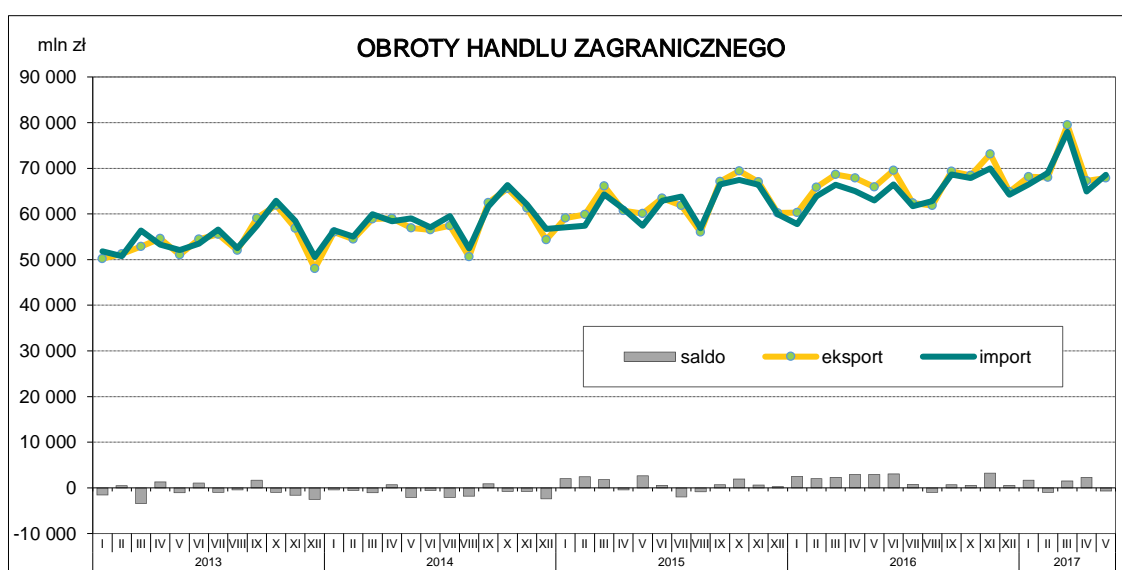
Bilans płatniczy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	V 2016	V 2017	VI 2016 - V 2017 ^a
	w mln zł		
RACHUNEK BIEŻĄCY	6143	-748	-8089
Saldo obrotów towarowych	1655	-839	1274
Eksport.....	62567	68347	796878
Import.....	60912	69186	795604
Saldo usług	5623	6274	64447
Przychody	16202	17599	201997
Rozchody	10579	11325	137550
Saldo dochodów pierwotnych	-773	-5878	-71279
Przychody	6062	4767	51617
Rozchody	6835	10645	122896
Saldo dochodów wtórnych	-362	-305	-2531
Przychody	1814	1832	24746
Rozchody	2176	2137	27277
RACHUNEK KAPITAŁOWY	-131	966	13174
Przychody	77	1082	15558
Rozchody	208	116	2384
RACHUNEK FINANSOWY	4368	120	-11515
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	299	-1234	33175
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	625	-2	22574
Instrumenty dłużne	-326	-1232	10601
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	1249	2401	43345
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-1154	1662	36769
Instrumenty dłużne	2403	739	6576
Inwestycje portfelowe - aktywa	711	-1092	-21821
Udziałowe papiery wartościowe.....	848	-681	-24462
Dłużne papiery wartościowe.....	-137	-411	2641
Inwestycje portfelowe - pasywa	7474	548	13892
Udziałowe papiery wartościowe.....	-304	364	-9704
Dłużne papiery wartościowe.....	7778	184	23596
Pozostałe inwestycje - aktywa	8290	8157	16138
NBP	0	1908	1910
Sektor rządowy	697	-9	251
Monetarne Instytucje Finansowe	8377	5811	4139
Pozostałe sektory	-784	447	9838
Pozostałe inwestycje - pasywa	13632	283	-9383
NBP	17381	56	-8861
Sektor rządowy	66	-482	1233
Monetarne Instytucje Finansowe	-4764	1163	-8524
Pozostałe sektory	949	-454	6769
Pochodne instrumenty finansowe	21	-259	-1167
Oficjalne aktywa rezerwowe	17402	-2220	10014
SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-1644	-98	-16600

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–maj br. obroty towarowe z zagranicą wzrosły w skali roku, szybciej po stronie importu niż eksportu. Dodatkowo saldo obrotów ogółem było mniejsze niż przed rokiem. Odnotowano wzrost wymiany towarowej ze wszystkimi grupami krajów – największy z krajami Europy Środkowo Wschodniej. Obroty według cen stałych w okresie styczeń–kwiecień br. wzrosły w stosunku do analogicznego okresu ub. roku, a wskaźnik terms of trade kształtował się niekorzystnie.

Eksport liczony w złotych (w cenach bieżących) zwiększył się w porównaniu z okresem styczeń–maj ub. roku o 6,7% i wyniósł 350,7 mld zł, a import wzrósł o 9,8% do 346,9 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 3,9 mld zł (przed rokiem 12,7 mld zł). Obroty wyrażone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 7,0% do 81,1 mld EUR, a po stronie importu o 10,1% do 80,3 mld EUR. Dodatkowo saldo osiągnęło wartość 0,9 mld EUR (wobec 2,9 mld EUR rok wcześniej). Eksport w dolarach USA był o 2,4% wyższy w skali roku i wyniósł 86,3 mld USD, natomiast import wzrósł o 5,4% do 85,3 mld USD. Dodatkowo saldo ukształtowało się na poziomie 0,9 mld USD (3,3 mld USD w okresie pięciu miesięcy ub. roku).

Eksport **w cenach stałych** w okresie styczeń–kwiecień br. zwiększył się o 5,2% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a import wzrósł również o 5,2%. Wolumen eksportu był wyższy niż przed rokiem w obrotach z krajami UE – o 3,7%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – o 22,0% oraz z krajami rozwijającymi się – o 5,0%. W imporcie wzrósł wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE – o 5,3%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 1,0% i z krajów rozwijających się – o 5,4%.

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych (liczone w złotych) wzrosły w stosunku do okresu styczeń–kwiecień ub. roku o 2,4%, a towarów importowanych o 4,6%.

Wskaźnik terms of trade w obrotach ogółem kształtował się na poziomie 97,9 (wobec 101,7 w analogicznym okresie ub. roku). W wymianie z krajami UE wyniósł 101,0 (wobec 98,9 przed rokiem), w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej 76,9 (wobec 136,1), a z krajami rozwijającymi się 97,9 (wobec 97,6).

Obroty towarowe handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-V 2017						I-V 2016	I-V 2017
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-V 2016=100				
				zł	EUR	USD	struktura w %	
EKSPORT	350723,0	81149,0	86264,7	106,7	107,0	102,4	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	303353,8	70180,3	74593,0	106,0	106,2	101,6	87,1	86,5
w tym Unia Europejska	278480,8	64422,5	68467,9	105,4	105,6	101,1	80,4	79,4
w tym strefa euro	198508,8	45920,8	48802,3	105,1	105,3	100,8	57,5	56,6
Kraje rozwijające się	27321,7	6324,4	6727,9	103,9	104,4	99,8	8,0	7,8
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	20047,5	4644,3	4943,8	124,1	124,8	119,4	4,9	5,7
IMPORT^a	346862,5	80258,7	85332,2	109,8	110,1	105,4	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	231046,2	53462,1	56831,9	106,4	106,6	102,0	68,8	66,6
w tym Unia Europejska	206008,0	47668,7	50672,1	105,5	105,8	101,2	61,8	59,4
w tym strefa euro	164647,7	38099,3	40501,6	105,2	105,4	100,8	49,6	47,5
Kraje rozwijające się	87217,3	20181,5	21465,7	113,6	114,0	109,2	24,3	25,2
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	28599,0	6615,1	7034,6	130,4	130,5	125,2	6,9	8,2
SALDO	3860,5	890,3	932,5	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	72307,6	16718,2	17761,1	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	72472,8	16753,8	17795,8	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	33861,1	7821,5	8300,7	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-59895,6	-13857,1	-14737,8	x	x	x	x	x
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	-8551,5	-1970,8	-2090,8	x	x	x	x	x

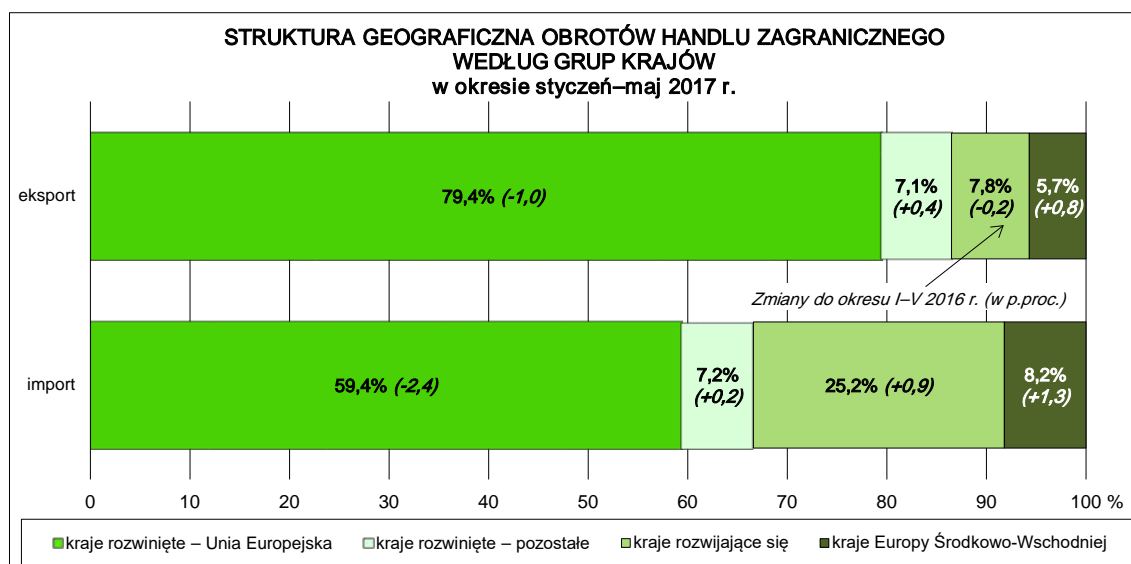
^a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są **wg kraju pochodzenia**. Dane dot. importu **wg kraju wysyłki** dostępne są w Informacji bieżącej o wynikach wstępnych *Obroty handlu zagranicznego ogółem i wg krajów w I-V 2017 r.* na stronie internetowej GUS:

http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/58/1/obroty_towarowe_handlu_zagranicznego_ogolem_i_wedlug_krajow_w_okresie_styczen_maj_2017_roku.pdf

W **strukturze geograficznej** obrotów, w porównaniu z okresem styczeń–maj ub. roku, udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE) obniżył się, a krajów Europy Środkowo-Wschodniej wzrósł. Udział krajów rozwijających się w eksporcie ogółem zmniejszył się, a w imporcie ogółem zwiększył się.

Eksport do krajów **Unii Europejskiej** był wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku o 5,4% i wyniósł 278,5 mld zł, a import wzrósł o 5,5% do 206,0 mld zł. Dodatkowo saldo wyniosło 72,5 mld zł (po pięciu miesiącach ub. roku 68,9 mld zł). Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 64,4 mld EUR, tj. o 5,6% więcej niż przed rokiem, a w imporcie 47,7 mld EUR, tj. były odpowiednio o 5,8% wyższe. Dodatkowo saldo osiągnęło poziom 16,8 mld EUR (wobec 15,9 mld EUR przed rokiem). Eksport w dolarach USA wzrósł w skali

roku o 1,1%, natomiast import zwiększył się o 1,2%. Dodatkowo saldo wyniosło 17,8 mld USD (przed rokiem 17,6 mld USD). Eksport do krajów UE stanowił 79,4% wartości eksportu ogółem, a import – 59,4% wartości importu ogółem (wobec odpowiednio 80,4% i 61,8% w okresie styczeń–maj ub. roku).

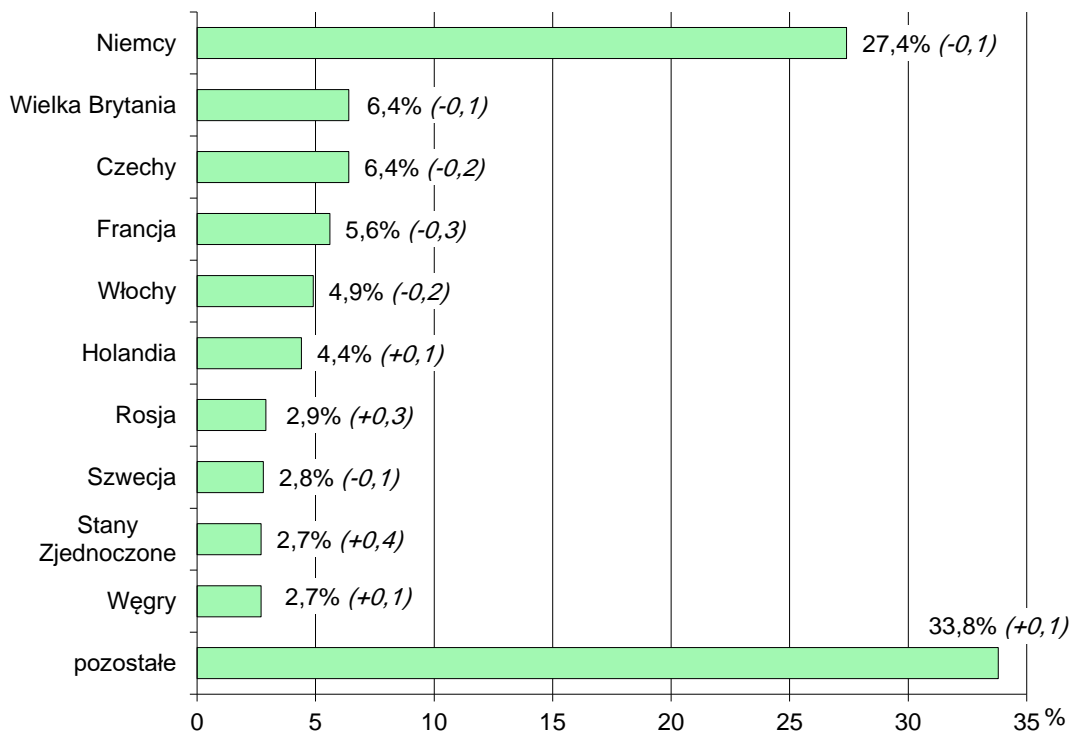

Wartość obrotów z **Niemcami** wzrosła w eksporcie o 6,3% do 96,0 mld zł, a w imporcie o 6,5% do 78,7 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 17,3 mld zł (po pięciu miesiącach ub. roku 16,3 mld zł). Obniżył się udział Niemiec w obrotach ogółem w porównaniu z okresem styczeń–maj ub. roku – w eksporcie z 27,5% do 27,4%, a w imporcie z 23,4% do 22,7%.

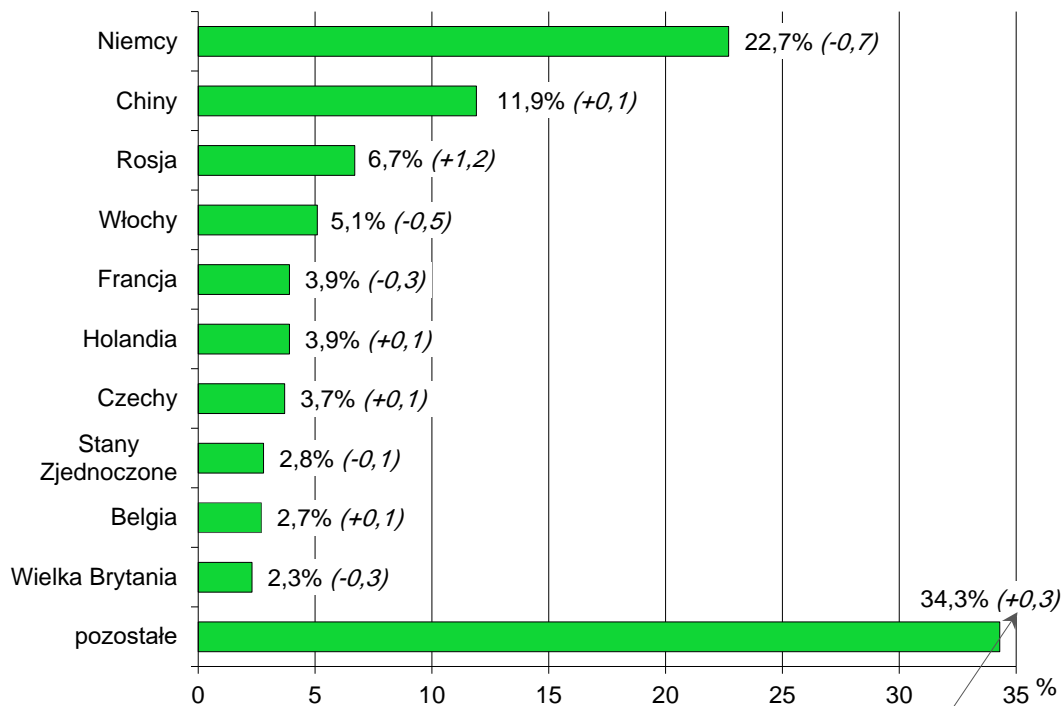
W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano wzrost eksportu m.in. części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych, zmniejszył się natomiast eksport m.in. mebli i ich części. W imporcie zwiększyła się przede wszystkim wartość sprowadzanych samochodów osobowych i części do nich.

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** były znacznie wyższe w porównaniu z okresem pięciu miesięcy ub. roku, na co głównie wpłynął wzrost wymiany z Rosją i Ukrainą. Eksport zwiększył się o 24,1% do 20,0 mld zł, a import – o 30,4% i wyniósł 28,6 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 8,6 mld zł (wobec minus 5,8 mld zł przed rokiem). Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 4,6 mld EUR, tj. o 24,8% więcej niż przed rokiem, a w imporcie 6,6 mld EUR i były odpowiednio o 30,5% wyższe. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 2,0 mld EUR (wobec minus 1,3 mld EUR w okresie styczeń–maj ub. roku). Eksport w dolarach USA był wyższy niż przed rokiem o 19,4%, a import – o 25,2%. Ujemne saldo wyniosło 2,1 mld USD (wobec minus 1,5 mld USD przed rokiem). Udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej w eksporcie ogółem zwiększył w porównaniu z okresem pięciu miesięcy ub. roku o 0,8 p.proc. do 5,7%, a imporcie ogółem wzrósł o 1,3 p.proc. do 8,2%.

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO
WEDŁUG KRAJÓW
w okresie styczeń–maj 2017 r.
eksport**

import

Zmiany do okresu I–V 2016 r. (w p.proc.)

Po pięciu miesiącach br. **Rosja** w rankingu naszych partnerów handlowych w eksporcie przesunęła się z dziewiątego miejsca przed rokiem na siódme, a w imporcie z czwartego na trzecie. Eksport do Rosji wzrósł o 16,6% do 10,0 mld zł, natomiast import zwiększył się o 32,6% i wyniósł 23,2 mld zł. Saldo obrotów pogłębiło się z minus 8,9 mld zł przed rokiem do minus 13,2 mld zł. Udział Rosji w eksporcie ogółem wzrósł z 2,6% w okresie pięciu miesięcy ub. roku do 2,9%, a w imporcie odpowiednio z 5,5% do 6,7%.

W obrotach z Rosją wg grup SITC, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, odnotowano znaczny wzrost eksportu preparatów perfumeryjnych, kosmetycznych i toaletowych, leków oraz części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych. W imporcie zwiększyła się wartość sprowadzanych przetworzonych olejów ropy naftowej i otrzymanych z minerałów bitumicznych.

W obrotach towarowych ogółem **wg nomenklatury SITC**, w porównaniu z okresem styczeń–maj ub. roku, odnotowano wzrost w większości sekcji towarowych, największy – eksportu i importu paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, co skutkowało zwiększeniem udziału tej sekcji w obrotach ogółem.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-V 2017		I-V 2016	
	w mln zł	I-V 2016=100	struktura w %	
EKSPORT	350723,0	106,7	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	37462,0	108,1	10,7	10,5
Napoje i tytoń	5741,2	114,0	1,6	1,5
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	8067,0	112,6	2,3	2,2
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	9085,9	116,2	2,6	2,4
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	478,1	50,9	0,1	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	33190,9	108,1	9,5	9,3
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	65826,5	107,7	18,8	18,6
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	132185,5	104,2	37,7	38,6
Różne wyroby przemysłowe	57911,4	108,0	16,5	16,3
IMPORT	346862,5	109,8	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	26541,7	109,9	7,7	7,7
Napoje i tytoń	2336,5	98,3	0,7	0,8
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	11487,9	116,4	3,3	3,1
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	25612,6	159,9	7,4	5,1
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	1449,1	115,7	0,4	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne	50966,4	107,5	14,7	15,0
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	61980,6	107,8	17,9	18,2
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	118242,7	103,3	34,1	36,3
Różne wyroby przemysłowe	43089,2	110,1	12,4	12,4

Eksport **produktów rolno-spożywczych** w okresie styczeń–maj br. był wyższy w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 7,8% i wyniósł 45,4 mld zł, a import zwiększył się o 9,6% do 33,1 mld zł. Obroty zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 12,3 mld zł (wobec 11,9 mld zł w analogicznym okresie ub. roku). Udział towarów rolno-

spożywczych w obrotach ogółem zwiększył się w eksporcie z 12,8% w okresie pięciu miesięcy ub. roku do 12,9%, a w imporcie pozostał bez zmian i wyniósł 9,5%.

Wzrost obrotów towarami rolno-spożywczymi odnotowano ze wszystkimi grupami krajów. Eksport do krajów rozwiniętych zwiększył się o 6,4% (w tym do krajów UE o 5,3%), do krajów rozwijających się – o 17,2% i do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 13,8%. Import towarów rolno-spożywczych wzrósł z krajów rozwiniętych – o 10,5% (w tym z krajów UE o 11,6%), z krajów rozwijających się – o 4,7% i krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 18,6%.

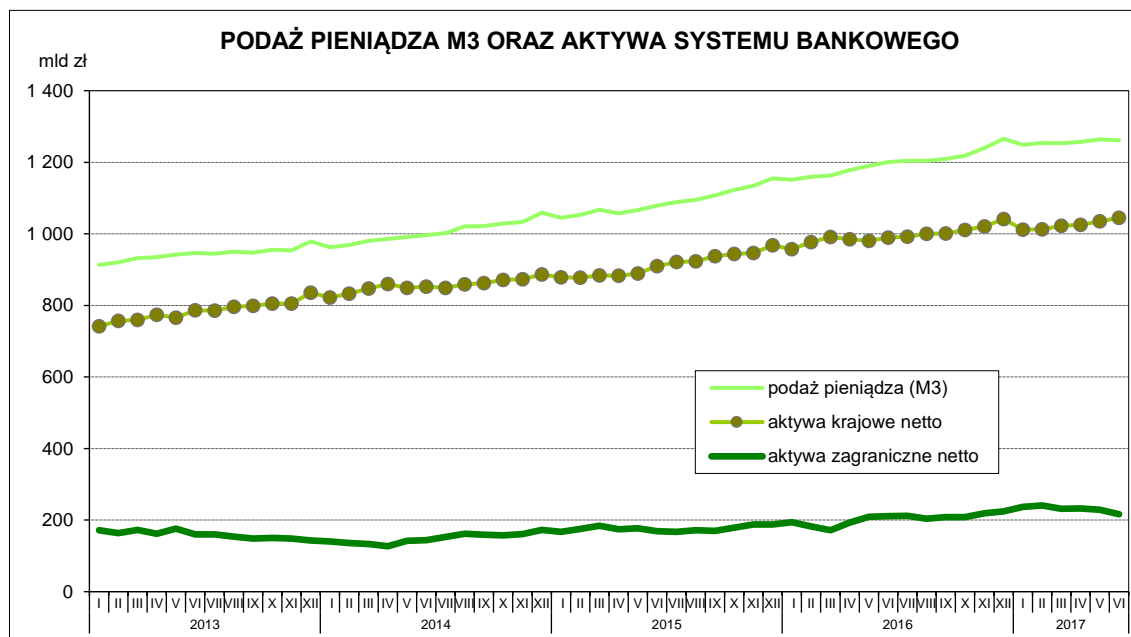
Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-V 2017						I-V 2016	I-V 2017
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-V 2016=100				
				zł	EUR	USD		
EKSPORT	45359,9	10495,8	11157,7	107,8	108,1	103,4	100,0	100,0
Przetwory spożywcze	22205,2	5139,2	5464,2	109,5	109,8	105,1	48,2	49,0
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	14616,3	3383,2	3597,7	113,4	113,8	108,9	30,6	32,2
Produkty pochodzenia roślinnego	7859,2	1816,3	1929,0	101,6	101,8	97,4	18,4	17,3
Oleje i tłuszcze	679,2	157,0	166,9	57,3	57,4	54,9	2,8	1,5
IMPORT	33072,7	7651,7	8132,6	109,6	109,9	105,1	100,0	100,0
Przetwory spożywcze	12905,1	2986,2	3173,6	108,3	108,6	103,8	39,5	39,0
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	9326,0	2158,0	2294,1	109,8	110,1	105,3	28,2	28,2
Produkty pochodzenia roślinnego	9196,7	2126,8	2260,3	110,7	110,9	106,0	27,5	27,8
Oleje i tłuszcze	1645,0	380,7	404,7	114,1	114,5	109,4	4,8	5,0
SALDO	12287,2	2844,1	3025,1	x	x	x	x	x
Przetwory spożywcze	9300,1	2153,1	2290,6	x	x	x	x	x
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	5290,3	1225,2	1303,6	x	x	x	x	x
Produkty pochodzenia roślinnego	-1337,5	-310,5	-331,3	x	x	x	x	x
Oleje i tłuszcze	-965,8	-223,7	-237,8	x	x	x	x	x

W strukturze rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, zwiększył się udział towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 58,3% do 60,2%). Zmniejszył się natomiast udział dóbr inwestycyjnych (z 16,6% do 14,8%) i nieznacznie – towarów konsumpcyjnych (z 25,1% do 25,0%). Notowano wzrost importu towarów konsumpcyjnych – o 9,5% oraz towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie – o 13,4%. Import dóbr inwestycyjnych obniżył się o 2,4%.

Pieniądz

Podaż pieniądza M3¹⁹ na koniec czerwca br. wyniosła 1261,2 mld zł, tj. była o 0,4% niższa niż w końcu ub. roku i o 0,2% niższa niż na koniec maja br.

Komponenty podaży pieniądza M3 oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016		2017		V 2017= =100	XII 2016= =100
	VI	XII	V	VI		
	mln zł					
Podaż pieniądza (M3)	1200886,0	1265675,2	1263878,3	1261178,1	99,8	99,6
pieniądz gotówkowy w obiegu	163175,7	174398,9	174841,0	176627,5	101,0	101,3
depozyty i inne zobowiązania	1028857,8	1081821,7	1075839,3	1072840,3	99,7	99,2
pozostałe składniki M3	8852,5	9454,7	13198,0	11710,3	88,7	123,9
Aktywa zagraniczne netto	215055,6	234092,7	228459,3	216622,3	94,8	92,5
Aktywa krajowe netto	985830,4	1031582,5	1035419,0	1044555,8	100,9	101,3
należności	1102113,8	1137438,9	1155251,1	1160246,6	100,4	102,0
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	224622,5	253546,6	221540,3	217883,6	98,3	85,9
saldo pozostałych pozycji netto	-340905,9	-359402,9	-341372,3	-333574,5	x	x

^a Stan w końcu okresu.

¹⁹ Opracowano na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego – statystyka monetarna i finansowa.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) na koniec czerwca br. wyniosły 176,6 mld zł i zwiększyły o 1,3% w stosunku do grudnia ub. roku, a w stosunku do końca maja br. wzrosły o 1,0%.

Depozyty i inne zobowiązania, stanowiące główną pozycję w strukturze podaży pieniądza (M3), w końcu czerwca br. wyniosły 1072,8 mld zł, tj. o 0,8% mniej niż na koniec ub. roku oraz o 0,3% mniej niż na koniec maja br. Największy udział w tej pozycji (66,4%) miały depozyty i inne zobowiązania wobec gospodarstw domowych, które wzrosły w stosunku do końca ub. roku o 1,1%. Depozyty i inne zobowiązania wobec przedsiębiorstw obniżyły się w tym okresie o 8,4%.

Pozostałe składniki M3 na koniec czerwca br. wyniosły 11,7 mld zł. Wartość tej pozycji wzrosła w stosunku do grudnia ub. roku o 23,9%, a w stosunku do maja br. – spadła o 11,3%.

Kolejnym czynnikiem kształtującym stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które na koniec czerwca br. wyniosły 216,6 mld zł. Ich wartość obniżyła się w porównaniu z końcem ub. roku – o 7,5% oraz z końcem maja br. – o 5,2%.

Aktywa krajowe netto na koniec czerwca br. kształtowały się na poziomie 1044,6 mld zł i zwiększyły się w stosunku do końca ub. roku – o 1,3% oraz w porównaniu ze stanem na koniec maja br. – o 0,9%.

Należności, stanowiące największą pozycję w strukturze aktywów krajowych netto, na koniec czerwca br. wyniosły 1160,2 mld zł, tj. o 2,0% więcej niż na koniec ub. roku i o 0,4% więcej niż przed miesiącem. Największy udział w tej pozycji (58,0%) miały należności od gospodarstw domowych, które zwiększyły się w stosunku do końca ub. roku o 1,2%. Należności od przedsiębiorstw wzrosły w tym okresie o 3,3%.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego w systemie bankowym na koniec czerwca br. wyniosło 217,9 mld zł. Jego wartość zmniejszyła się o 14,1% w stosunku do stanu na koniec ub. roku oraz o 1,7% w porównaniu ze stanem na koniec maja br.

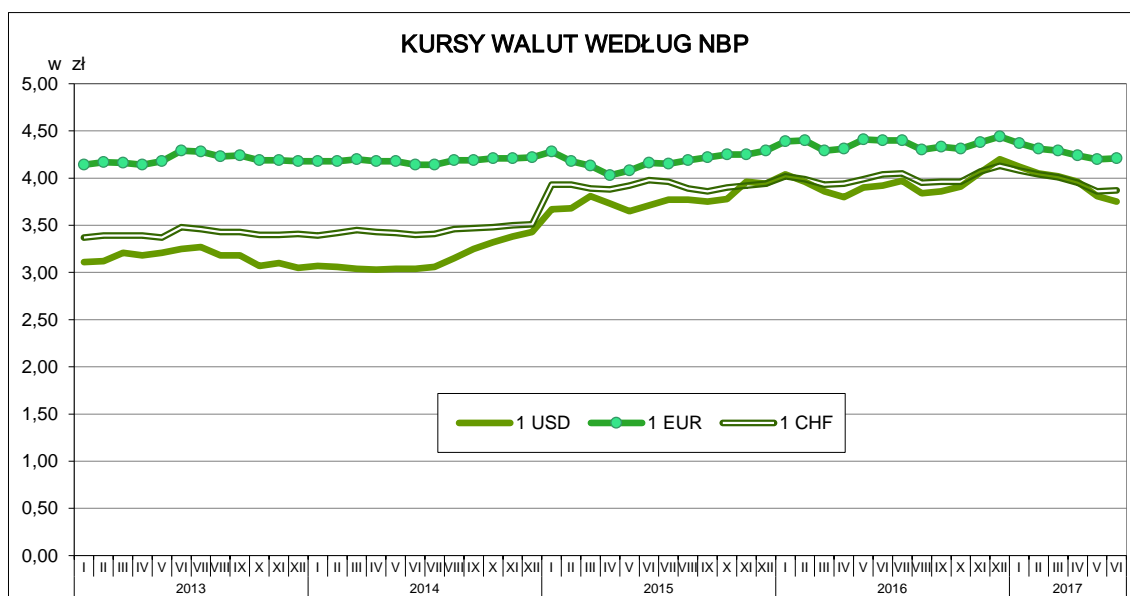
Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 333,6 mld zł, które poprawiło się w relacji do stanu na koniec ub. roku – o 25,8 mld zł oraz w stosunku do maja br. – o 7,8 mld zł.

Podstawowe stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego od 5 marca 2015 r. utrzymują się na niezmiennym poziomie: stopa lombardowa – 2,50%, stopa redyskonta weksli – 1,75%, stopa referencyjna – 1,50%, stopa depozytowa – 0,50%.

Średnie miesięczne kursy walut w Narodowym Banku Polskim w czerwcu br. obniżyły się w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku i do grudnia ub. roku. W stosunku do maja br. średni kurs dolara spadł, a kursy euro i franka szwajcarskiego wzrosły.

Średnie miesięczne kursy walut kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016		2017				
	VI	XII	V	VI	zmiana % w stosunku do		
	w zł				VI 2016	XII 2016	V 2017
100 EUR	440,19	443,71	420,40	420,83	-4,4	-5,2	0,1
100 USD	392,00	420,49	380,70	375,04	-4,3	-10,8	-1,5
100 CHF	403,74	412,56	385,80	387,08	-4,1	-6,2	0,3

Budżet państwa

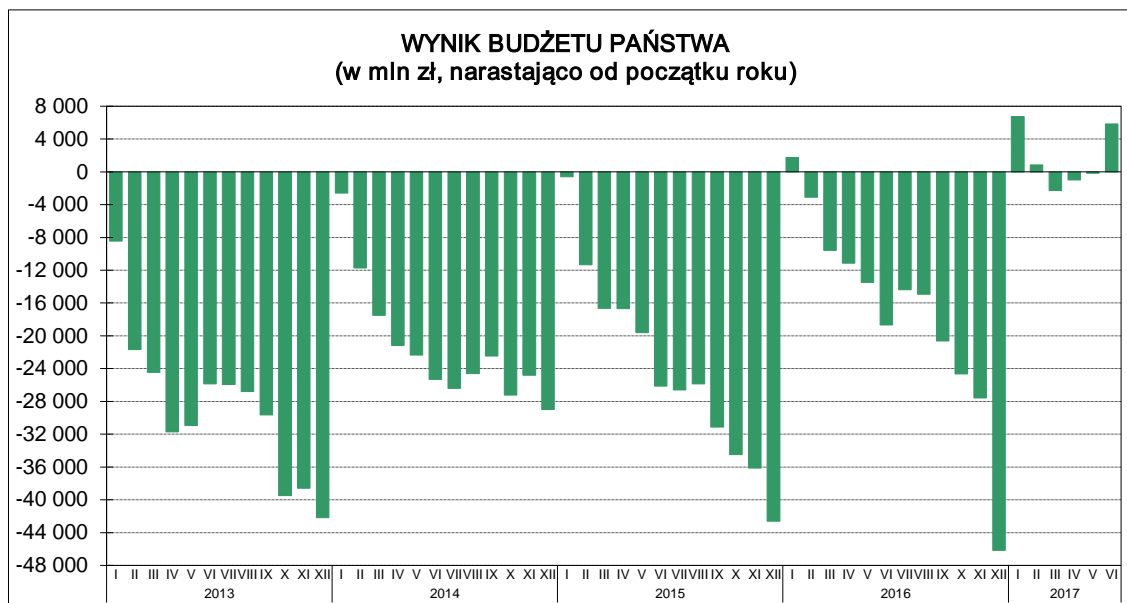
W okresie styczeń–czerwiec br. **dochody** budżetu państwa²⁰ wyniosły 176,7 mld zł (tj. 54,3% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2017 r.), a **wydatki** 170,8 mld zł (odpowiednio 44,4%). W rezultacie odnotowano **nadwyżkę** w wysokości 5,9 mld zł, wobec deficytu 18,7 mld zł rok wcześniej.

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2017 r.	I–VI 2017			I–VI 2016= =100
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura	
Dochody ogółem	325428,0	176701,5	54,3	100,0	116,5
Dochody podatkowe	301155,2	155562,4	51,7	88,0	117,7
w tym:					
podatki pośrednie	214192,0	112999,5	52,8	63,9	119,9
w tym podatek akcyzowy	69000,0	32230,2	46,7	18,2	103,6
podatek dochodowy od osób prawnych	29817,0	15708,8	52,7	8,9	113,7
podatek dochodowy od osób fizycznych	51000,0	23815,7	46,7	13,5	107,9
podatek od niektórych instytucji finansowych	3937,0	2152,3	54,7	1,2	153,7
Dochody niepodatkowe	22476,3	20720,0	92,2	11,7	108,5
w tym wpływy z cła	3720,0	1692,6	45,5	1,0	109,8
Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	1796,5	419,1	23,3	0,2	110,6
Wspólna Polityka Rolna.....	134,4	5,0	3,7	0,0	78,4
fundusze strukturalne i inne	1662,1	414,2	24,9	0,2	111,2
Wydatki ogółem	384773,5	170841,4	44,4	100,0	100,3
w tym:					
Obsługa długu Skarbu Państwa	30400,0	11495,1	37,8	6,7	84,9
Rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	18165,4	7374,2	40,6	4,3	84,5
Dotacje dla:					
Funduszu Emerytalno-Rentowego	17512,0	7957,9	45,4	4,7	105,2
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	46678,7	19009,8	40,7	11,1	81,9
Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	54289,4	31852,7	58,7	18,6	102,2
Deficyt (-) / Nadwyżka (+)	-59345,5	5860,1	x	x	x
Finansowanie deficytu ^a					
źródła krajowe	58292,2	2822,0	4,8	x	x
źródła zagraniczne	10687,8	-8682,1	x	x	x

a Obejmuje finansowanie deficytu budżetu państwa i budżetu środków europejskich.

²⁰ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa w okresie styczeń–czerwiec 2017 r.”

Dochody zrealizowane w okresie styczeń–czerwiec br. były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku o 16,5%. Wpływy z **podatków pośrednich** wyniosły 113,0 mld zł, w tym z podatku akcyzowego 32,2 mld zł i były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 19,9% i 3,6%. Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł stosownie 63,9% i 18,2%. Wpływy z **podatku dochodowego** od osób prawnych ukształtowały się na poziomie 15,7 mld zł, a od osób fizycznych 23,8 mld zł, tj. odpowiednio o 13,7% i 7,9% wyższym niż przed rokiem. Ich udział w dochodach ogółem wyniósł stosownie 8,9% i 13,5%. Wykonanie dochodów budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi wyniosło 0,4 mld zł, co stanowiło 23,3% planu.

Wydatki poniesione w okresie styczeń–czerwiec br. były o 0,3% większe niż przed rokiem. Wypłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 31,9 mld zł, tj. wzrosły o 2,2% w skali roku i stanowiły 18,6% wydatków ogółem. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa stanowiły 6,7% wydatków ogółem i zmniejszyły się w relacji do analogicznego okresu ub. roku o 15,1%. Wypłacone w okresie styczeń–czerwiec br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 8,0 mld zł (tj. 4,7% wydatków ogółem), a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych 19,0 mld zł (odpowiednio 11,1%).

Giełdowy rynek papierów wartościowych

W I półroczu br. na **Rynku Głównym** Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie debiutowało 6 spółek, wycofało się 10 i w rezultacie w końcu czerwca br. notowano 483 spółki. **Kapitalizacja** na ostatniej sesji w czerwcu br. wyniosła 1316,5 mld zł (wzrost o 403,4 mld zł, tj. o 44,2% w stosunku do ostatniej sesji w analogicznym okresie ub. roku).

Obroty w segmencie kasowym Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

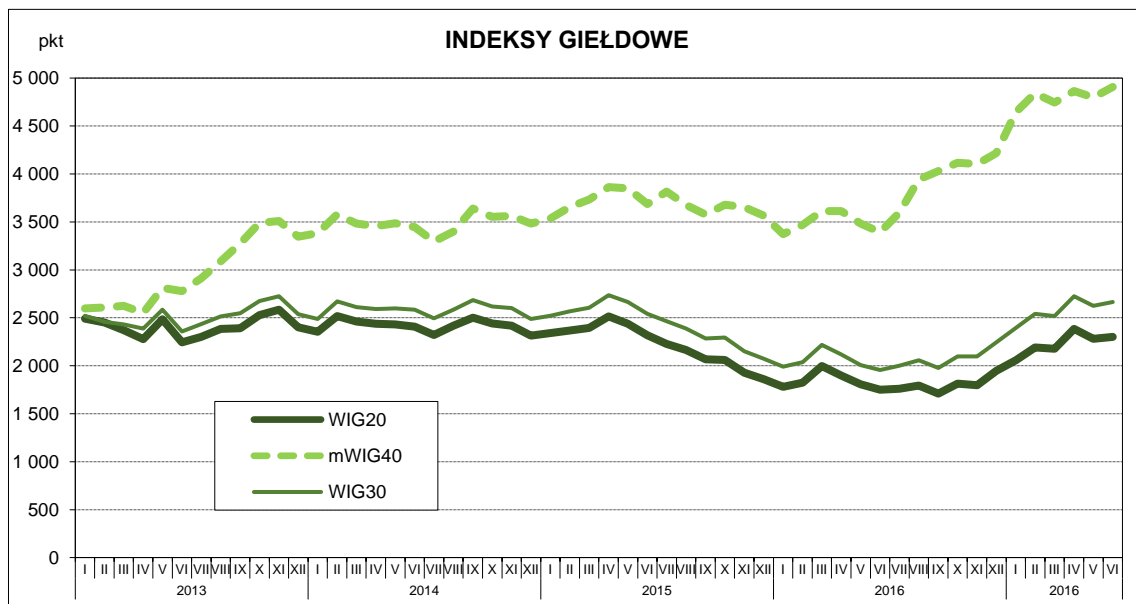
Wyszczególnienie	2016					2017			
	I-VI	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI	I-VI 2016=100
	w mln zł								
Akcje									
Sesyjne	85282,6	44496,1	40786,5	48817,2	55192,1	66679,3	58268,0	124947,3	146,5
Pozasesyjne	6042,7	1826,5	4216,2	8979,9	3634,2	2019,0	17608,9	19627,9	324,8
Prawa do akcji									
Sesyjne	34,8	0,6	34,2	0,5	123,9	28,8	1,6	30,4	87,4
Pozasesyjne	0,0	-	-	-	17,8	5,9	-	5,9	x
Prawa poboru									
Sesyjne	112,0	-	112,0	-	-	1,4	-	1,4	1,3
Pozasesyjne	4,9	-	4,9	-	-	-	-	0,0	x
Certyfikaty inwestycyjne									
Sesyjne	32,0	18,9	13,1	14,3	14,7	17,2	15,1	32,3	100,9
Pozasesyjne	4,5	4,5	-	-	2,3	-	-	0,0	x
Produkty strukturyzowane^a									
Sesyjne	422,5	205,6	216,9	198,8	270,3	248,2	227,0	475,2	112,5
ETF^a									
Sesyjne	94,8	58,3	36,5	48,5	43,3	52,8	42,8	95,6	100,8

^a W latach 2016–2017 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W I półroczu br. łączna wartość obrotów **akcjami** wyniosła 144,6 mld zł (o 58,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). W systemie transakcji sesyjnych obroty zwiększyły się o 46,5%, a w systemie transakcji pakietowych ponad 3-krotnie. Wartość obrotów **prawami do akcji** w systemie transakcji sesyjnych w okresie styczeń–czerwiec br. wyniosła 30,4 mln zł (spadek o 12,6%). Obroty **prawami poboru** wyniosły 1,4 mln zł. Obroty **certyfikatami inwestycyjnymi** w systemie transakcji sesyjnych ukształtowały się na poziomie 32,3 mln zł, tj. zbliżonym do notowanego przed rokiem. Zwiększyły się obroty transakcji sesyjnych **produktami strukturyzowanymi** – o 12,5% (do 475,2 mln zł). Obroty **ETF-ami** w I półroczu br. wyniosły w transakcjach sesyjnych 95,6 mln zł (wzrost o 0,8%).

Na zamknięciu ostatniej sesji w czerwcu br. większość indeksów giełdowych zanotowała wzrost w relacji do stanu na ostatniej sesji przed rokiem, w tym WIG – o 36,4%, a WIG-Poland – o 36,6%. Zwiększył się indeks w sektorze dużych spółek WIG20 (o 31,4%) oraz w sektorze średnich spółek mWIG40 (o 44,6%). Wśród indeksów sektorowych największy wzrost wystąpił w branży górniczej (o 95,6%), paliwowej (o 51,8%) i budowlanej (o 36,2%).

Wartość indeksów giełdowych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2016				2017			VI 2016=100
	stan na zamknięcie ostatniej sesji w miesiącu							
	III	VI	IX	XII	III	VI		
WIG	49017,4	44748,5	47084,9	51754,0	57911,3	61018,4	136,4	
WIG-POLAND	50037,4	45543,3	47829,0	52583,9	58931,4	62194,8	136,6	
WIG-UKRAINE	420,6	465,3	508,7	537,2	637,2	621,7	133,6	
WIG-BANKI	6498,6	5687,2	5992,9	6263,3	6991,7	7261,9	127,7	
WIG-BUDOW	2896,7	2548,6	2945,7	2857,4	3518,6	3470,8	136,2	
WIG-CHEMIA	15523,5	12311,8	13354,1	13755,9	16091,3	14778,7	120,0	
WIG-NRCHOM	1587,3	1603,4	1726,6	1829,1	1933,4	2130,4	132,9	
WIG-ENERG	3114,3	2682,7	2396,2	2551,2	2876,2	3037,5	113,2	
WIG-INFO	1772,3	1714,5	2032,4	2155,4	2359,4	2287,8	133,4	
WIG-LEKI	-	-	-	5175,4	6616,4	6077,3	x	
WIG-GORNIC	2349,2	2099,6	2816,7	3516,4	4157,6	4106,1	195,6	
WIG-MEDIA	4437,2	4156,7	4536,3	4561,9	5167,5	5126,8	123,3	
WIG-MOTO	-	-	-	5175,4	5457,6	5764,2	x	
WIG-ODZIEZ	-	-	-	5175,4	6020,6	6053,3	x	
WIG-PALIWA	4797,1	4696,1	4500,2	5668,8	6561,7	7128,3	151,8	
WIG-SPOŻYW	3541,4	3614,1	3851,5	4154,3	4577,1	4473,8	123,8	
WIG-TELEKOM	824,7	676,2	793,0	730,0	683,6	713,4	105,5	
WIG-CEE	769,2	822,3	863,5	912,1	898,9	929,5	113,0	
RESPECT	2424,5	2156,9	2234,6	2515,7	2810,4	2974,0	137,9	
WIG30	2218,5	1955,7	1976,6	2243,3	2516,4	2663,7	136,2	
WIG20	1997,7	1750,7	1709,5	1947,9	2176,0	2299,8	131,4	
mWIG40	3612,3	3393,0	4030,1	4215,5	4743,7	4907,4	144,6	
sWIG80	13605,3	13177,9	14382,7	14259,5	16382,2	16069,0	121,9	
WIGdiv	1035,1	920,8	962,6	1039,3	1128,2	1180,4	128,2	

W I półroczu br. wartość transakcji sesyjnych **kontraktami terminowymi** wyniosła 116,4 mld zł (tj. o 23,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), a transakcje pozasesyjne tymi instrumentami kształtowały się na poziomie 7,8 mld zł (blisko 3-krotny wzrost). Obroty opcjami indeksowymi w systemie transakcji sesyjnych pozostały na poziomie sprzed roku (i wyniosły 40,3 mln zł), przy wysokim wzroście obrotów w systemie transakcji pozasesyjnych (z 1,3 mln zł do 17,6 mln zł). W I półroczu br. nie odnotowano obrotów **jednostkami indeksowymi**.

Obroty w segmencie transakcji terminowych Rynku Głównego Giełdy Papierów Wartościowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016					2017				I-VI 2016=100
	I-VI	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI		
	w mln zł									
Kontrakty terminowe										
Sesyjne	94395,8	47872,8	46523,0	39761,8	46882,6	59097,2	57269,6	116366,8	123,3	
Pozasesyjne	2903,1	1387,4	1515,7	1763,2	2733,0	3253,9	4595,8	7849,7	270,4	
Opcje indeksowe										
Sesyjne	40,3	23,8	16,5	18,2	25,5	22,7	17,6	40,3	100,0	
Pozasesyjne	1,3	0,5	0,8	0,8	4,0	11,0	6,6	17,6	13,5-krotnie więcej	

W I półroczu br. na **rynku NewConnect** debiutowało 5 spółek, 7 wycofało się, a liczba spółek notowanych na koniec czerwca br. wyniosła 404. **Kapitalizacja** tego rynku na ostatniej czerwcowej sesji ukształtowała się na poziomie 10,3 mld zł (wzrost o 16,0% w stosunku do ostatniej sesji w I półroczu ub. roku). Wartość obrotów **akcjami** zwiększyła się w transakcjach sesyjnych – o 26,5% (do 771,3 mln zł) oraz w systemie transakcji pozasesyjnych – o 7,4% (do 79,4 mln zł). Odnotowano 5-krotny wzrost obrotów **prawami do akcji**, które w I półroczu br. wyniosły 0,5 mln zł (wobec 0,1 mln zł przed rokiem). Zanotowano wzrost wskaźnika NCIndex do 327,1 pkt (z 275,3 pkt przed rokiem).

Obroty na Rynku NewConnect kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016					2017				I-VI 2016=100
	I-VI	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI		
	w mln zł									
Akcje										
Sesyjne	609,8	346,0	263,8	291,1	296,5	454,2	317,1	771,3	126,5	
Pozasesyjne	73,9	46,2	27,7	30,4	59,3	37,0	42,4	79,4	107,4	
Prawa do akcji										
Sesyjne	0,1	0,1	-	-	-	0,4	0,1	0,5	500,0	
Pozasesyjne	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0	x	
Prawa poboru^a										
Sesyjne	0,1	0,1	-	-	-	-	-	0,0	x	

^a W latach 2016–2017 nie odnotowano transakcji pozasesyjnych.

W I półroczu br. obroty **obligacjami Skarbu Państwa** na GPW w ramach rynku Catalyst wyniosły 501,8 mln zł (wzrost o 29,4% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku). Obroty **obligacjami korporacyjnymi** wyniosły 584,6 mln zł (spadek o 12,6%), obroty **obligacjami komunalnymi** – 11,2 mln zł (wzrost o 61,4%), a obroty **obligacjami spółdzielczymi** – 21,4 mln zł (wzrost o 35,1%). Obroty **listami zastawnymi** wyniosły 8,0 mln zł (wobec 23,1 mln zł przed rokiem).

W ramach rynku Catalyst w I półroczu br. nie odnotowano obrotów **obligacjami Skarbu Państwa, komunalnymi, spółdzielczymi** oraz **listami zastawnymi** na BondSpot. Obroty **obligacjami korporacyjnymi** zmniejszyły się do 195,8 mln zł (o 70,6%).

Obroty^a na Rynku Catalyst kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2016					2017				I-VI 2016=100
	I-VI	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	I-VI		
	w mln zł									
GPW										
Obligacje Skarbu Państwa	387,8	162,9	224,9	280,4	315,2	271,9	229,8	501,8	129,4	
Obligacje Korporacyjne ..	668,8	315,4	353,4	295,5	352,1	302,6	282,0	584,6	87,4	
Obligacje Komunalne	6,9	5,4	1,6	0,2	1,3	0,3	10,8	11,2	161,4	
Obligacje Spółdzielcze	15,8	10,6	5,2	8,8	7,3	12,9	8,5	21,4	135,1	
Listy zastawne	23,1	3,0	20,1	4,3	2,0	7,0	1,0	8,0	34,7	
BondSpot^b										
Obligacje Skarbu Państwa	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	x	
Obligacje Korporacyjne ..	666,3	52,3	614,0	28,3	55,6	55,3	140,5	195,8	29,4	
Listy zastawne	10,8	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x	

^a Suma wartości obrotów dla rynku regulowanego i alternatywnego systemu obrotów. ^b W latach 2016–2017 nie odnotowano transakcji obligacjami komunalnymi i spółdzielczymi.

Ruch graniczny z krajami spoza strefy Schengen

Według danych straży granicznej, w I półroczu br. dokonano 23,9 mln odpraw osób w ruchu granicznym między Polską a krajami spoza obszaru Schengen (o 0,9 mln, tj. o 3,9% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). **Odprawy osobowego ruchu granicznego**²¹ rejestrowano na 75 przejściach zlokalizowanych na granicy z Rosją, Białorusią i Ukrainą oraz na lotniskach i w portach morskich.

W okresie styczeń–czerwiec br. **poza granicę strefy Schengen** różnymi drogami (lądową, powietrzną i morską) **wyjechało 3,5 mln Polaków**, tj. o 1,4% mniej niż przed rokiem.

Przy wyjeździe poza strefę Schengen Polacy najczęściej korzystali z transportu lotniczego – 2,3 mln osób (o 13,8% więcej niż w I półroczu ub. roku) oraz z przejść drogowych – 1,1 mln osób (odpowiednio mniej o 22,9%). Przez przejścia kolejowe wyjechało 22,8 tys. osób, tj. o 64,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Drogę morską wybrało 18,0 tys. osób (spadek o 18,2%). Najwięcej obywateli polskich opuszczających strefę Schengen drogą lądową wyjeżdżało przez przejścia graniczne z Ukrainą – 0,5 mln osób (o 3,4% mniej niż w I półroczu ub. roku). Przez przejścia z Rosją wyjechało 0,4 mln osób (tj. o 48,1% mniej), a z Białorusią – 250,2 tys. Polaków (tj. o 18,1% więcej).

W okresie styczeń–czerwiec br. na granicy wschodniej oraz na lotniskach i w portach morskich zarejestrowano 8,7 mln **cudzoziemców wjeżdżających do Polski spoza strefy Schengen**, tj. o 6,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Straż Graniczna zarejestrowała 5,0 mln przyjazdów obywateli Ukrainy (o 1,7% mniej niż w I półroczu ub. roku), 1,7 mln obywateli Białorusi (odpowiednio więcej o 23,7%) i 0,7 mln obywateli Rosji (wzrost o 3,7%).

Obcokrajowcy przyjeżdżający do Polski korzystali głównie z przejść drogowych, na których zarejestrowano 7,4 mln przyjazdów (o 2,8% więcej niż w I półroczu ub. roku). Z transportu lotniczego skorzystało 1,0 mln cudzoziemców (odpowiednio o 30,3% więcej), a z kolejowego – 165,7 tys. osób (więcej o 60,4%). Na przejściach morskich w okresie styczeń–czerwiec br. odnotowano 20,8 tys. przyjazdów cudzoziemców (wzrost w skali roku o 20,9%).

Na wschodniej granicy Polski (z wyłączeniem granicy z Litwą) w I półroczu br. dokonano 17,3 mln odpraw osobowych (tj. o 0,9% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku). Ruch lądowy na granicy wschodniej stanowił 72,2% rejestrowanych przyjazdów

²¹ Liczba odpraw w osobowym ruchu granicznym to suma wjazdów do Polski i wyjazdów do Polski. Jedna osoba wjeżdżająca do lub wyjeżdżająca z Polski jest ujmowana w danych Straży Granicznej tyle razy, ile razy granicę tę przekracza.

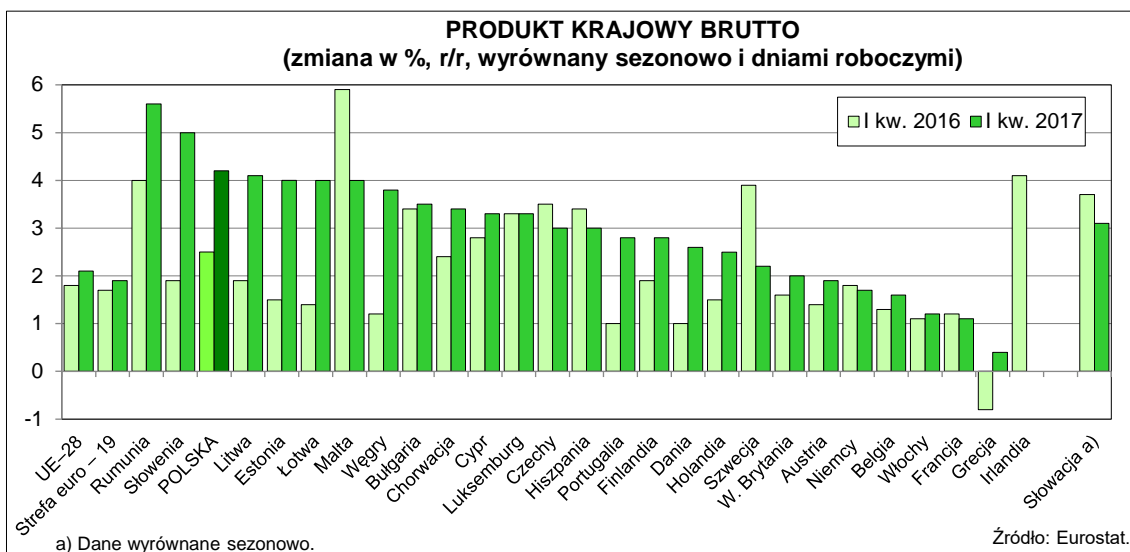
i wyjazdów (wobec 75,6% przed rokiem). W porównaniu z I półroczem ub. roku liczba cudzoziemców przyjeżdżających przez tę granicę wzrosła o 3,6% do 7,6 mln osób, a liczba wyjeżdżających Polaków spadła o 22,1% do 1,1 mln osób.

Największy ruch graniczny odnotowano na przejściach lądowych z Ukrainą – 11,0 mln osób, w tym odprawy cudzoziemców stanowiły 90,5%. Granicę z Białorusią przekroczyło 4,3 mln osób (głównie cudzoziemców, których odprawy stanowiły 88,8%). W ruchu granicznym z Rosją odprawiono 2,0 mln osób, z czego 62,0% stanowili cudzoziemcy.

W I półroczu br. na **granicy morskiej**, w ruchu pomiędzy portami polskimi a portami na terenie państw spoza strefy Schengen, odprawiono nieco więcej osób niż przed rokiem (86,7 tys. osób wobec 83,5 tys.). Wzrosła także liczba odpraw na **polskich lotniskach** w ruchu pomiędzy Polską a krajami spoza obszaru Schengen (do 6,5 mln osób z 5,5 mln osób).

Sytuacja gospodarcza w Unii Europejskiej i w wybranych krajach świata

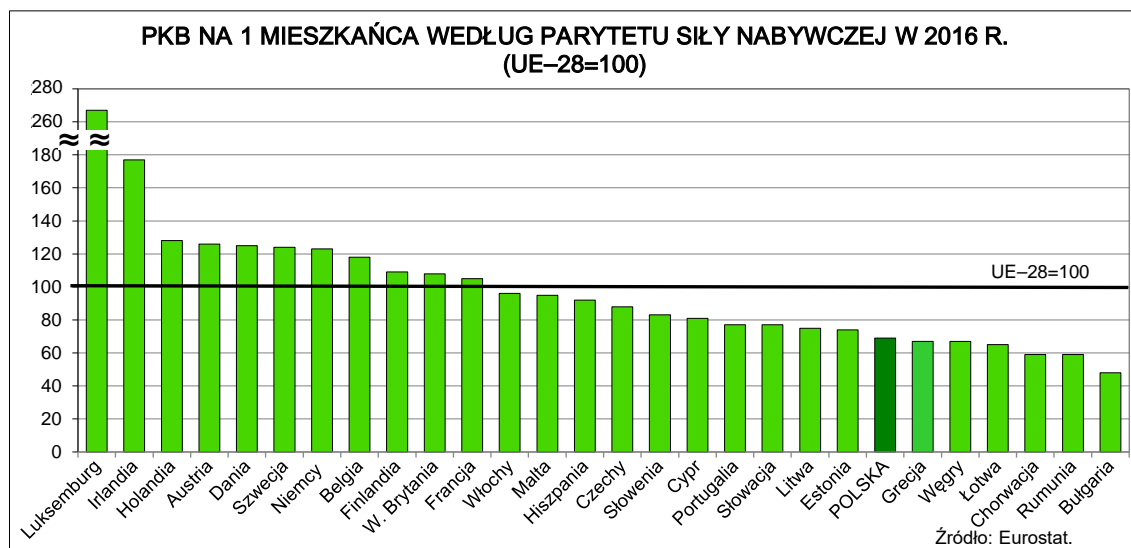
W Unii Europejskiej ogółem w I kwartale 2017 r. **produkt krajowy brutto**²² zwiększył się o 2,1% w skali roku (wobec wzrostu o 2,0% w poprzednim kwartale i o 1,8% w analogicznym okresie ub. roku). W strefie euro PKB wzrósł o 1,9% (wobec 1,8% w IV kwartale ub. roku i 1,7% przed rokiem). W okresie styczeń–marzec br. we wszystkich krajach członkowskich notowano wzrost gospodarczy, w tym najwyższy w Rumunii (o 5,6%) i Słowenii (o 5,0%). Relatywnie wysoką dynamiką gospodarczą charakteryzowały się również Polska (wzrost PKB o 4,2%), Litwa (o 4,1%), Estonia, Łotwa, Malta (po 4,0%) oraz Węgry (o 3,8%) i Bułgaria (o 3,5%). Spośród największych gospodarek europejskich produkt krajowy brutto w I kwartale br. wzrósł o 2,0% w Wielkiej Brytanii, o 1,7% w Niemczech, o 1,2% we Włoszech i o 1,1% we Francji. W najmniejszym stopniu PKB zwiększył się w Grecji (o 0,4% wobec spadków o 1,0% w IV i o 0,8% w I kwartale ub. roku).

W 2016 r., podobnie jak w latach poprzednich, obserwowano wyraźne dysproporcje pomiędzy poszczególnymi krajami Unii Europejskiej w wielkości **PKB na 1 mieszkańca wyrażonego w standardzie siły nabywczej** (PPS – Purchasing Power Standard) w stosunku do średniej UE-28. Najwyższy, zdecydowanie wyróżniający się na tle pozostałych krajów członkowskich, poziom produktu krajowego brutto w relacji do przeciętnej dla ugrupowania notowano w Luksemburgu (o 167% więcej od średniej dla UE). Znacznie powyżej przeciętnej dla Unii Europejskiej kształtował się PKB

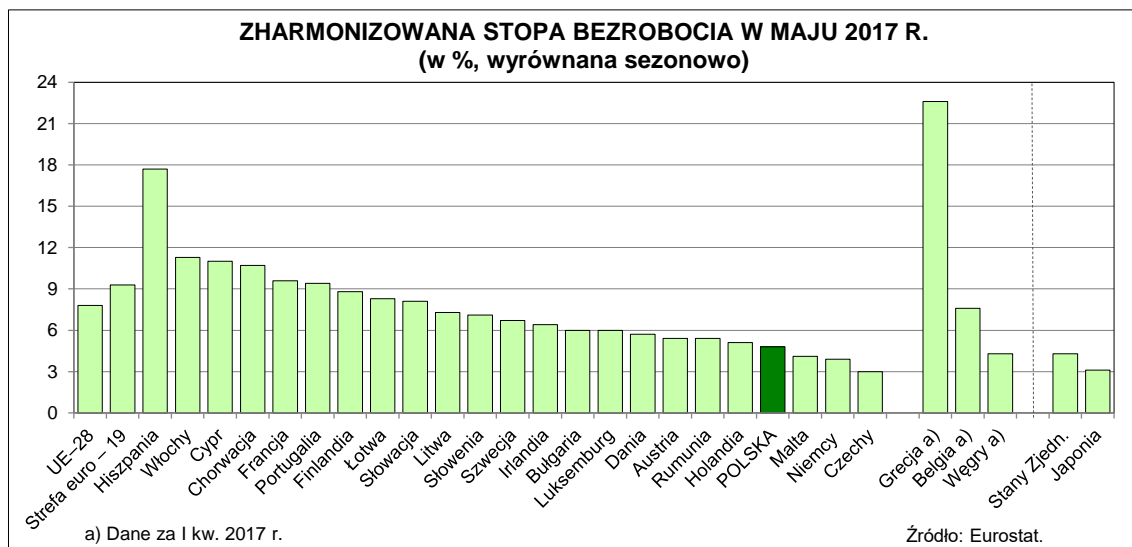
²² Dane wyrównane sezonowo i dniami roboczymi; brak danych dla Irlandii i Słowacji, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

na 1 mieszkańca w Irlandii (o 77%), a także w Holandii, Austrii, Danii, Szwecji oraz Niemczech (o 28%–23%). W Polsce w 2016 r., podobnie jak w roku poprzednim, produkt krajowy brutto per capita wyniósł 69% średniej unijnej, a relacja ta była wyższa od notowanej w Grecji, na Węgrzech, Łotwie, w Chorwacji, Rumunii oraz Bułgarii, gdzie kształtowała się w przedziale od 67% do 48%.

Zharmonizowana stopa bezrobocia²³ w maju br. w Unii Europejskiej ogółem wyniosła 7,8% i była o 0,9 p.proc. niższa niż przed rokiem. Podobnie jak w poprzednich miesiącach, najwyższym wskaźnikiem bezrobocia charakteryzowały się Grecja (21,7% w kwietniu br.) oraz Hiszpania (17,7% w maju br.). Relatywnie wysokie bezrobocie notowano m.in. we Włoszech (11,3%) i na Cyprze (11,0%). Stopa bezrobocia na poziomie wyższym niż przeciętna dla Unii Europejskiej ukształtowała się także w Chorwacji, we Francji, w Portugalii, Finlandii, na Łotwie oraz Słowacji (w granicach 10,7%–8,1%). Wśród krajów członkowskich najniższą stopę bezrobocia w maju br. obserwowano w Czechach (3,0%), Niemczech (3,9%) oraz na Malcie (4,1%). W Polsce, podobnie jak przed miesiącem, wskaźnik bezrobocia wyniósł 4,8% (wobec 6,3% przed rokiem). Poprawę w zakresie stopy bezrobocia w skali roku notowano we wszystkich krajach UE, w tym największą w Chorwacji (o 2,7 p.proc.), Hiszpanii (o 2,5 p.proc.) oraz Irlandii (o 2,0 p.proc.). W Stanach Zjednoczonych bezrobocie w maju br. było niższe niż przed rokiem – wskaźnik wyniósł 4,3% (wobec 4,7% w maju ub. roku). W Japonii stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 3,1%, tj. była o 0,1 p.proc. mniejsza niż w analogicznym okresie ub. roku.

²³ Dane wyrównane sezonowo; brak danych za maj 2017 r. dla Belgii, Estonii, Grecji, Węgier i Wielkiej Brytanii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

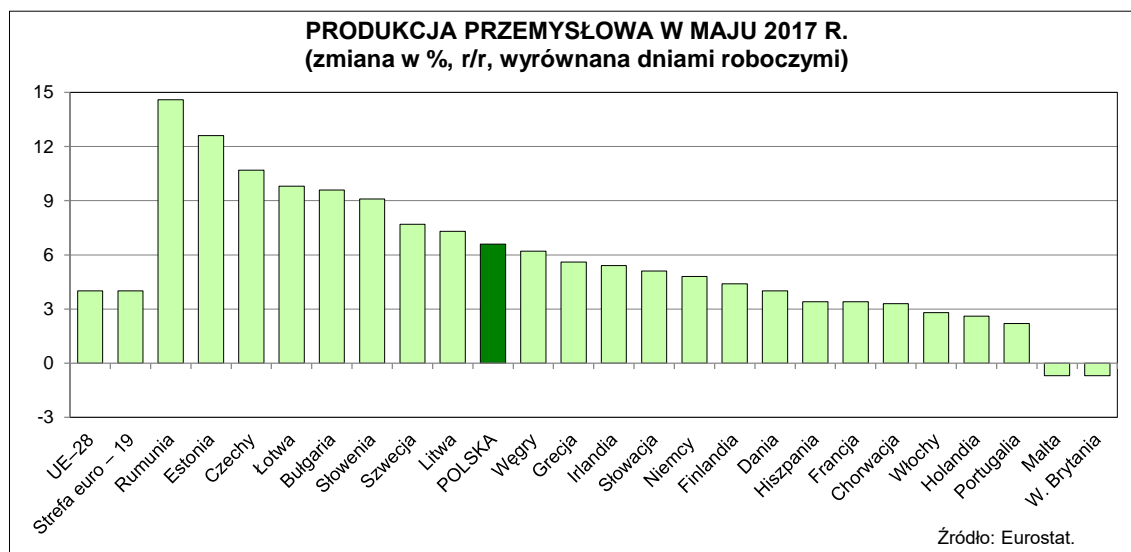
Młodzi ludzie wkraczający na rynek pracy są grupą najbardziej narażoną na bezrobocie. W maju br. **stopa bezrobocia osób w wieku 15–24 lata**²⁴ w Unii Europejskiej ogółem utrzymała się na poziomie sprzed miesiąca i wyniosła 16,9% (wobec 19,0% przed rokiem). Analogicznie do wskaźnika bezrobocia ogółem, najwyższą stopę bezrobocia wśród osób młodych notowano w Grecji (45,5% w kwietniu br.) oraz w Hiszpanii (38,6% w maju br.). Wysokie bezrobocie wśród osób młodych obserwowano również we Włoszech (37,0% w maju br.), w Portugalii (24,6%) oraz we Francji (21,6%). W Polsce w maju br. stopa bezrobocia osób w wieku do 25 lat wyniosła 14,1% i była o 3,9 p.proc. niższa niż przed rokiem. Najkorzystniejszą sytuacją na rynku pracy osób w wieku 15–24 lata charakteryzowały się Niemcy, Holandia i Czechy, gdzie stopa bezrobocia osób w tej grupie wiekowej kształtowała się w granicach 6,7%–9,2%. Największą poprawę stopy bezrobocia młodych w skali roku notowano w Hiszpanii (o 8,1 p.proc.), Irlandii (o 6,3 p.proc.), a także na Łotwie (o 5,5 p.proc.) i na Słowacji (o 4,0 p.proc.). Wskaźnik bezrobocia na poziomie wyższym niż przed rokiem obserwowano jedynie na Malcie i we Włoszech (wzrost odpowiednio o 0,6 p.proc. i o 0,4 p.proc.). W Stanach Zjednoczonych w maju br. stopa bezrobocia osób młodych wyniosła 8,8% (wobec 10,5% w maju ub. roku), natomiast w Japonii 5,2% (wobec 5,3% przed rokiem).

W Unii Europejskiej ogółem w maju 2017 r. **produkcja przemysłowa**²⁵ zwiększyła się w skali roku o 4,0% (wobec wzrostu o 1,2% w kwietniu br. i o 0,9% przed rokiem). Wzrost produkcji obserwowano w większości krajów członkowskich, w tym największy w Rumunii (o 14,6%), Estonii (o 12,6%) oraz w Czechach (o 10,7%). Relatywnie wysoką dynamiką produkcji przemysłowej charakteryzowały się również Łotwa, Bułgaria,

²⁴ Dane wyrównane sezonowo; brak danych za maj 2017 r. dla: Belgii, Chorwacji, Cypru, Estonii, Grecji, Rumunii, Słowacji, Węgier oraz Wielkiej Brytanii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

²⁵ Dane wyrównane dniami roboczymi; brak danych za maj 2017 r. dla Austrii, Belgii, Cypru oraz Luksemburga, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tych krajów.

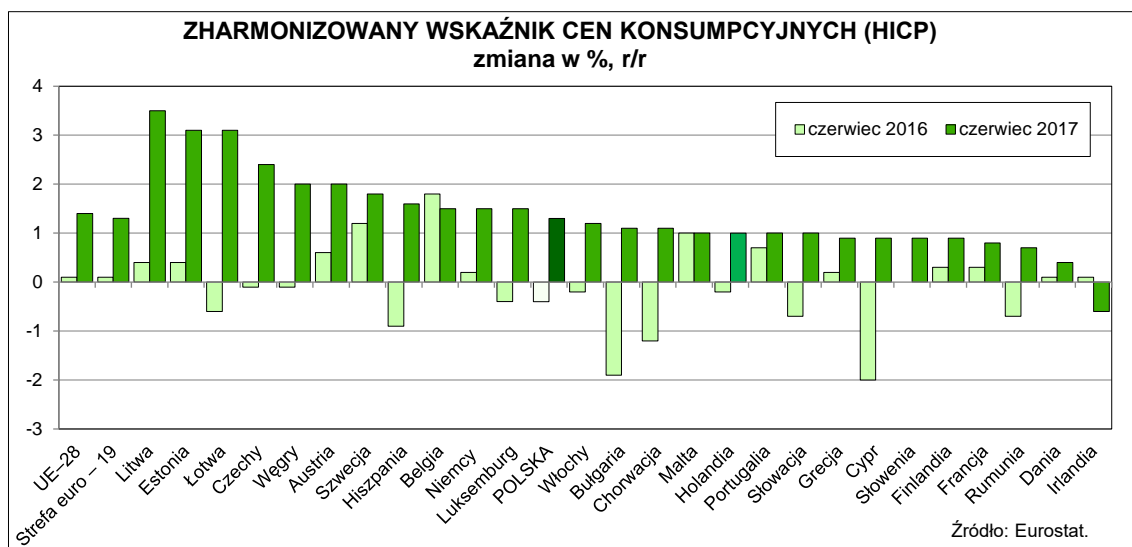
Słowenia, Szwecja oraz Litwa (wzrost w przedziale 9,8%–7,3%). W Polsce w maju br. produkcja przemysłowa wzrosła o 6,6% w skali roku (wobec 4,1% w kwietniu br. i 3,3% przed rokiem). Spośród największych gospodarek europejskich wzrost produkcji przemysłowej obserwowano w Niemczech (o 4,8%), w Hiszpanii i we Francji (po 3,4%) oraz we Włoszech (o 2,8%). W Wielkiej Brytanii, podobnie jak przed miesiącem, notowano obniżenie produkcji przemysłowej (o 0,7%). Spadek produkcji w przemyśle wystąpił również na Malcie (o 0,7%).

W okresie styczeń–kwiecień 2017 r. spośród krajów UE w największym stopniu zwiększył się w skali roku **import** na Cyprze (34,8%), w Grecji (o 22,1%) oraz w Bułgarii (o 19,8%). Relatywnie wysoki wzrost wartości towarów sprowadzanych z zagranicy obserwowano ponadto na Litwie, w Portugalii, Słowenii, Holandii i Finlandii (na poziomie 17,4%–13,2%). Spadek importu notowano na Malcie (o 21,0%) oraz w Wielkiej Brytanii (o 0,8%). Największy wzrost **eksportu** w skali roku notowano w Chorwacji (o 18,0%) oraz Grecji (o 17,9%). Wysoką dynamiką charakteryzowały się również Litwa, Finlandia, Holandia, Bułgaria oraz Portugalia (wzrost eksportu o 15,4%–12,8%). Obniżenie eksportu obserwowano na Cyprze (o 28,5%), Malcie (o 17,1%) oraz w Luksemburgu (o 3,4%). Najwyższym dodatnim saldem wymiany handlowej w okresie styczeń–kwiecień br. charakteryzowały się Niemcy (79,3 mld EUR wobec 85,3 mld EUR w analogicznym okresie roku poprzedniego), przy wzroście importu o 8,9% oraz eksportu o 5,5%. Podobnie jak przed rokiem, wysokie dodatnie saldo obrotów towarowych notowano także w Holandii (21,8 mld EUR) oraz Irlandii (17,0 mld EUR). Największy deficyt w wymianie towarowej wystąpił w Wielkiej Brytanii (minus 55,1 mld EUR) oraz we Francji (minus 30,6 mld EUR). W Polsce w okresie styczeń–kwiecień br., przy wyższej dynamice importu (wzrost w skali roku o 11,3%) niż eksportu (wzrost o 8,9%), notowano znaczne pogorszenie bilansu

wymiany handlowej, który wyniósł 1,1 mld EUR wobec 2,2 mln EUR w analogicznym okresie ub. roku.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (HICP)²⁶ w czerwcu br. w Unii Europejskiej ogółem były o 1,4% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,6% w poprzednim miesiącu oraz o 0,1% w czerwcu 2016 r.). Wzrost cen konsumpcyjnych notowano we wszystkich krajach UE, oprócz Irlandii, gdzie ceny obniżyły się o 0,6% w stosunku do notowanych przed rokiem. Największy wzrost cen obserwowano w krajach bałtyckich, tj. na Litwie (o 3,5%), w Estonii i na Łotwie (po 3,1%). Relatywnie wysoki wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych notowano również w Czechach, na Węgrzech, w Austrii oraz w Szwecji i Hiszpanii (na poziomie 2,4%–1,6%). Szybciej niż przeciętnie w UE ogółem rosły także ceny konsumpcyjne w Belgii, Niemczech i Luksemburgu. Nieznacznie wzrosły ceny towarów i usług konsumpcyjnych w Danii, Rumunii oraz we Francji (w granicach 0,4%–0,8%). W Polsce w czerwcu br. ceny były wyższe o 1,3% w skali roku (wobec spadku o 0,4% w czerwcu ub. roku), na co w największym stopniu wpłynął wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych (o 3,0%) oraz cen związanych z użytkowaniem mieszkania oraz nośnikami energii (o 1,7%).

Według danych prezentowanych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy, w czerwcu br. **ceny większości podstawowych surowców** na rynkach światowych były niższe niż przed miesiącem, natomiast w skali roku notowano ich wzrost. Cena **gazu ziemnego** w czerwcu br. była o 1,6% niższa niż w maju br., natomiast w skali roku wzrosła o 23,4%. Baryłka **ropy naftowej** (APSP²⁷) kosztowała o 7,6% mniej niż przed miesiącem i była o 3,3% niższa niż przed rokiem. Za tonę **węgla** płacono więcej zarówno w skali

²⁶ Brak danych dla Wielkiej Brytanii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tego kraju.

²⁷ *Average Petroleum Spot Price* – przeciętna ważona liczona dla agregatu składającego się z następujących typów ropy naftowej: Brent, Dubai i West Texas Intermediate.

miesiąca (o 6,9%), jak i roku (o 52,4%). W czerwcu br. ceny większości **podstawowych metali**²⁸ były niższe niż przed miesiącem. Najbardziej obniżyły się ceny **uranu** (o 8,7%) oraz **rud żelaza** (o 6,1%). **Cyna** była tańsza o 2,7%, **nikiel** o 2,4%, **aluminium** o 1,4%, a **cynk** o 0,6%. Więcej niż w maju br. kosztowała natomiast **miedź** (o 2,1%) oraz **ołów** (o 0,4%). W skali roku ceny większości metali wzrosły, w tym w największym stopniu **cynku** (o 27,0%), **ołowiu** (o 24,5%) oraz **miedzi** (o 23,2%). Wzrost cen **aluminium, cyny** i **rud żelaza** kształtował się w granicach 18,3%–10,6%. Niższa niż w czerwcu ub. roku była jedynie cena **uranu** (o 27,5%), natomiast cena **niklu** utrzymała się na niezmiennym poziomie. Na rynkach zbóż wzrosły zarówno w skali miesiąca, jak i roku ceny **ryżu** (odpowiednio o 10,4% i o 5,7%) i **pszenicy** (o 7,3% i o 0,3%). Obniżyły się natomiast ceny **jęczmienia** (o 0,9% i o 4,9%) oraz **kukurydzy** (o 0,4% i o 12,2%). Za funt **bawełny** na rynkach światowych w czerwcu br. płacono o 4,4% mniej niż w poprzednim miesiącu oraz o 14,4% więcej niż przed rokiem. Według danych Banku Światowego, w czerwcu br. ceny podstawowych **metali szlachetnych** wzrosły w skali miesiąca, natomiast w skali roku obniżyły się. Uncja **złota** kosztowała o 1,1% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 1,3% mniej niż przed rokiem. Za uncję **srebra** płacono o 1,1% więcej niż w maju br. i o 2,1% mniej niż w czerwcu ub. roku.

Ceny wybranych surowców na rynkach światowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2015	2016	VI 2016	2017			
				V	VI		
	w USD				V 2017=100	VI 2016=100	
Międzynarodowy Fundusz Walutowy – Primary Commodity Indices							
Ropa naftowa (APSP) [za baryłkę] ...	50,8	42,8	47,7	49,9	46,1	92,4	96,7
Gaz ziemny [za mln BTU]	7,3	4,4	4,0	5,1	5,0	98,4	123,4
Węgiel eksportowany z Australii [za tonę]	62,7	70,1	56,2	80,1	85,7	106,9	152,4
Bawełna [w centach za funt]	70,4	74,2	74,1	88,6	84,8	95,6	114,4
Miedź [za tonę]	5510,5	4867,9	4642,0	5599,6	5719,8	102,1	123,2
Aluminium [za tonę]	1664,7	1604,2	1593,5	1913,0	1885,3	98,6	118,3
Rudy żelaza [za tonę]	56,1	58,6	52,3	61,6	57,9	93,9	110,6
Cyna [za tonę]	16066,6	17933,8	16966,7	20200,3	19658,8	97,3	115,9
Nikiel [za tonę]	11862,6	9595,2	8928,4	9155,1	8931,8	97,6	100,0
Cynk [za tonę]	1931,7	2090,0	2026,2	2590,2	2573,4	99,4	127,0
Ołów [za tonę]	1787,8	1866,7	1712,8	2125,1	2132,9	100,4	124,5
Uran [za funt]	36,8	26,3	27,2	21,6	19,7	91,3	72,5
Pszenica [za tonę]	185,6	143,2	156,6	146,5	157,2	107,3	100,3
Kukurydza [za tonę]	169,8	159,2	179,9	158,6	158,0	99,6	87,8
Ryż [za tonę]	380,0	388,3	420,7	402,9	444,7	110,4	105,7
Jęczmień [za tonę]	127,9	129,4	148,1	142,1	140,8	99,1	95,1
Bank Światowy – Commodity Price Data							
Złoto [za uncję]	1160,7	1249,0	1276,4	1246,0	1260,3	101,1	98,7
Srebro [za uncję]	15,7	17,1	17,3	16,7	16,9	101,1	97,9

²⁸ Miedź, aluminium, rudy żelaza, cyna, nikiel, cynk, ołów, uran.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

		Wyszczególnienie											
		a - 2016						b - 2017					
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys. osób	a	5703	5711	5727	5730	5734	5753	5762	5761	5771	5779	5792	5799
	b	5960	5976	5982	5991	5990	6002						
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób	a	1648	1653	1601	1522	1457	1393	1362	1347	1324	1308	1314	1335
	b	1397	1383	1324	1253	1202	1152						
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	a	10,2	10,2	9,9	9,4	9,1	8,7	8,5	8,4	8,3	8,2	8,2	8,3
	b	8,6	8,5	8,1	7,7	7,4	7,1						
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ w złotych	a	4101,36	4137,55	4351,45	4313,57	4166,28	4252,19	4291,85	4212,56	4217,96	4259,37	4329,71	4635,77
	b	4277,32	4304,95	4577,86	4489,07	4390,99	4508,08						
poprzedni miesiąc=100	a	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9	98,2	100,1	101,0	101,7	107,1
	b	92,3	100,6	106,3	98,1	97,8	102,7						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8	104,7	103,9	103,6	104,0	102,7
	b	104,3	104,0	105,2	104,1	105,4	106,0						
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ - analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,9	104,8	104,3	105,9	105,2	106,1	105,9	105,7	104,4	103,7	104,0	101,8
	b	102,6	101,8	103,1	102,1	103,4	104,5						
Przeciętne miesięczne emerytura i renta realna brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,8	103,7	102,3	102,4	102,3	102,2	102,2	102,4	102,1	101,8	101,4	100,7
	b	99,9	99,3	100,2	100,1	100,3	100,4						
rolników indywidualnych analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,1	103,1	100,6	100,3	99,3	100,0	100,7	101,0	100,7	100,5	100,4	99,2
	b	98,6	98,0	99,7	99,5	99,4	99,7						
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych: poprzedni miesiąc=100	a	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7	99,8	100,0	100,5	100,1	100,7
	b	100,4	100,3	99,9	100,3	100,0	99,8						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1	99,2	99,5	99,8	100,0	100,8
	b	101,7	102,2	102,0	102,0	101,9	101,5	99,8	99,5	99,5	100,1	100,2	100,8
grudzień poprzedniego roku=100	a	99,5	99,4	99,5	99,8	99,9	100,1	99,8	99,5	99,5	100,1	100,2	100,8
	b	100,4	100,7	100,7	100,9	101,0	100,8						
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu: poprzedni miesiąc=100	a	99,5	99,6	99,7	100,3	101,2	100,2	99,9	99,6	100,3	100,5	101,2	101,2
	b	100,3	100,1	99,9	99,8	99,4	99,6						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	98,8	98,5	98,1	98,8	99,6	99,2	99,5	99,9	100,2	100,6	101,8	103,2
	b	104,0	104,5	104,8	104,2	102,4	101,8						
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej: poprzedni miesiąc=100	a	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,1	100,1	100,1	100,0	100,0	100,1	100,1
	b	100,0	99,9	100,0	100,1	100,0	99,9	99,6	99,8	99,8	99,9	100,0	100,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	99,3	99,3	99,2	99,3	99,4	99,5	99,6	99,8	99,8	99,9	100,0	100,2
	b	100,3	100,3	100,4	100,4	100,4	100,2	99,6	99,8	99,8	99,9	100,0	100,2

1 Dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju (dok.)

		Wyszczególnienie											
		a - 2016						b - 2017					
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):													
	poprzedni miesiąc=100	91,9	106,9	107,0	96,9	96,1	107,4	90,0	103,4	110,4	97,5	101,8	95,5
	b	98,2	99,0	117,6	86,7	105,5	102,7						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		101,3	106,8	100,7	106,0	103,2	106,0	96,6	107,5	103,2	98,7	103,1	102,1
	b	109,1	101,1	111,1	99,4	109,2	104,5						
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):													
	poprzedni miesiąc=100	31,9	114,3	120,6	109,9	107,8	113,4	96,6	97,2	118,7	98,3	105,4	134,8
	b	35,4	106,0	149,3	97,9	112,1	116,7						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		91,4	89,5	84,2	85,1	86,3	87,0	81,2	79,5	84,7	79,9	87,2	92,0
	b	102,1	94,7	117,2	104,3	108,4	111,6						
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)		12771	25027	37423	51134	62041	73741	86624	99352	112017	128637	145210	163325
	b	15355	26899	40587	51178	63903	78276						
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):													
	poprzedni miesiąc=100	75,1	101,3	113,6	99,7	99,3	103,1	100,2	101,4	98,6	103,0	96,6	120,6
	b	77,7	97,2	116,5	98,6	100,0	101,6						
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100		103,2	106,2	103,0	105,5	104,3	106,5	104,4	107,8	106,3	104,6	107,4	106,1
	b	109,5	105,2	107,9	106,7	107,4	105,8						
Wynik budżetu państwa - od początku roku (w mln zł)		17599	-30983	-9587,2	-11125,5	-13482,5	-18683,8	-14387,3	-14929,4	-20615,4	-24641,3	-27567,7	-46159,5
	b	6749,4	856,1	-2284,3	-982,7	-160,6	5860,1						
Średnie kursy walut w zł - NBP:													
	100 dolarów amerykańskich	403,97	395,65	386,44	379,85	389,91	392,00	397,07	383,54	385,67	390,75	406,00	420,49
	b	411,66	404,87	401,84	395,62	380,70	375,04						
100 euro		439,35	439,60	429,34	430,68	440,76	440,19	439,66	430,03	432,50	430,86	438,39	443,71
	b	437,06	430,97	429,21	423,85	420,40	420,83						
100 franków szwajcarskich		401,76	398,95	393,11	393,89	398,74	403,74	404,65	395,49	395,86	396,15	407,49	412,56
	b	407,92	404,24	400,88	395,34	385,80	387,08						
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:													
	eksport	60270,0	65863,6	68653,9	67895,0	65925,9	69572,4	62420,3	61821,7	69366,7	68433,8	73145,8	64830,0
	b	68168,8	67970,1	79496,4	67239,7	67848,0							
import		57735,7	63840,2	66377,8	64970,5	62959,4	66466,7	61688,6	62786,3	68644,5	67876,0	69941,6	64251,9
	b	66468,2	68970,6	77961,3	64906,7	68555,7							
saldo		2534,3	2023,4	2276,1	2924,5	2966,5	3105,7	731,7	-964,6	722,2	557,8	3204,2	578,1
	b	1700,6	-1000,5	1535,1	2333,0	-707,7							

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Średnie ceny bieżące z 2010 r. 3 Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany. 4 Dane wstępne.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska

Wyszczególnienie	PKB		Handel zagraniczny		Zharmonizowana stopa bezrobocia ^d		Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych		Produkcja przemysłowa ^b			Produkcja w budownictwie ^b								
	2016	IV kw. ^c 2016	I kw. ^c 2017	eksport	import	saldo	I-IV 2016	V	IV	V	VI 2016	V	VI 2017	2017		V	IV	V		
														zmiana w % w skali roku					2017	
	zmiana w % w skali roku		w mld euro		w %		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku			
2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2017		
UE-28	1,9	2,0	2,1	·	·	·	·	8,7	7,8	7,8	0,1	1,6	1,4	0,9	1,2	4,0	4,0	0,5	3,0	2,5
Strefa euro - 19	1,8	1,8	1,9	·	·	·	·	10,2	9,3	9,3	0,1	1,4	1,3	0,4	1,2	4,0	4,0	-0,2	3,3	2,6
Austria	1,5	1,9	1,9	7,6	7,9	-1,9	-1,6	6,2	5,4	5,4	0,6	2,1	2,0	2,4	3,6	·	·	0,6	4,3	·
Belgia	1,2	1,1	1,6	5,2	5,5	7,2	7,2	8,3	·	·	1,8	1,9	1,5	1,4	2,2	·	·	-3,8	-2,0	5,5
Bułgaria	3,4	3,4	3,5	12,9	19,8	-1,3	-0,7	7,9	6,1	6,0	-1,9	1,4	1,1	-0,7	5,1	9,6	-17,7	2,1	11,9	·
Chorwacja	3,0	3,4	3,4	18,0	12,7	-2,6	-2,5	13,4	11,1	10,7	-1,2	1,0	1,1	1,6	-0,6	3,3	3,3 ^d	3,6 ^e	·	·
Cypr	2,8	2,9	3,3	-28,5	34,8	-1,6	-0,7	12,8	11,3	11,0	-2,0	0,9	0,9	4,8	3,2	·	4,4 ^d	36,7 ^e	·	·
Czechy	2,6	1,8	3,0	4,4	8,1	6,0	7,2	4,0	3,1	3,0	-0,1	2,5	2,4	2,0	5,9	10,7	-7,5	9,6	6,2	
Dania	1,7	2,9	2,6	6,4	6,9	3,1	3,0	6,2	5,6	5,7	0,1	0,7	0,4	4,0	2,0	4,0	5,3	15,6	·	
Estonia	1,6	2,8	4,0	8,4	12,1	-0,8	-0,6	6,5	6,2	·	0,4	3,5	3,1	-1,9	10,4	12,6	3,4 ^d	20,4 ^e	·	·
Finlandia	1,9	2,3	2,8	15,3	13,2	-0,9	-1,1	9,0	8,9	8,8	0,3	0,9	0,9	3,6	1,5	4,4	6,9	6,2	·	·
Francja	1,2	1,2	1,1	2,7	7,1	-30,6	-22,5	10,1	9,5	9,6	0,3	0,9	0,8	0,8	0,0	3,4	-3,0	7,7	4,2	·
Grecja	0,0	-1,0	0,4	17,9	22,1	-8,4	-6,6	23,6	21,7	·	0,2	1,5	0,9	3,9	1,0	5,6	-8,2 ^d	8,6 ^e	·	·
Hiszpania	3,2	3,0	3,0	10,5	12,3	-8,0	-5,8	20,2	17,8	17,7	-0,9	2,0	1,6	1,0	-0,2	3,4	2,7	-1,3	-5,6	·
Holandia	2,2	2,7	2,5	13,9	13,4	21,8	18,6	6,3	5,1	5,1	-0,2	0,7	1,0	2,3	-0,9	2,6	4,0	4,9	3,2	·
Irlandia	5,2	6,6	·	8,7	2,5	17,0	14,3	8,4	6,4	6,4	0,1	0,0	-0,6	-0,7	-1,2	5,4	12,7 ^d	21,2 ^e	·	·
Litwa	2,3	3,1	4,1	15,4	17,4	-1,0	-0,7	8,4	7,5	7,3	0,4	3,2	3,5	0,6	4,5	7,3	-19,0 ^d	7,1 ^e	·	·
Luksemburg	4,2	3,9	3,3	-3,4	3,9	-2,0	-1,6	6,3	6,0	6,0	-0,4	1,9	1,5	-0,2	3,4	·	2,9	3,1	·	·
Łotwa	2,0	2,3	4,0	9,6	11,6	-0,7	-0,6	9,5	8,3	8,3	-0,6	2,7	3,1	5,4	9,6	9,8	-19,0 ^d	8,4 ^e	·	·
Malta	5,0	4,9	4,0	-17,1	-21,0	-0,9	-1,2	4,9	4,1	4,1	1,0	1,1	1,0	-3,6	0,8	-0,7	-6,7 ^d	16,1 ^e	·	·
Niemcy	1,9	1,8	1,7	5,5	8,9	79,3	85,3	4,2	3,9	3,9	0,2	1,4	1,5	-0,6	2,2	4,8	1,0	6,9	6,4	·
Polska	2,7	2,9	4,2	8,9	11,3	1,1	2,2	6,3	4,8	4,8	-0,4	1,5	1,3	3,3	4,1	6,6	-13,9	10,8	6,6	6,6
Portugalia	1,4	2,0	2,8	12,8	14,5	-3,9	-3,2	11,2	9,5	9,4	0,7	1,7	1,0	-2,0	-0,7	2,2	-4,2	-0,9	1,3	·
Rumunia	4,8	5,0	5,6	8,9	10,4	-3,4	-2,8	6,1	5,3	5,4	-0,7	0,5	0,7	-1,3	1,3	14,6	8,5	-18,1	-16,7	·
Słowacja	3,3	2,9 ^a	3,1 ^a	8,0	9,3	0,5	0,8	9,9	8,3	8,1	-0,7	1,1	1,0	8,1	-3,3	5,1	-9,0	6,8	-2,1	·
Słowenia	2,5	3,8	5,0	10,9	13,4	0,7	0,8	8,1	7,1	7,1	0,0	1,5	0,9	6,6	7,7	9,1	-19,5	26,8	5,5	·
Szwecja	3,2	2,0	2,2	7,0	9,2	-0,3	0,5	7,1	6,7	6,7	1,2	1,8	1,8	-1,9	1,0	7,7	10,6	16,0	5,9	·
Węgry	2,0	1,9	3,8	9,3	10,8	2,5	2,7	5,2	4,3	·	-0,1	2,1	2,0	4,1	2,5	6,2	-26,5	22,0	35,3	·
Wielka Brytania	1,8	1,9	2,0	7,8	-0,8	-5,1	-6,1	4,9	4,4	·	0,5	2,9	·	3,5	-0,7	-0,7	3,9	-2,5	0,5	·
Włochy	0,9	1,1	1,2	6,6	10,1	10,2	13,6	11,6	11,2	11,3	-0,2	1,6	1,2	-0,4	0,9	2,8	-3,1	-4,6	2,9	·

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane wyrównane dniami roboczymi. c Dane wyrównane dniami roboczymi. d I kw. 2016 r. e I kw. 2017 r.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^{ab}		Handel zagraniczny		Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a		Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)		Produkcja przemysłowa ^a		Produkcja w budownictwie ^a	
	2016	IV kw. 2016	eksport	import	V 2016	IV 2016	VI 2016	V 2016	IV 2016	V 2016	IV 2016	V 2016
		I kw. 2017	I-IV 2017	I-IV 2017	V 2016	I-IV 2016	V 2017	V 2016	V 2017	V 2016	V 2017	V 2016
	zmiana w % w skali roku		w mld USD		w %		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku	
OECD	1,8	2,0	6,2	6,7	6,3	5,9	5,9	0,9	2,1	0,0	2,5	2,3
w tym:												
Australia	2,4	2,4	33,3	7,0	11,3	5,7	5,5	1,3 ^c	2,1 ^d	2,4 ^c	-0,8 ^d	3,4 ^c
Chile	1,6	0,8	3,0	11,4	0,3	6,6	6,8	4,2	2,6	-5,4	-2,0	-8,7
Islandia	7,2	11,7	-4,7	8,4	-0,6	3,0	2,7	1,6	1,7	-15,3	.	-16,8
Izrael	3,7	4,7	3,4	3,2	-3,6	4,8	4,4	-0,8	0,8	3,0	4,2	38,5
Japonia	1,0	1,6	11,0	11,9	9,2	9,9	2,8	-0,4	0,4	-1,2	7,0	1,8
Kanada	1,5	2,0	10,5	6,0	0,5	-5,0	6,5	1,5	1,3	-2,3	4,2	-3,6
Korea Południowa	2,8	2,4	17,2	23,3	31,1	33,1	4,0	0,7	2,0	4,5	1,8	16,8
Meksyk	2,3	2,3	10,4	6,5	-2,9	-7,1	3,6	2,5	6,2	.	.	3,1
Norwegia	1,1	2,0	18,4	4,3	8,5	4,3	4,6	3,7	2,1	1,6	1,2	5,4 ^c
Nowa Zelandia	3,1	2,7	10,7	13,8	-0,9	-0,5	4,9 ^d	0,4 ^e	1,7 ^f	1,2 ^c	0,8 ^d	8,0 ^c
Stany Zjednoczone	1,6	2,0	7,8	8,3	-2,6	-2,1	4,4	1,0	1,9	-1,5	1,8	7,1
Szwajcaria	1,3	1,0	0,8	-0,4	13,6	12,8	5,3 ^d	-0,4	0,5	1,1 ^c	-1,3 ^d	-0,7 ^c
Turcja	2,9	3,4	8,6	8,1	-19,6	-18,3	11,6 ^d	7,6	11,7	5,2	6,5	6,4 ^c
Białoruś	-2,6	-1,9	21,0	21,2	-1,5	-1,3	0,9 ^g	12,1	6,1	.	.	.
Brazylia	-3,6	-2,4	21,9	9,8	26,0	1,6	.	8,8	3,6	-8,7	0,5	-11,0
Chiny	6,7	6,8	3,4	22,5	137,1	22,4	.	1,9	1,5	.	.	.
Indie	7,9 ^h	7,1 ^h	.	.	-26,0	.	.	6,1	1,1	1,2	.	.
Południowa Afryka	0,3	0,4	20,8	11,5	2,0	-0,2	27,1 ^d	6,5	5,3	.	.	15,6
Rosja	-0,2	0,3	32,0	24,7	40,8	27,7	5,2 ^d	7,5	4,1	1,3	2,4	-29,6 ^c
Ukraina ⁱ	2,3	4,8	26,8	24,3	-0,9	.	10,5 ^d	6,9	13,5	1,0	-6,1	12,6
												7,4
												24,5

^a Dane wyrównane sezonowo. ^b Dane na podstawie SNA 2008. ^c I kw. 2016 r. ^d I kw. 2017 r. ^e II kw. 2016 r. ^f III kw. 2017 r. ^g Rejestrowana stopa bezrobocia. ^h Dane na podstawie SNA 1993. ⁱ Dane nie obejmują czasowo okupowanego terytorium Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol.

Uwaga: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie Eurostatu i OECD dokonano w Departamencie Analiz i Opracowań Zbiorczych GUS. Źródło: EUROSTAT, OECD, BELSTAT, ROSSTAT, UKRSTAT, GUS — dane pobrano w dn. 21.07.2017 r.